

Filtrace obrazu ve frekvenční oboru

Václav Hlaváč

České vysoké učení technické v Praze

Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky

160 00 Praha 6, Jugoslávských partyzánů 1580/3

<http://people.ciirc.cvut.cz/hlavac>, vaclav.hlavac@cvut.cz

také z Centra strojového vnímání, <http://cmp.felk.cvut.cz>

Osnova přednášky:

- ◆ Konvoluce jako filtrace ve frekvenční oblasti.
- ◆ Příklady filtrace dolní propustí: ostré ořezání; hladký Gaussián.
- ◆ Příklady filtrace horní propustí: ostré ořezání; hladký Gaussián.
- ◆ Butterworthův filtr.
- ◆ Homomorfická filtrace oddělující osvětlení a odrazivost.
- ◆ Systematický návrh 2D FIR filtrů.

Filtrace ve frekvenčním oboru

1. $F(u, v) = \mathcal{F}\{f(x, y)\}$

2. $G(u, v) = H(u, v) \cdot * F(u, v),$

kde $\cdot *$ znamená násobení sobě odpovídajících prvků v maticích.

3. $g(x, y) = \mathcal{F}^{-1}\{G(u, v)\}$

Připomínka pro cvičení: Pro zobrazování obvykle používáme $\ln \|F(u, v)\|$, abychom snížili velký dynamický rozsah. Při filtraci se ale musí pracovat s původním spektrem $F(u, v)$.

Konvoluce ve frekvenčním spektru

- ◆ Násobení v matici prvek po prvku.
- ◆ (Vysoká) rychlost je dána využitím rychlé FFT.

Mějme matici a rozměru $M \times N$ a matici b rozměru $P \times Q$.

Konvoluci $c = a * b$ lze spočítat postupem:

1. Dopln matice a , b nulami, aby měly rozměr alespoň $M + P - 1$, $N + Q - 1$ (obvykle až do velikosti mocniny dvou kvůli FFT).
2. Vypočítej 2D FFT matic a , b (v MATLABu pomocí `fft2`). Výsledkem jsou matice A , B .
3. Vynásob komplexní Fourierova spektra $C = A . * B$, součin prvek po prvku.
4. Výsledek konvoluce c získej inverzní Fourierovu transformací (v MATLABu pomocí `ifft2`).

Příklad 2D konvoluce v MATLABu

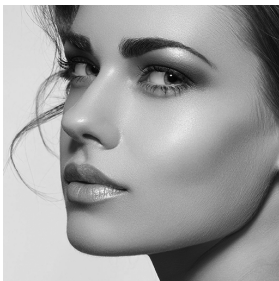
```
A = magic(3);  
B = ones(3);  
A(8,8) = 0; % zero-pad A to be 8-by-8  
B(8,8) = 0; % zero-pad B to be 8-by-8  
C = ifft2(fft2(A).*fft2(B));  
C = C(1:5,1:5); % extract the nonzero portion  
C = real(C) % remove imaginary part caused by roundoff error
```

$$C = \begin{bmatrix} 8.0000 & 9.0000 & 15.0000 & 7.0000 & 6.0000 \\ 11.0000 & 17.0000 & 30.0000 & 19.0000 & 13.0000 \\ 15.0000 & 30.0000 & 45.0000 & 30.0000 & 15.0000 \\ 7.0000 & 21.0000 & 30.0000 & 23.0000 & 9.0000 \\ 4.0000 & 13.0000 & 15.0000 & 11.0000 & 2.0000 \end{bmatrix}$$

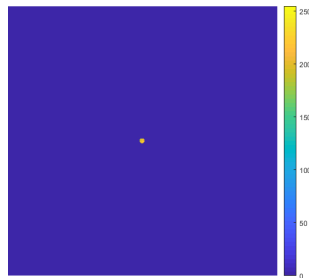
Poznámka: konvoluce přes spektra je v MATLABu rychlejší pro velké matice. Pro malé matice je rychlejší `conv2`, `filt2`.

Dolnoproustní filtrace, ořezání v ostrém kruhu, $r=5, 15, 50$

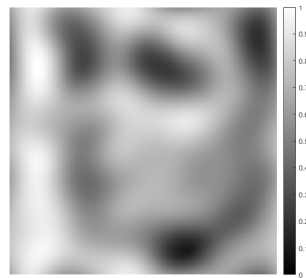
originál

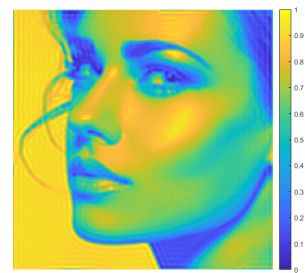
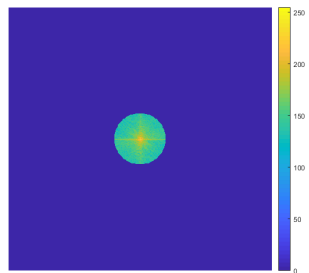
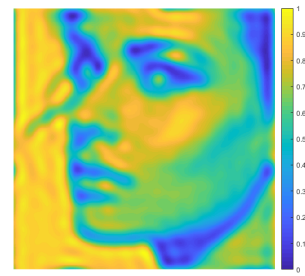
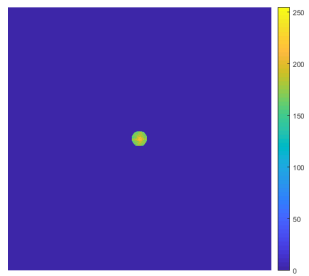
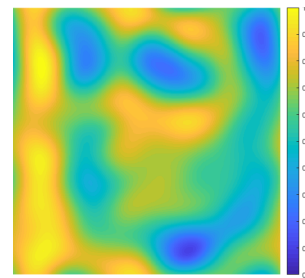
filtr

šedotónový výstup

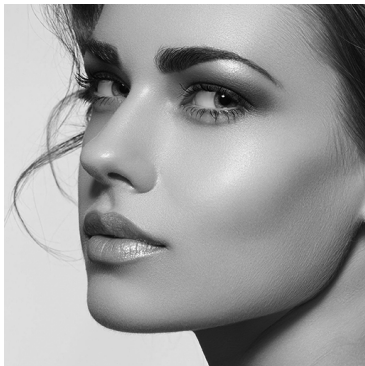

pseudobarva

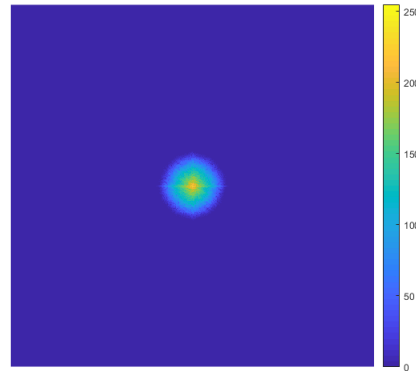

Dolnoproustní filtrace Gaussiánem, $\sigma = 10, 30$

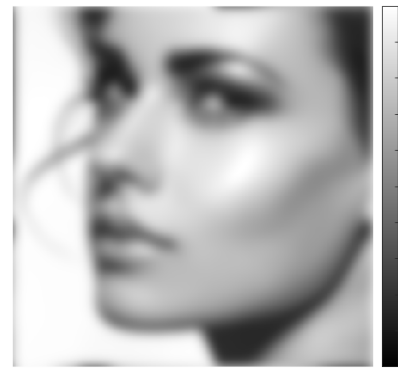
originál

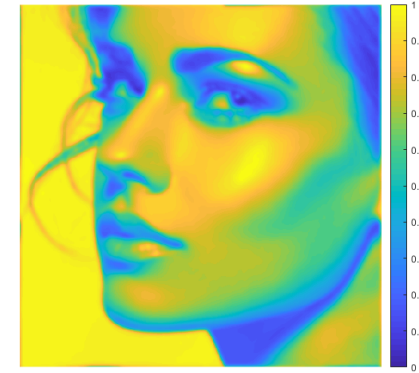
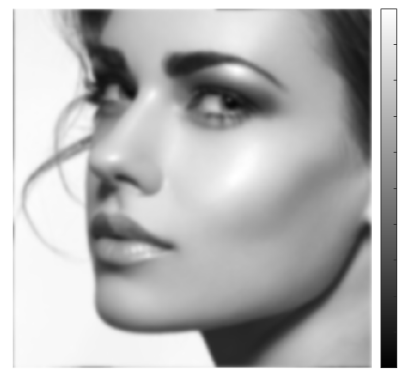
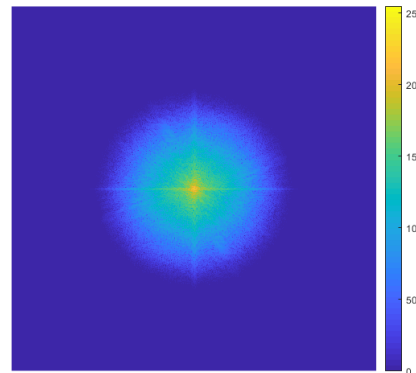
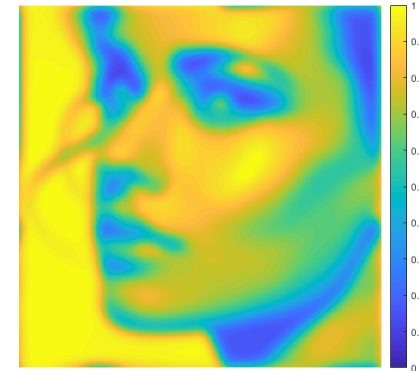
filtr

šedotónový výstup

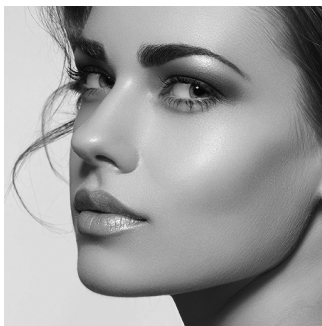

pseudobarva

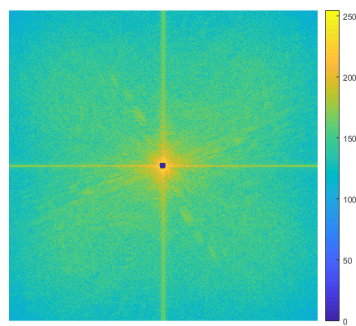

Hornopropustní filtrace, ořezání v ostrém kruhu, $r=5, 15, 50$

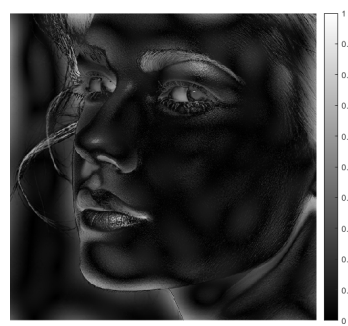
originál

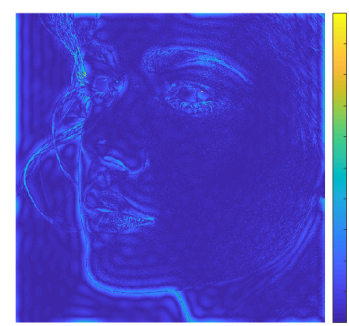
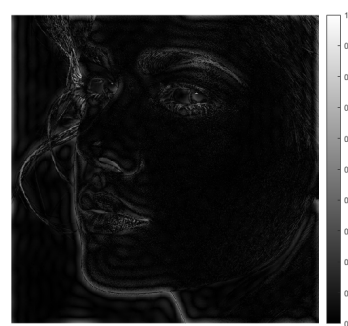
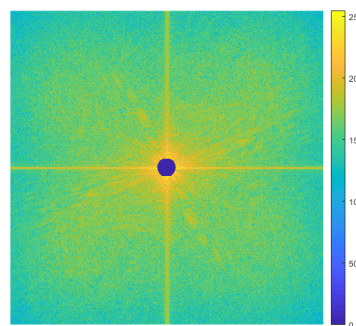
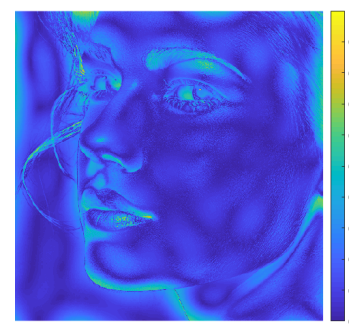
filtr

šedotónový výstup

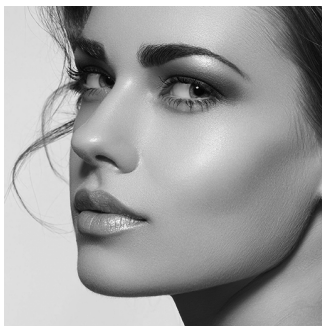

pseudobarva

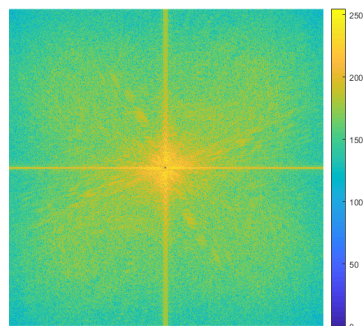

Hornopropustní filtrace Gaussiánem, $\sigma = 10, 30$

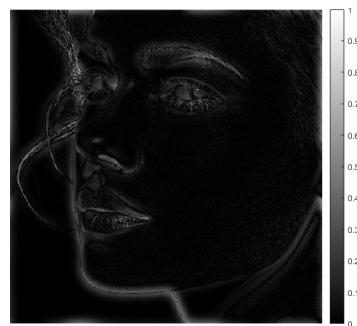
originál

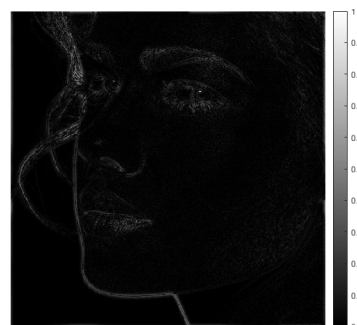
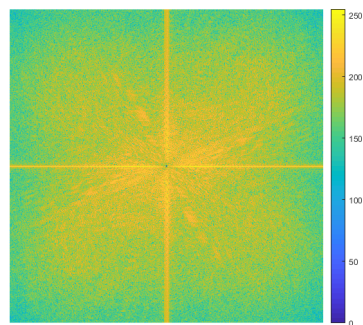
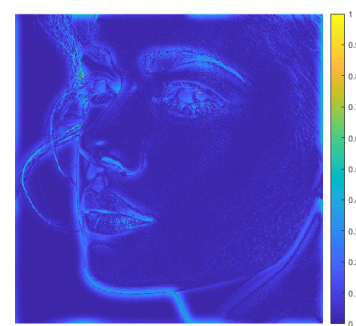
filtr

šedotónový výstup

pseudobarva

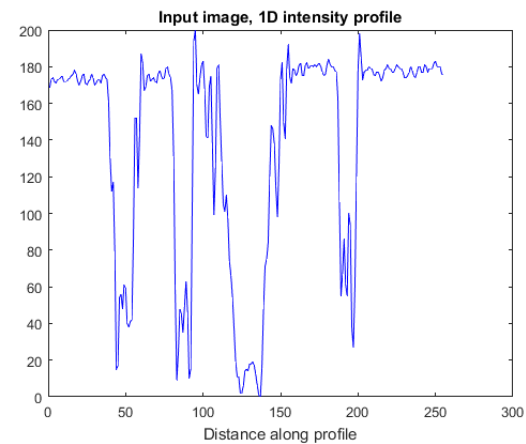
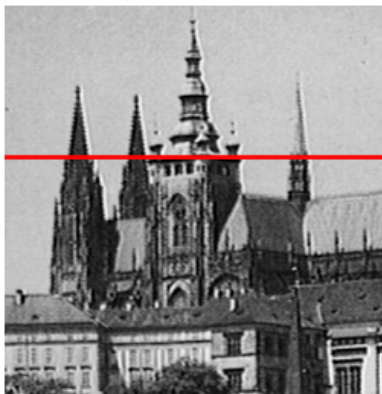

Příklad, fourierovská filtrace, gaussovský filtr

Input image

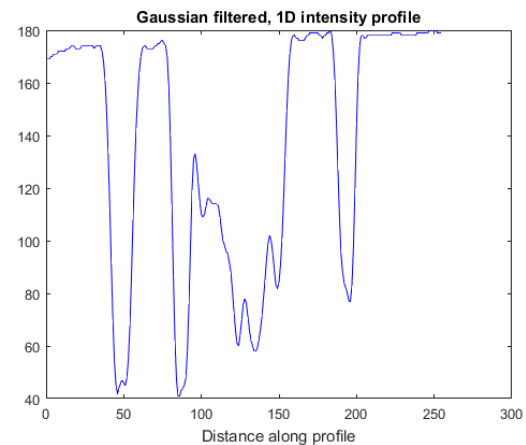
Input image, line for profile in red

Gaussian filtered

Gaussian filtered, line for profile in red

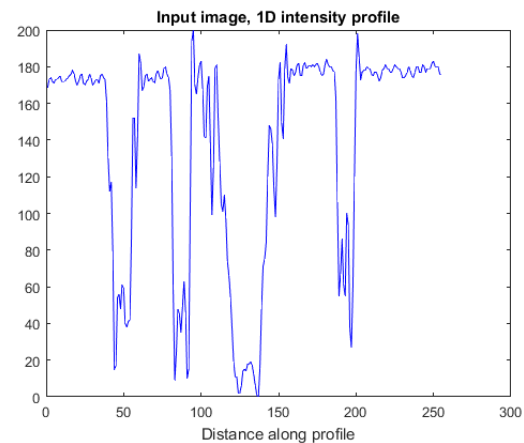
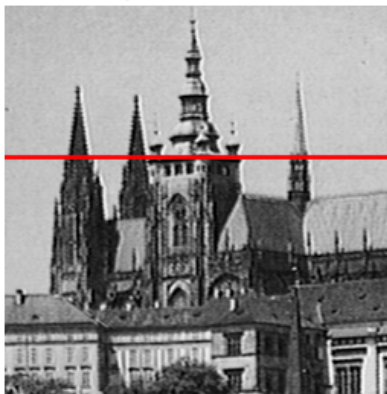

Příklad, fourierovská filtrace, Sobelův filtr

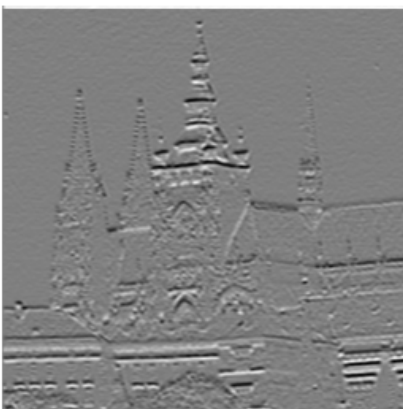
Input image

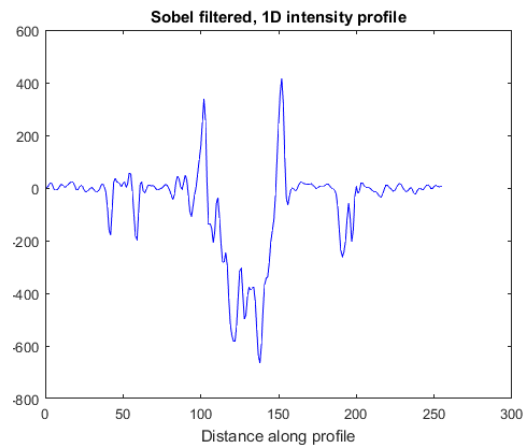
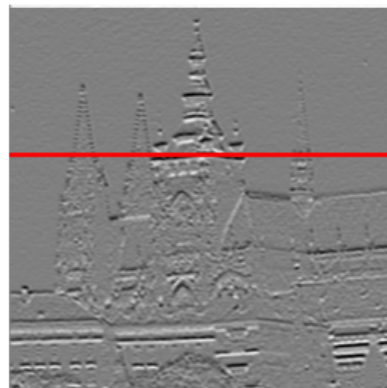
Input image, line for profile in red

Sobel filtered

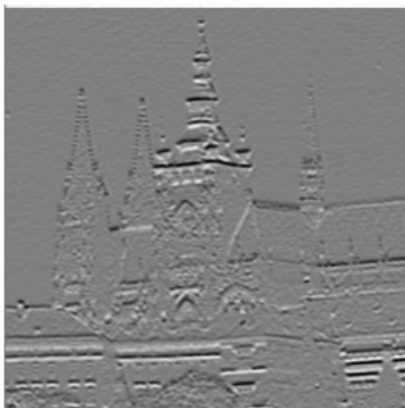

Sobel filtered, line for profile in red

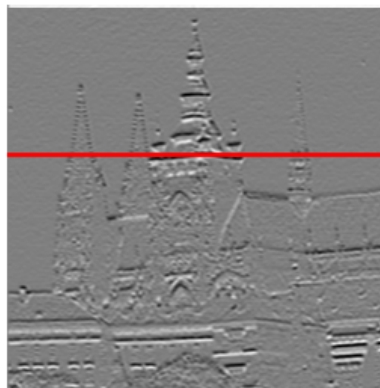

Příklad, fourierovská filtrace, Abs(Sobelův filtr)

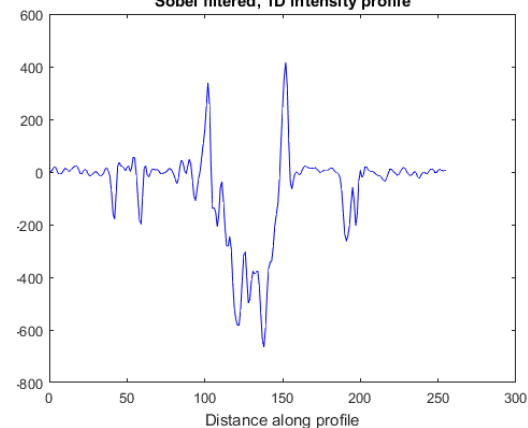
Sobel filtered

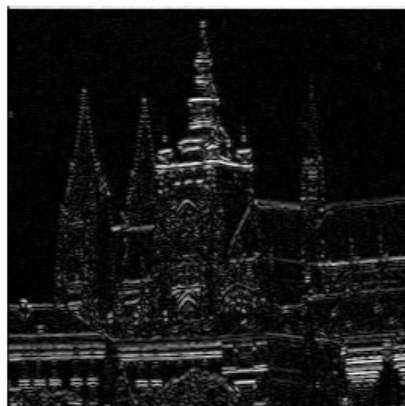
Sobel filtered, line for profile in red

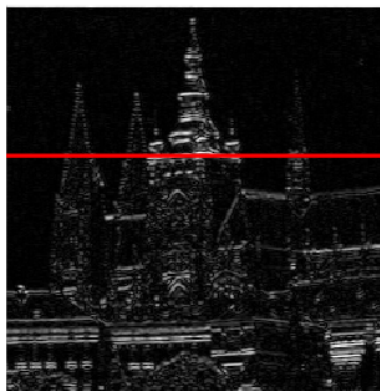
Sobel filtered, 1D intensity profile

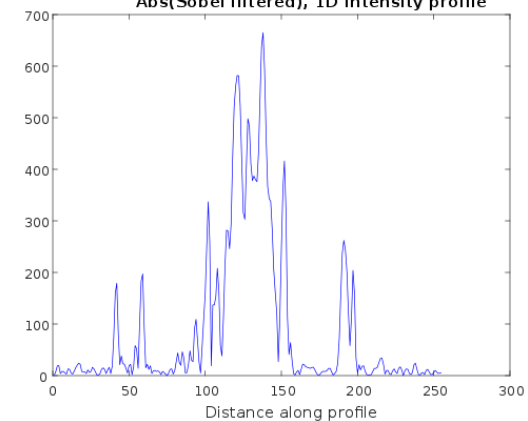
Abs(Sobel filtered)

Abs(Sobel filtered)

Abs(Sobel filtered), 1D intensity profile

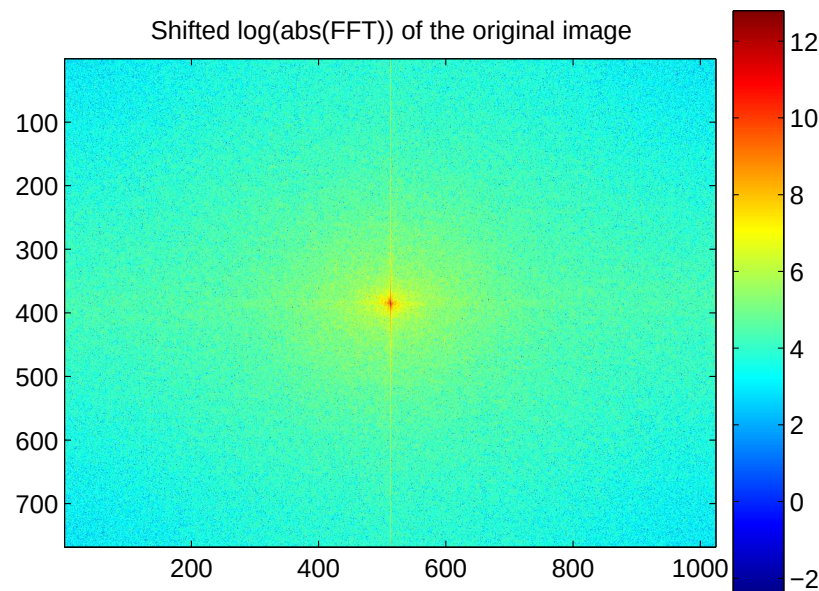

Dolní propust, Butterworth (1)

Filtr, který má nejméně zvlněné frekvenční spektrum a konverguje k nule u maximální frekvence (S. Buttherworth, 1930).

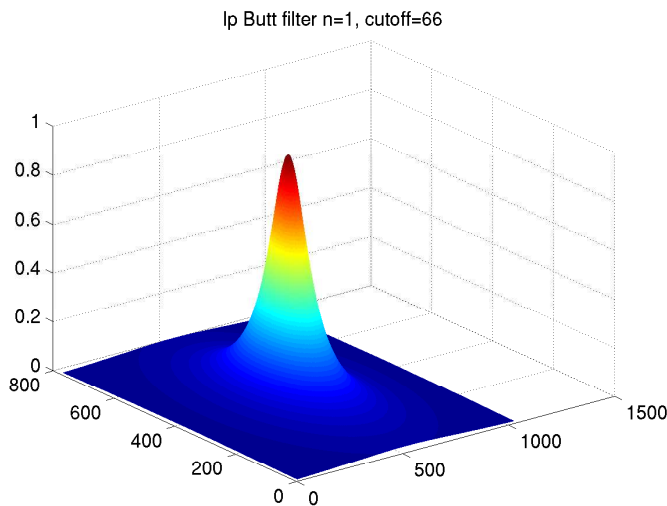

Výchozí obrázek

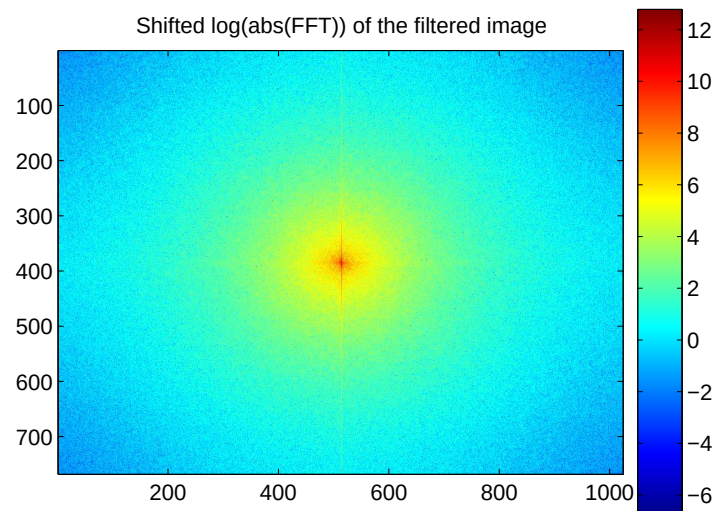

Frekvenční spektrum

Dolní propust, Butterworth (2)

Butterworthův dolnoproř. filtr

FFT filtrovaného obrázku

$$H(u, v) = \frac{1}{1 + \left(\frac{D(u, v)}{D_0}\right)^{\frac{2}{n}}}, \text{ kde } D(u, v) = \sqrt{u^2 + v^2}. \text{ Číslo } n \text{ je stupeň filtru.}$$

D_0 je frekvence filtru odpovídající poklesu amplitudy o 3dB.

Dolní propust, Butterworth (3)

Výchozí obrázek

Filtrovaný obrázek

Homomorfický filtr (1)

Cíl: normalizovat současně jas přes celý obrázek a zvýšit kontrast.

Vychází se z předpokladů, že:

- ♦ **osvětlení** i se mění v obrázku pomalu (malé frekvence),
- ♦ **odrazivost** r se mění rychle, protože scéna bývá různorodá,
- ♦ obrázek lze **rozložit v každém pixlu na součin dvou složek** – osvětlení i a odrazivosti r :
$$f(x, y) = i(x, y) r(x, y).$$

Hlavní myšlenka: použít funkci logaritmus pro oddělení komponenty osvětlení a komponenty odrazivosti.

Homomorfický filtr (2)

$$z(x, y) = \ln f(x, y) = \ln i(x, y) + \ln r(x, y)$$

$$\text{Fourierovo spektrum } Z(u, v) = I(u, v) + R(u, v)$$

Filtrování ve frekvenční oblasti $S(u, v) = H(u, v)Z(u, v) = H(u, v)I(u, v) + H(u, v)R(u, v)$

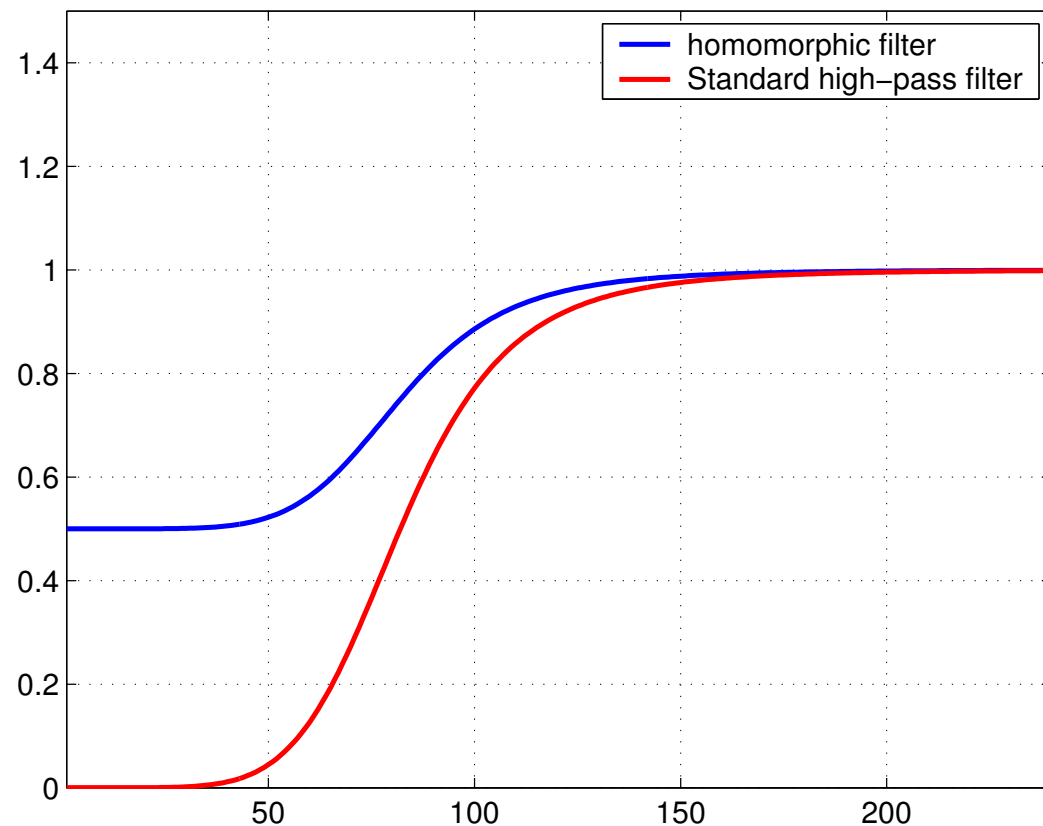
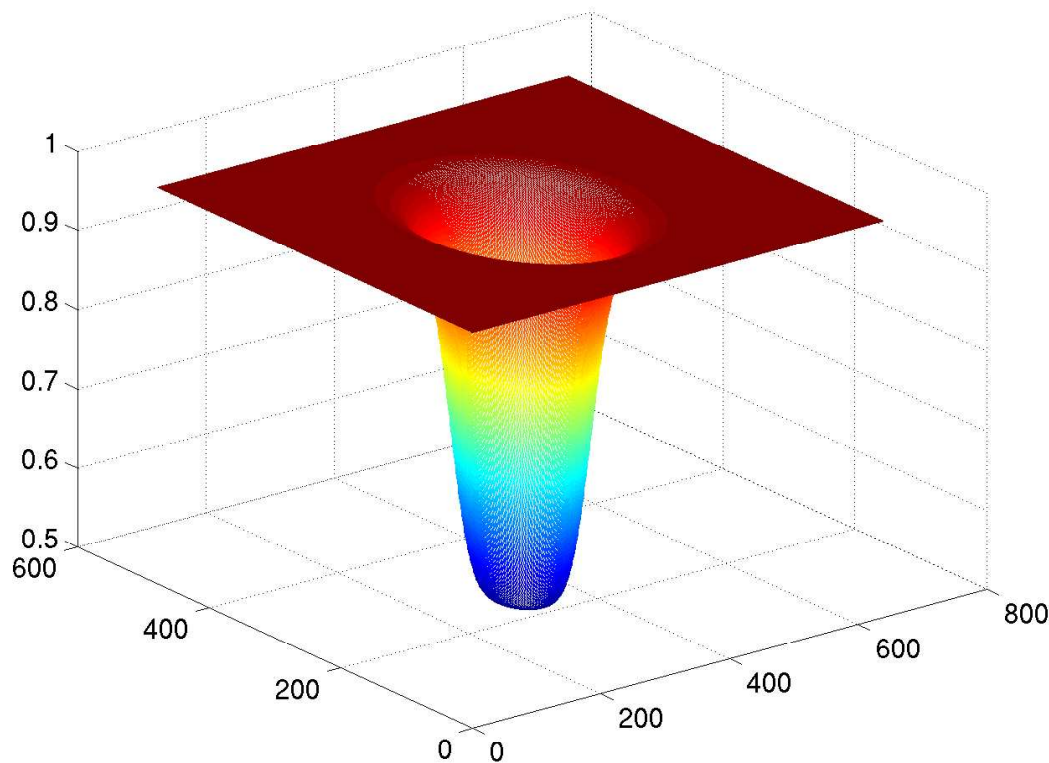
převod zpět do prostorových souřadnic $s(x, y) = \mathcal{F}^{-1}\{S(u, v)\}$ a návrat z $\ln$

$$g(x, y) = \exp(s(x, y))$$

Výsledkem je potlačení změn v osvětlení scény a zlepšení odrazivostní složky.

Homomorické filtry

Homomorphic filter made by adaptation of Buttherworth highpass

Připomínka: Filtr je použit na $Z(u, v)$ a nikoliv na původní spektrum $F(u, v)$!

Výsledky homomorfické filtrace

Výchozí obrázek

Filtrovaný obrázek

Návrh 2D FIR filtrů

- ◆ Dvojměrné IIR filtry se nepoužívají kvůli nestabilitě (není zaručena kauzalita).
- ◆ FIR filtry se snadno reprezentují jako matice koeficientů. Snadná implementace.
- ◆ 2D FIR filtry jsou přirozeným zobecněním 1D FIR filtrů.
- ◆ FIR filtry lze navrhnout, aby měly lineární fázi, což omezuje zkreslení.
- ◆ Používají se **tři návrhové metody**:
 1. **Metoda transformace frekvence** převádí 1D filtr na 2D.
 2. **Metoda vzorkování frekvence** vytváří filtr podle požadované frekvenční odezvy.
 3. **Metoda okna** skládá filtr z ideální impulsní charakteristiky a vyhlazovacího okna.

Metoda transformace frekvence

Lze využít metody pro návrh 1D filtrů. Převod na středově souměrný 2D filtr. Dobrá metoda.

Příklad v MATLABU (Parks-McClellanův optimální návrh):

```
b = remez(10,[0 0.4 0.6 1],[1 1 0 0]);
```

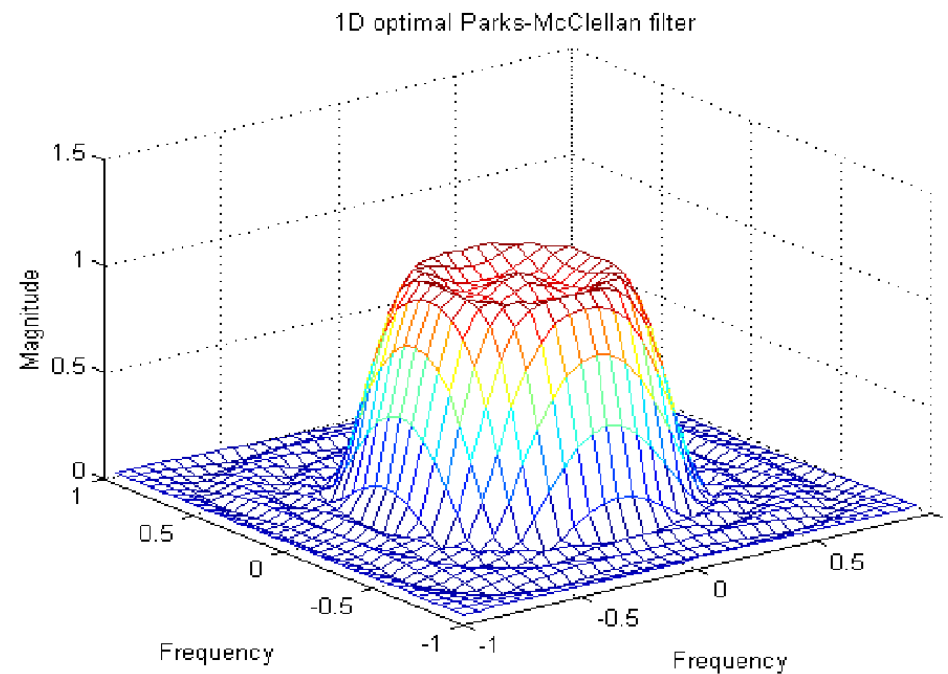
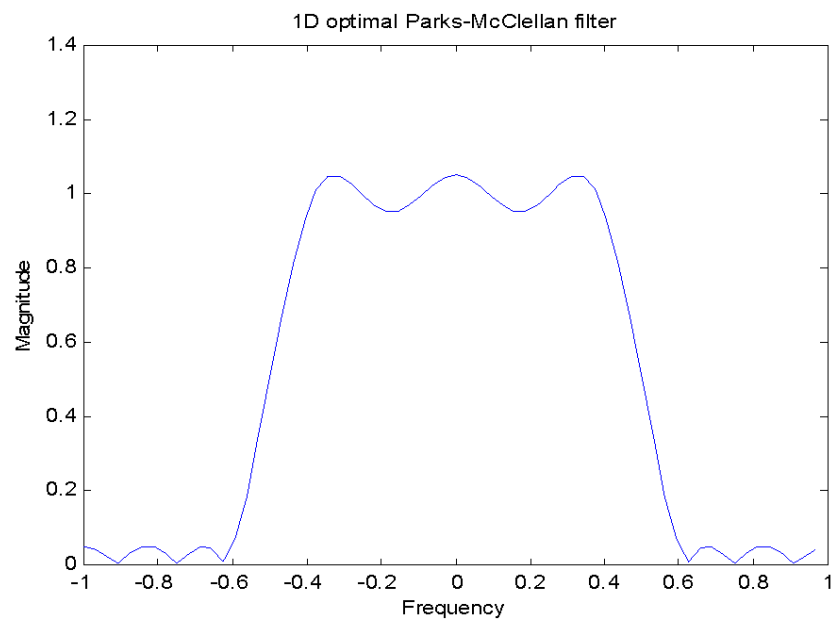
```
h = ftrans2(b);
```

```
[H,w] = freqz(b,1,64,'whole');
```

```
colormap(jet(64))
```

```
plot(w/pi-1,fftshift(abs(H))) figure, freqz2(h,[32 32])
```


2D Parks-McClellan Filtr pokračování příkladu

Metoda vzorkování frekvence

Vytváří filtr na základě zadané frekvenční odezvy ve formě matice, který danými body prochází. Mimo vzorkovací body je chování libovolné, obvykle zakmitávání.

Příklad v MATLABU (návrh 11×11 filtru)

```
Hd = zeros(11,11); Hd(4:8,4:8) = 1;
```

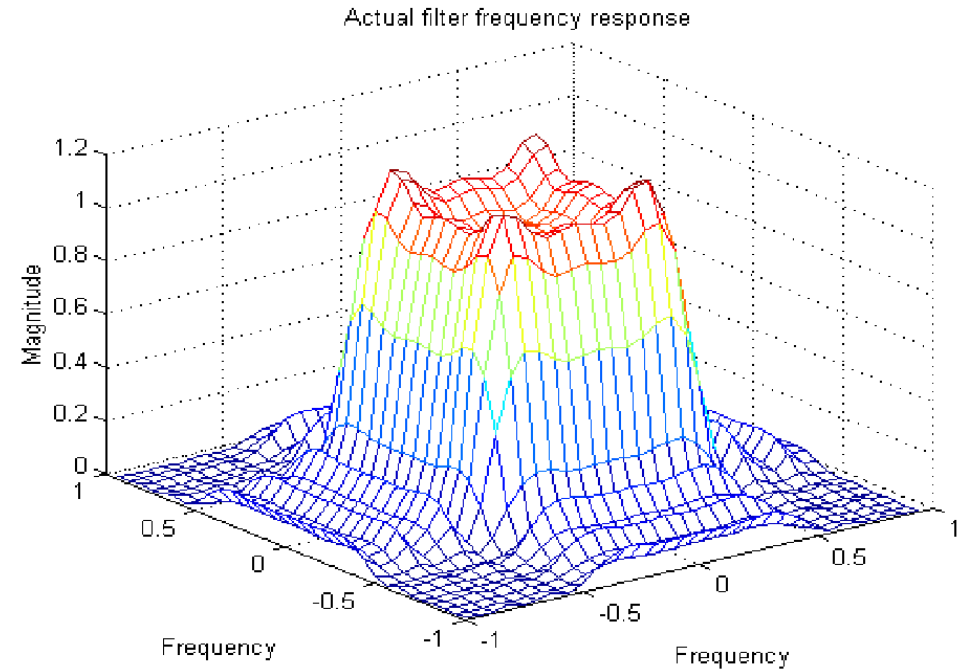
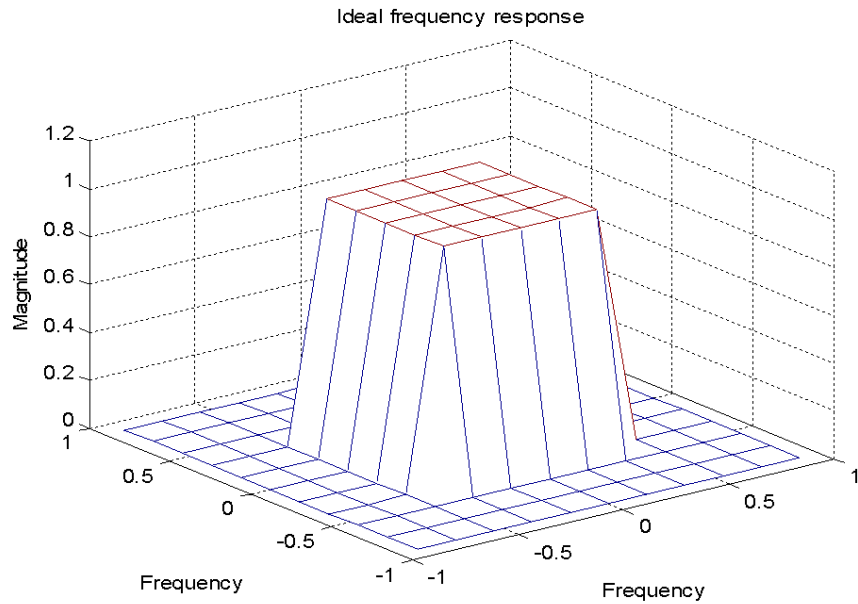
```
[f1,f2] = freqspace(11,'meshgrid');
```

```
mesh(f1,f2,Hd), axis([-1 1 -1 1 0 1.2]), colormap(jet(64))
```

```
h = fsamp2(Hd);
```

```
figure, freqz2(h,[32 32]), axis([-1 1 -1 1 0 1.2])
```

Metoda vzorkování frekvence pokračování příkladu

Metoda okna

Ideální odezva filtru se vyhladí koeficienty v okně. Aproximuje se ideální filtr.

Většinou poskytuje lepší výsledky než metoda vzorkování frekvence.

```
Hd = zeros(11,11); Hd(4:8,4:8) = 1;
```

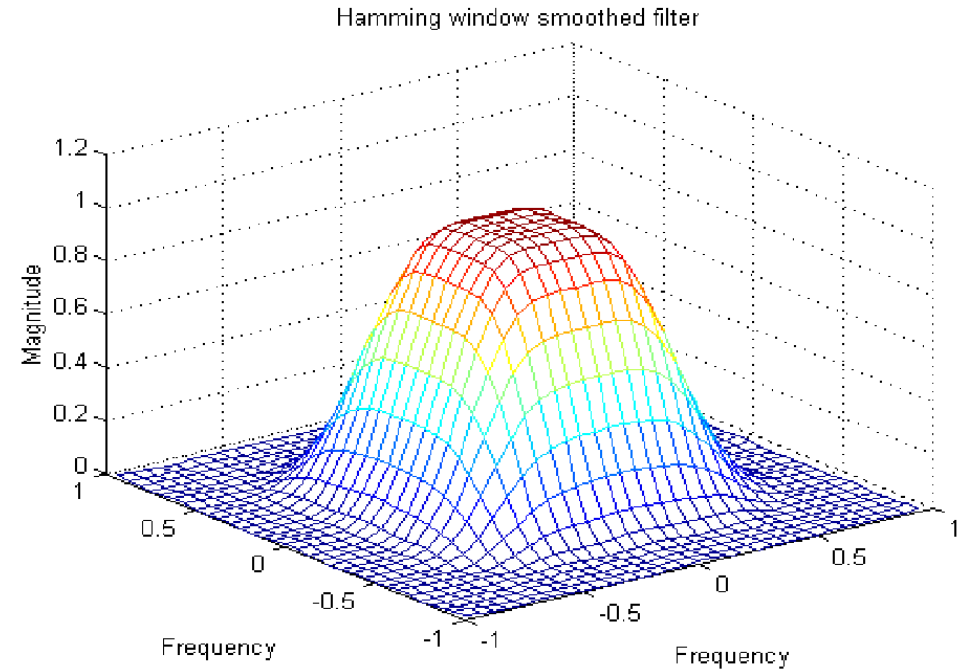
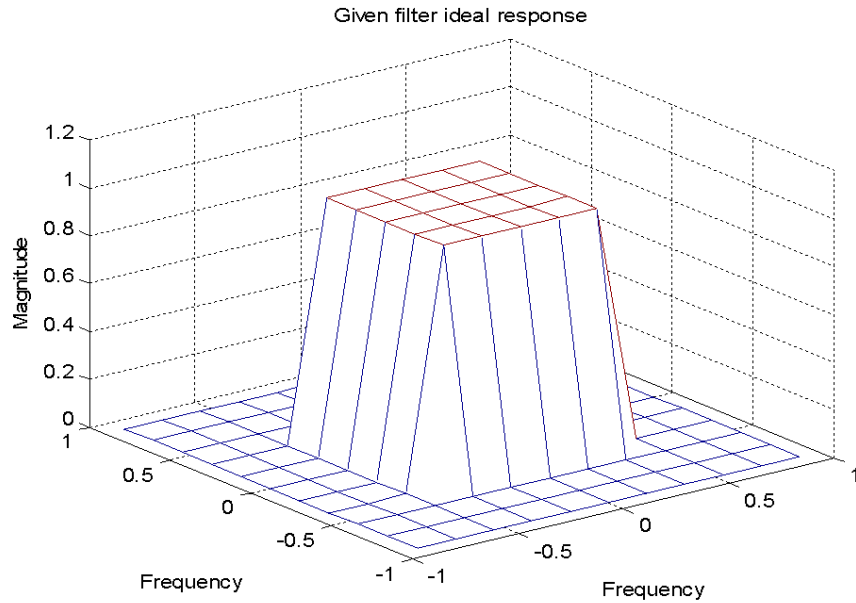
```
[f1,f2] = freqspace(11,'meshgrid');
```

```
mesh(f1,f2,Hd), axis([-1 1 -1 1 0 1.2]), colormap(jet(64))
```

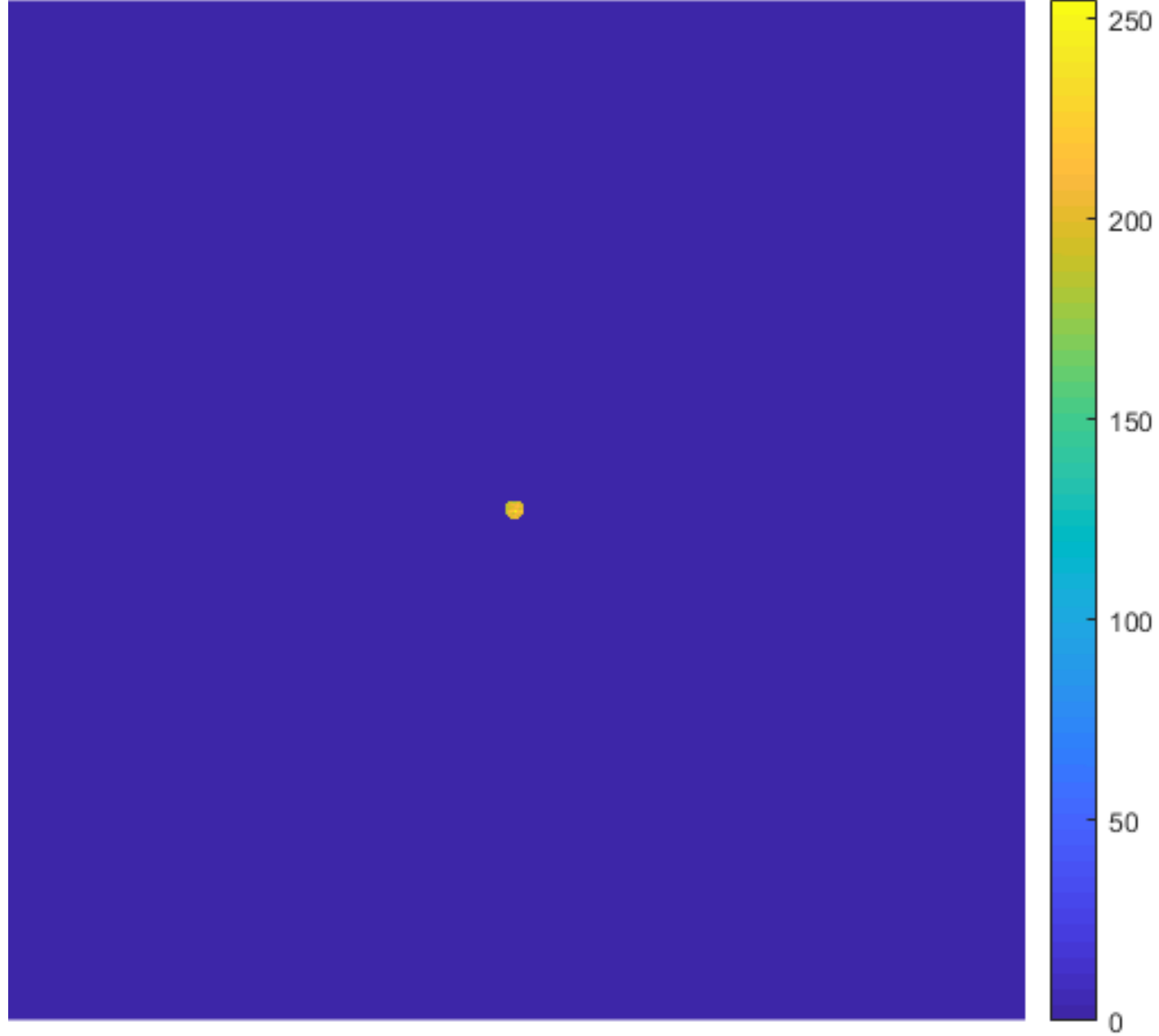
```
h = fwind1(Hd,hamming(11));
```

```
figure, freqz2(h,[32 32]), axis([-1 1 -1 1 0 1.2])
```

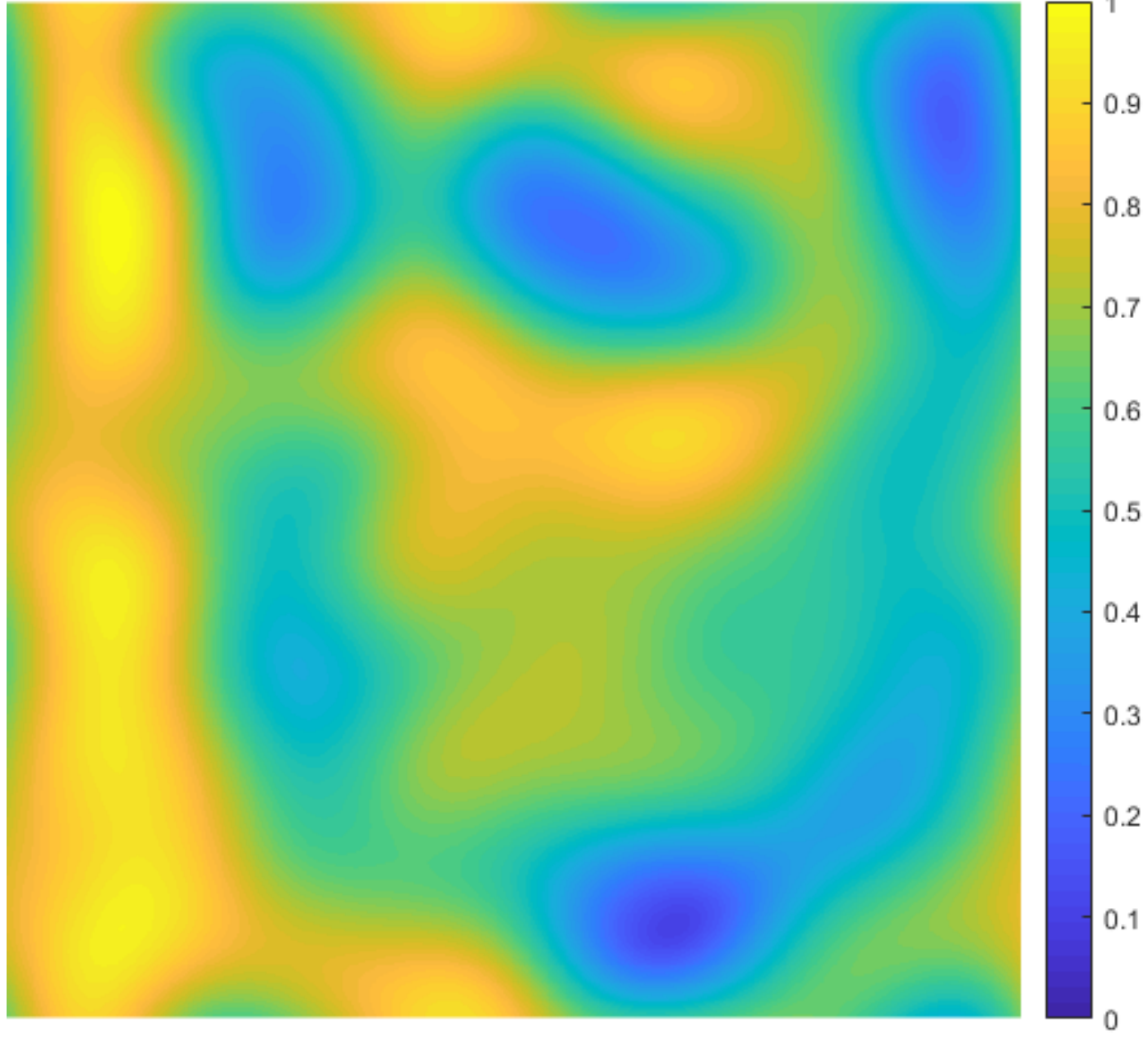
Metoda okna pokračování příkladu

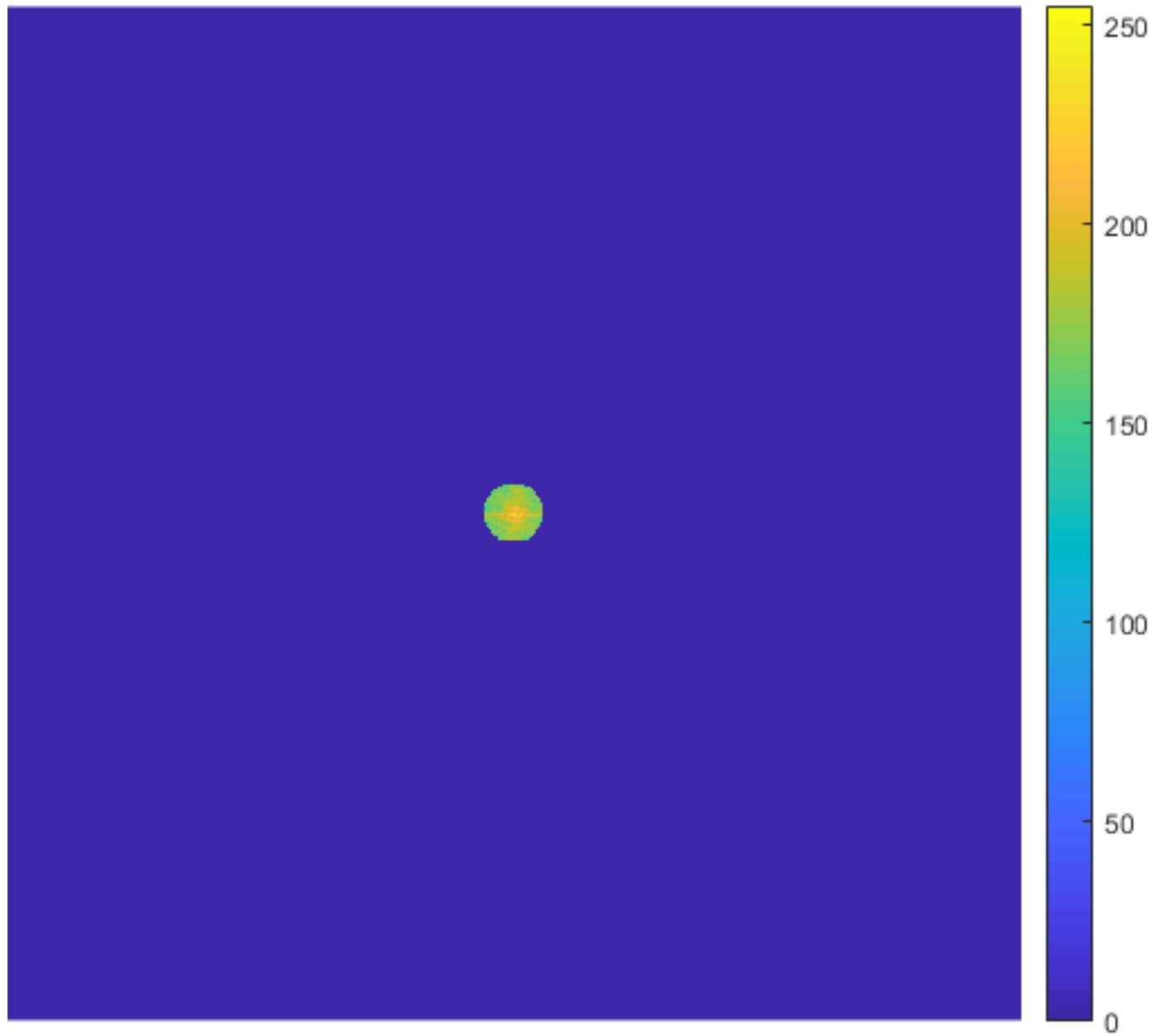

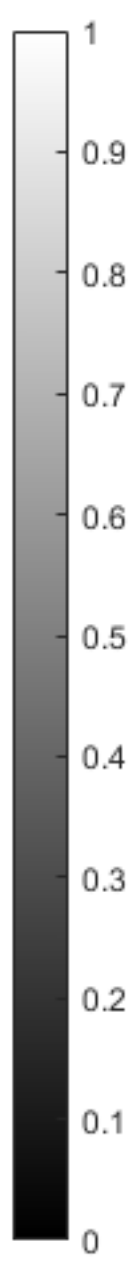

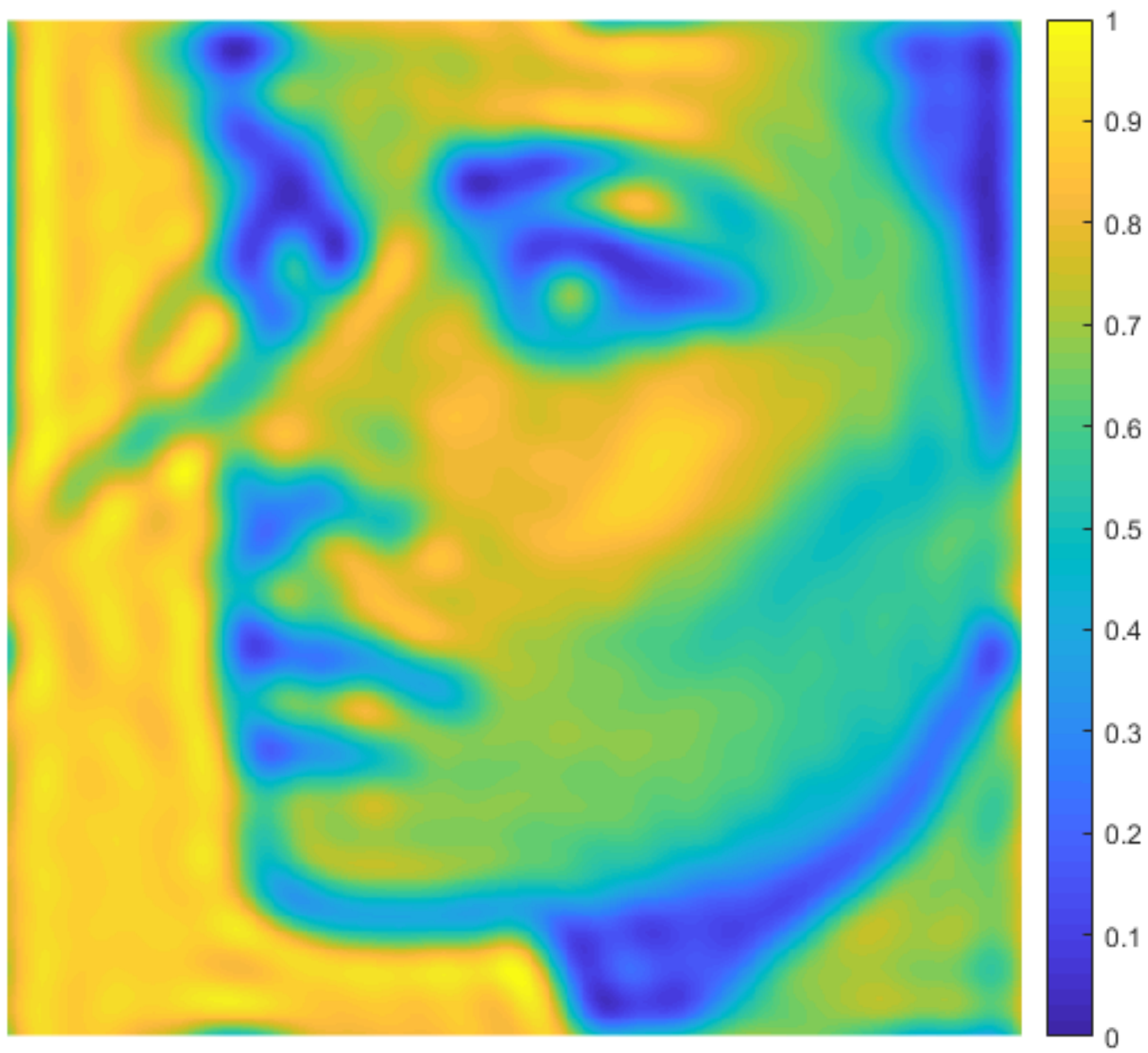

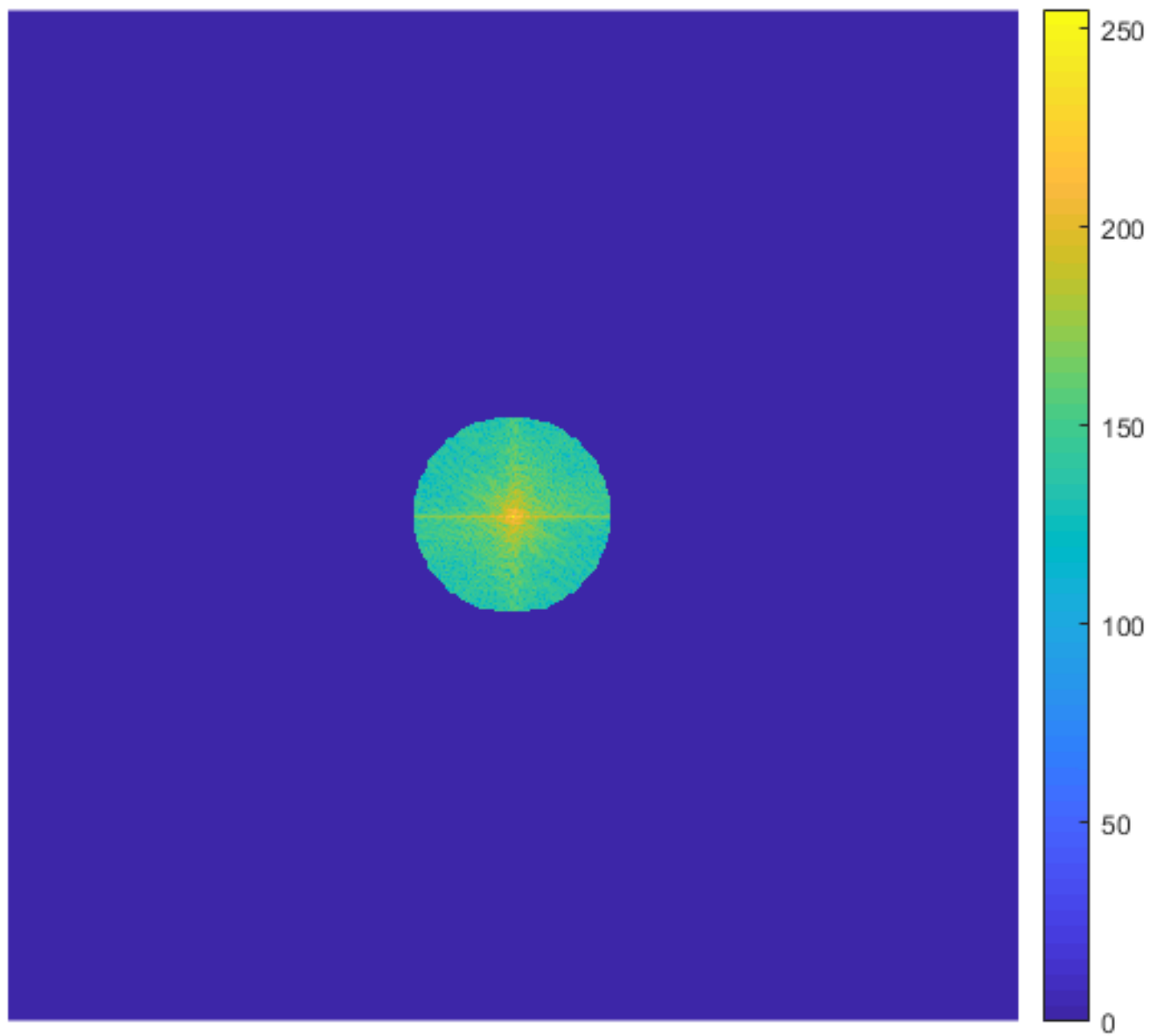

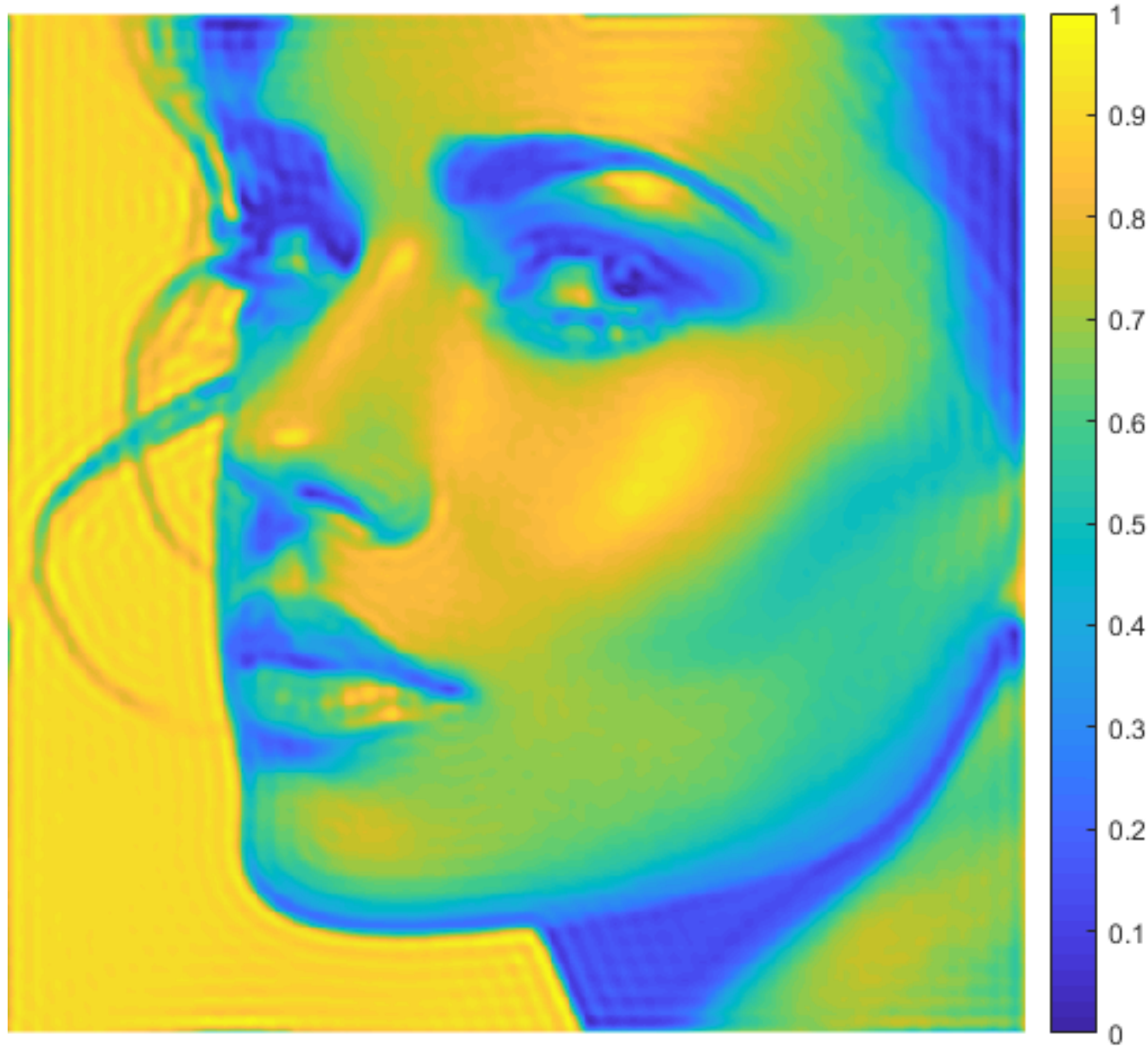

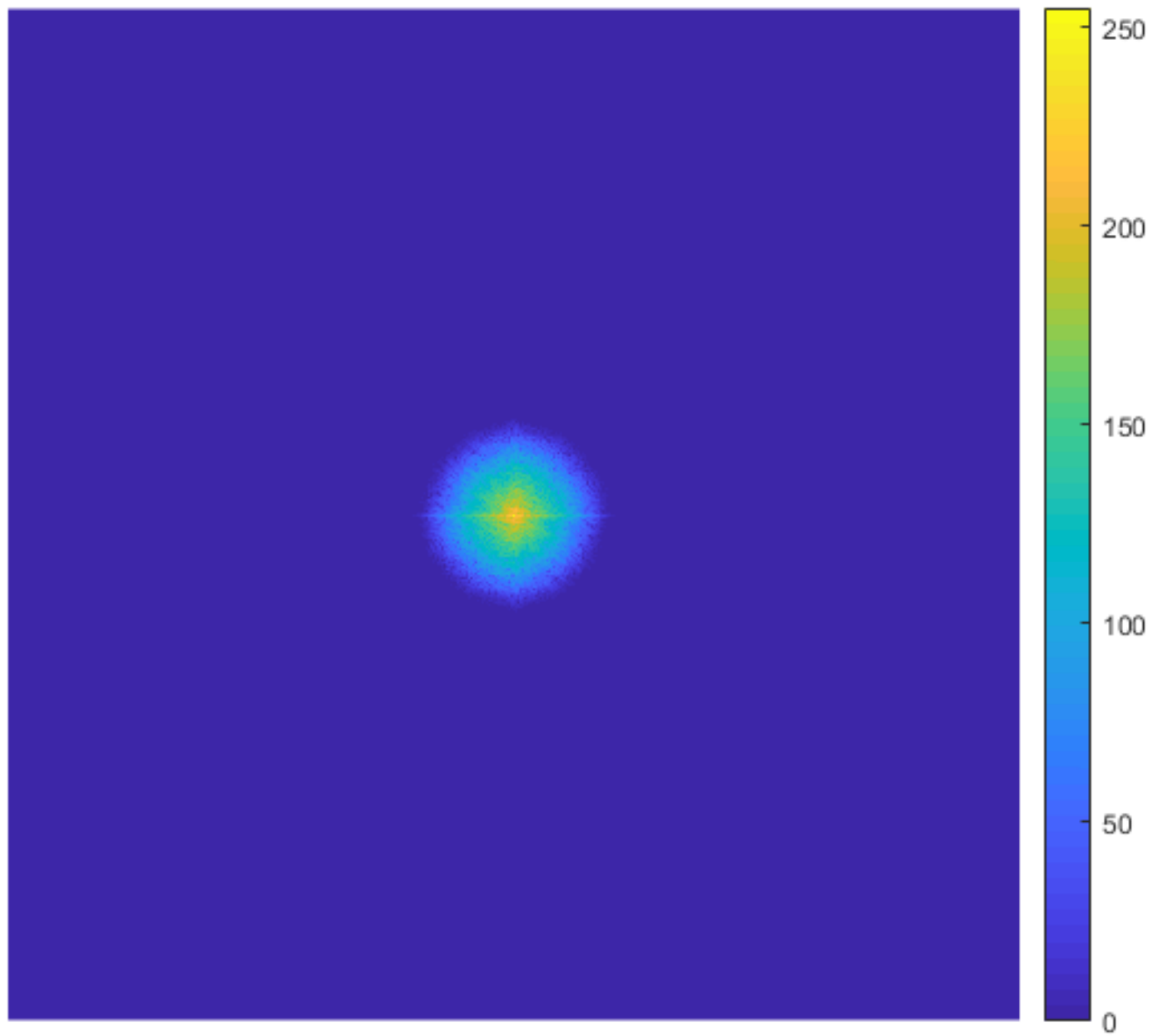

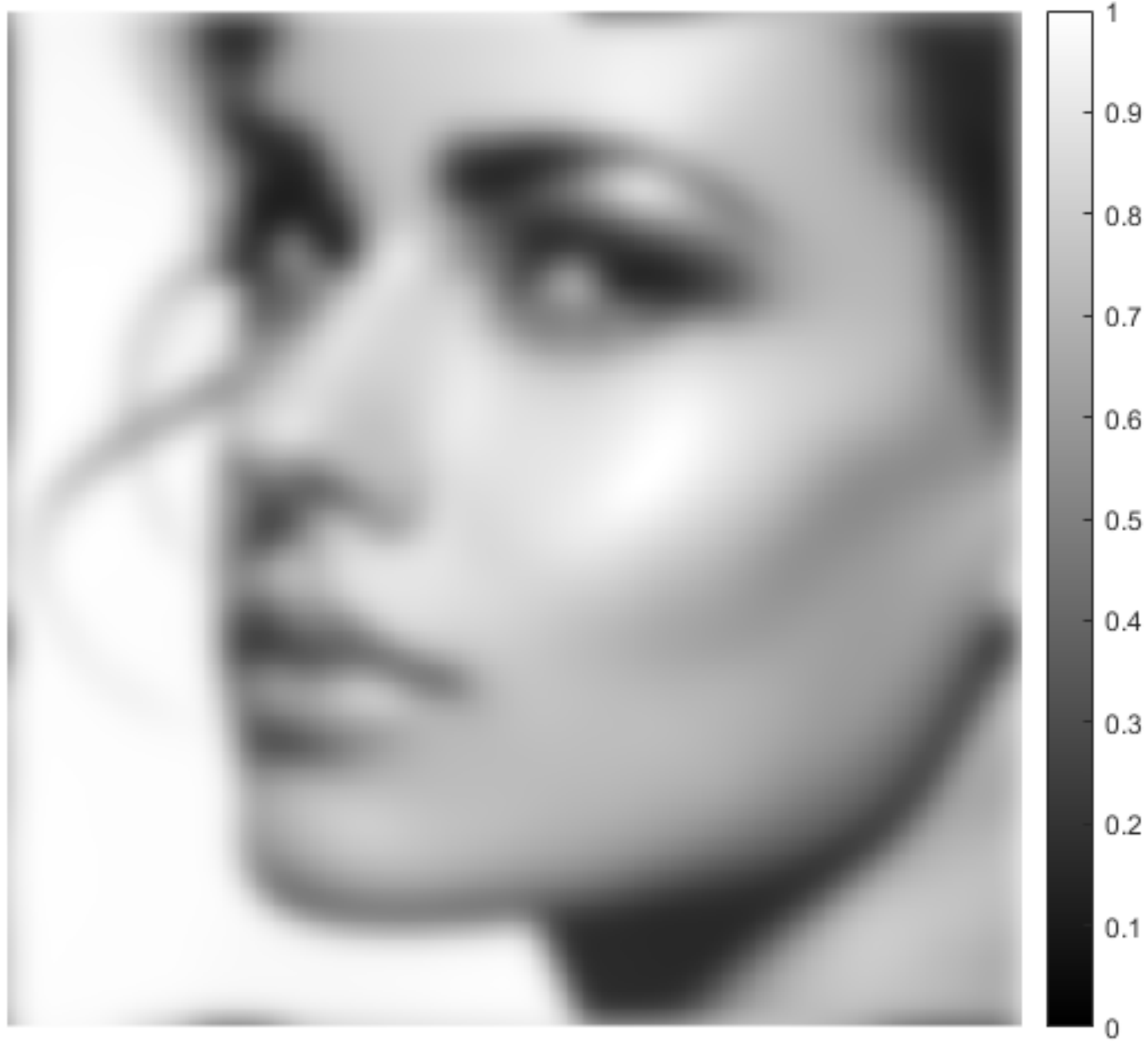

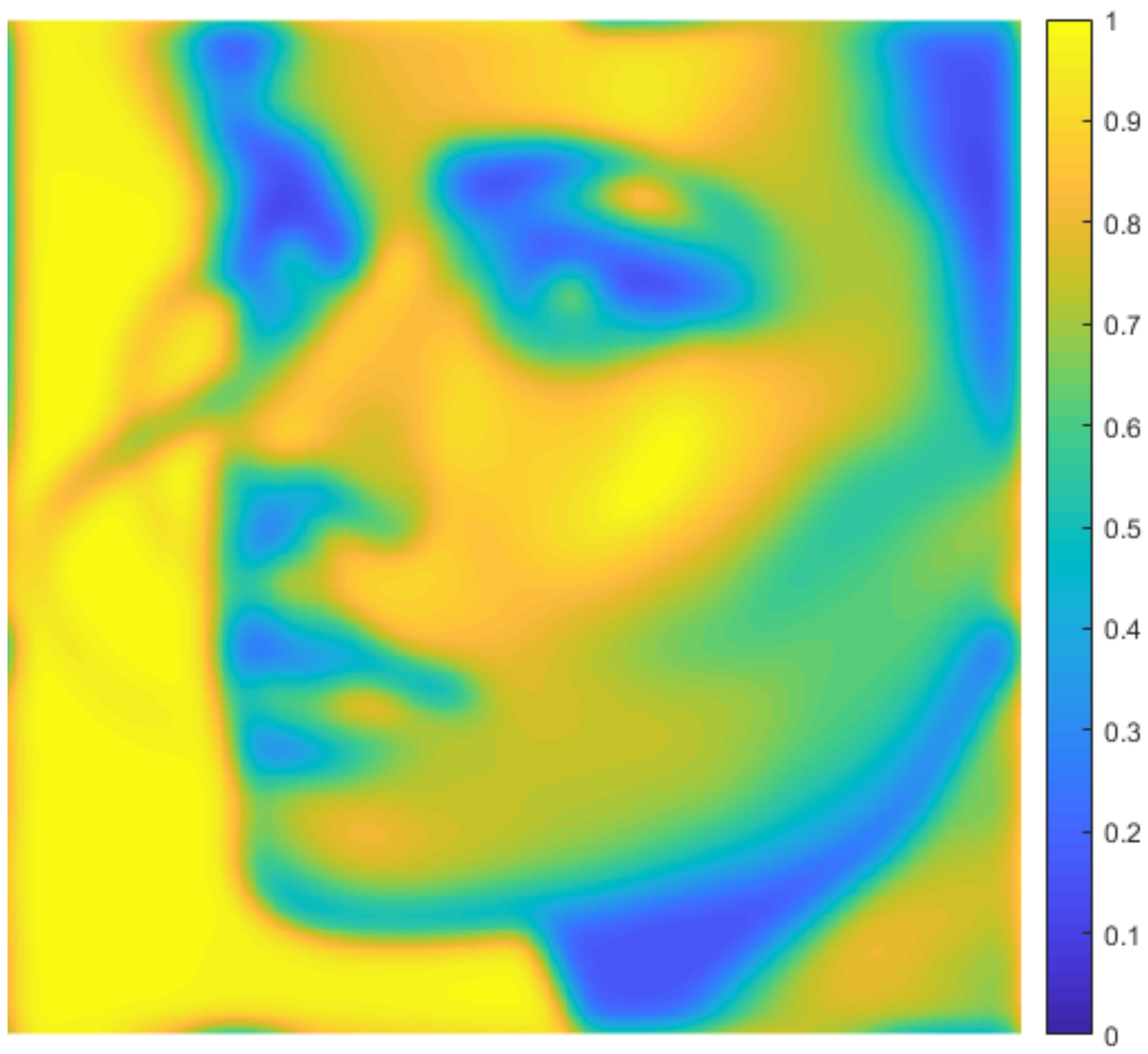

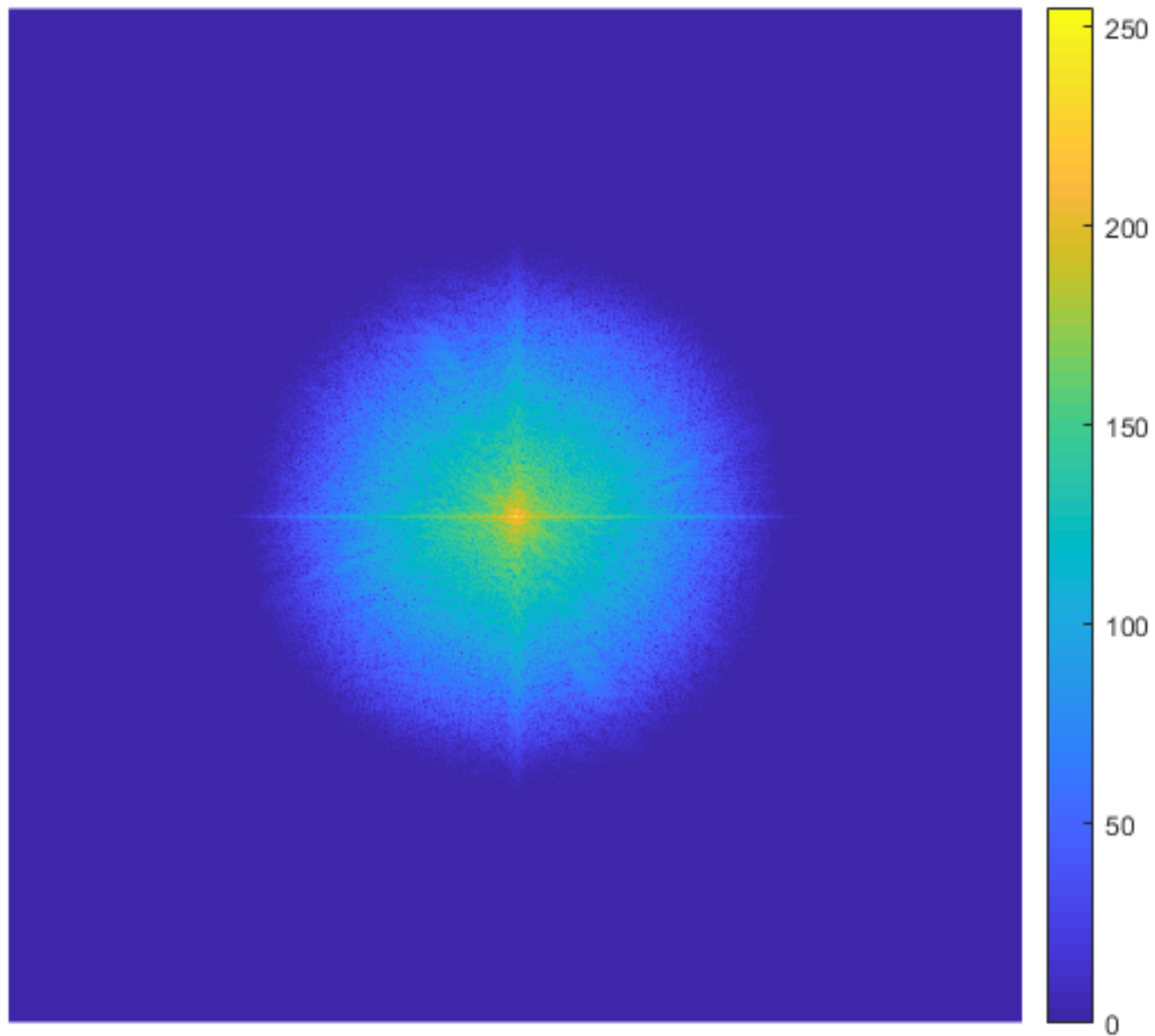

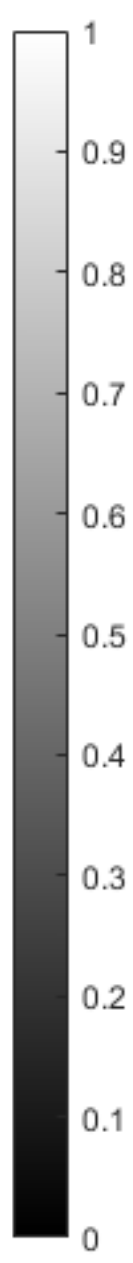
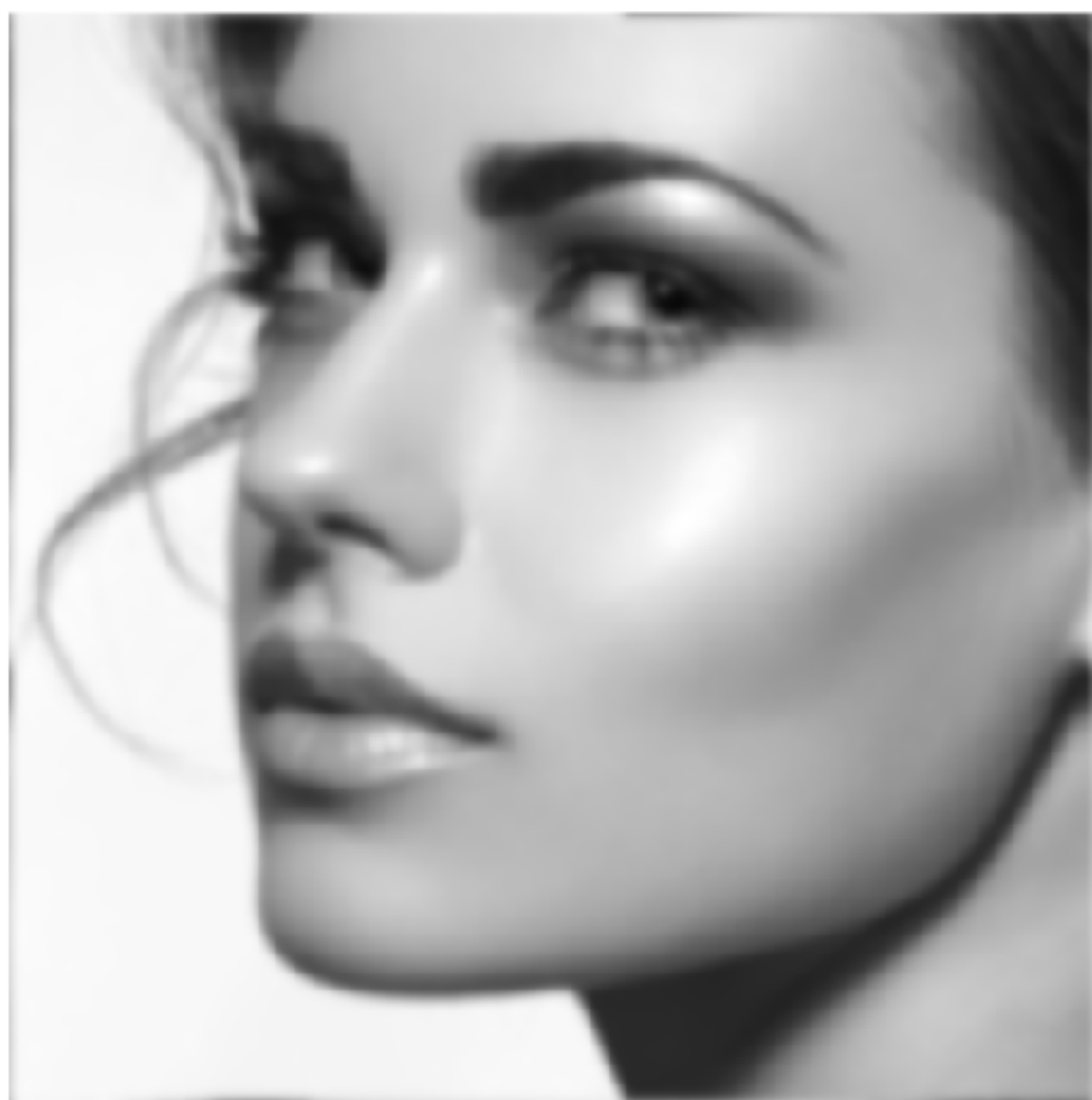

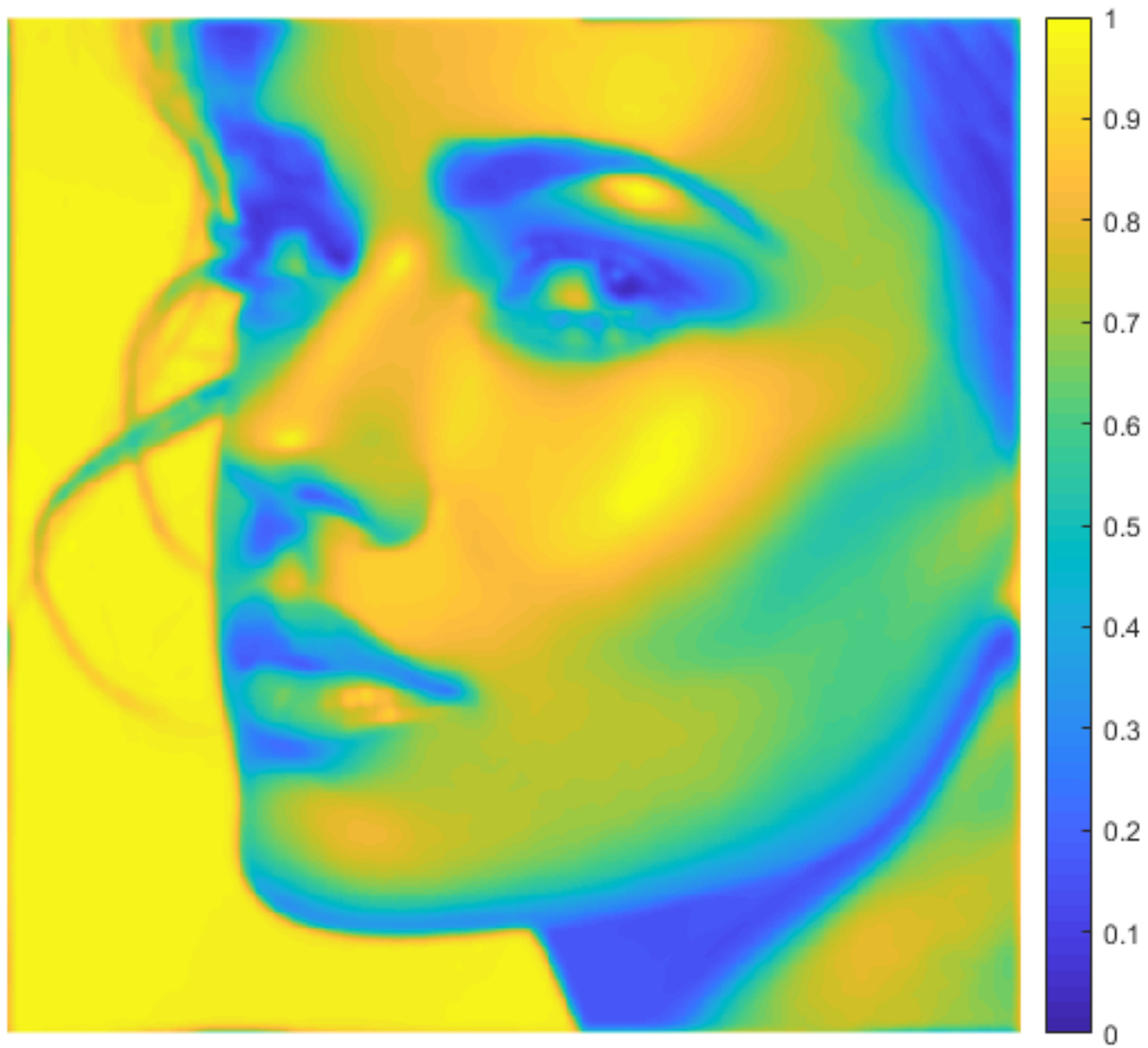

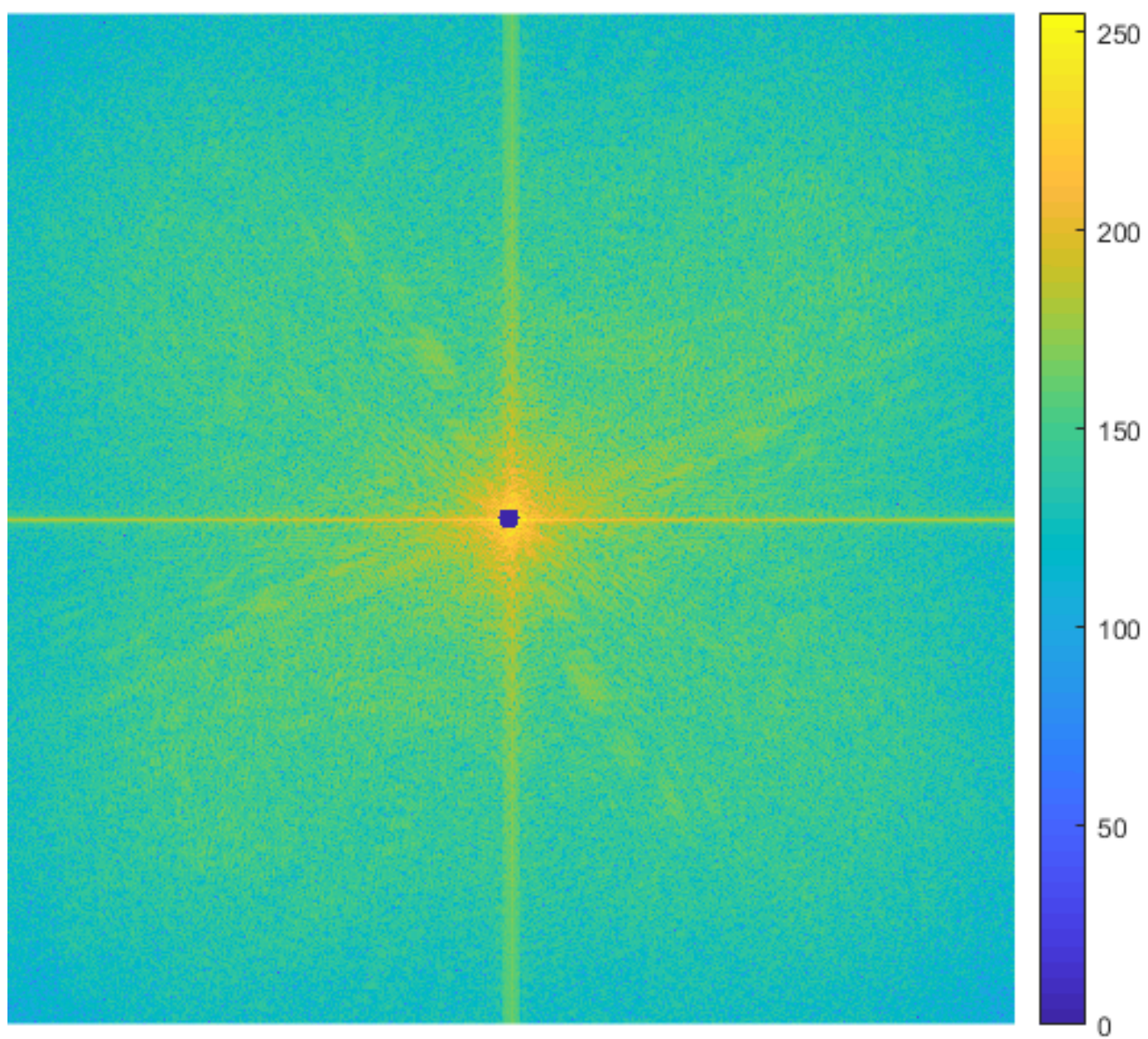

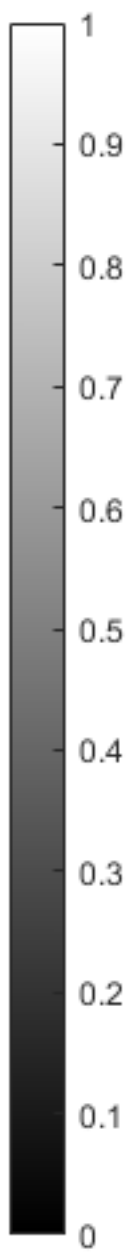
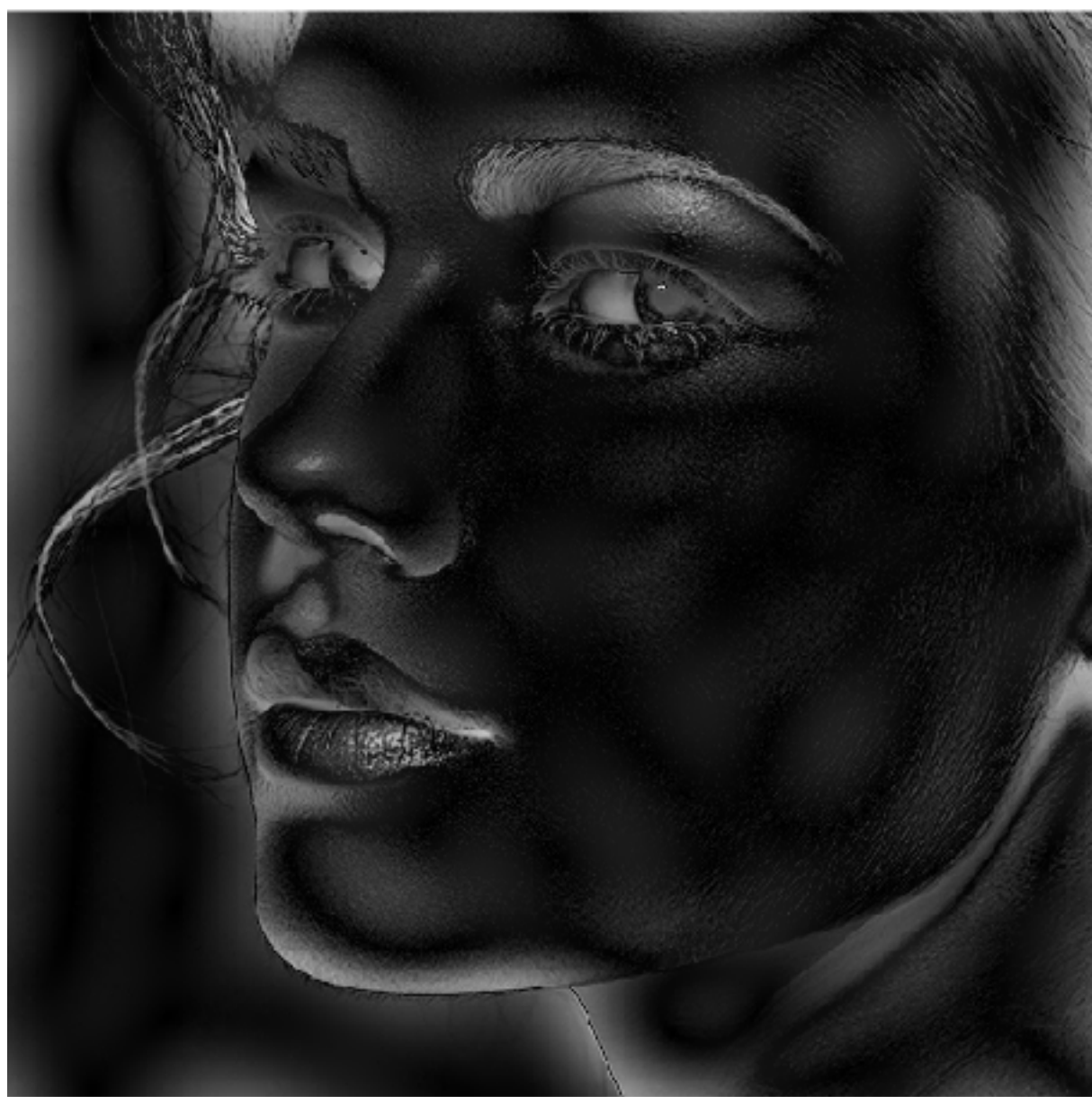

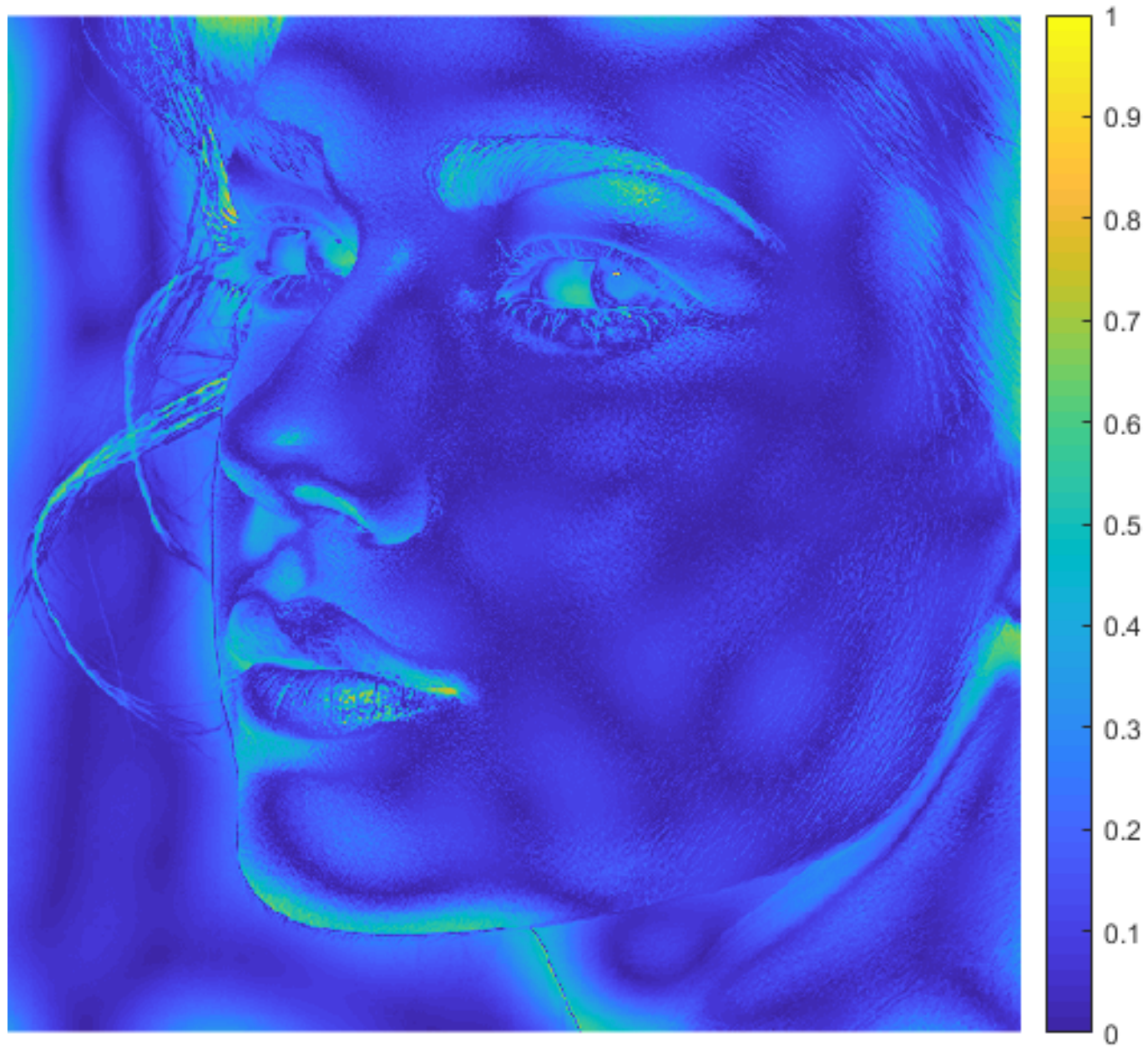

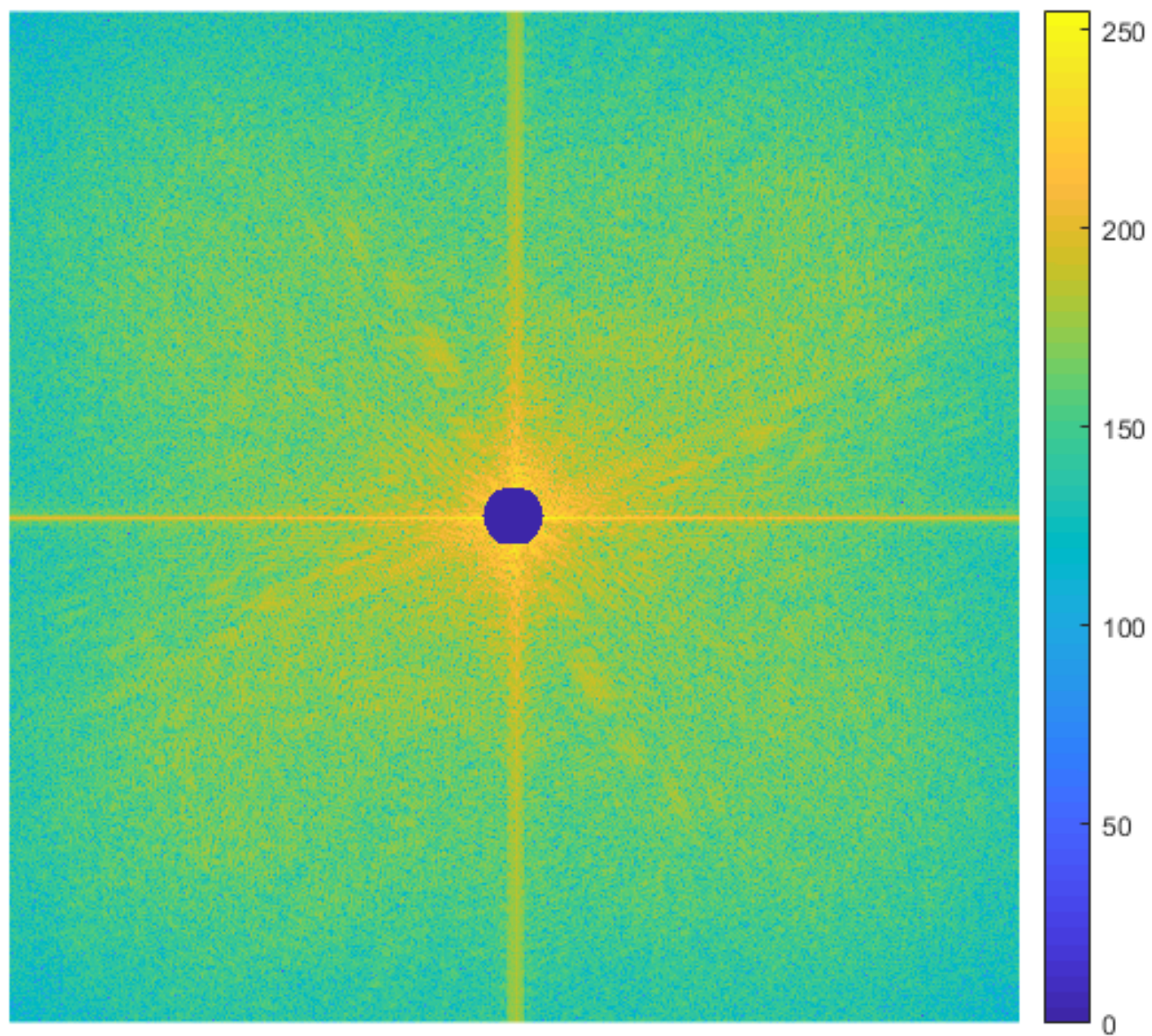

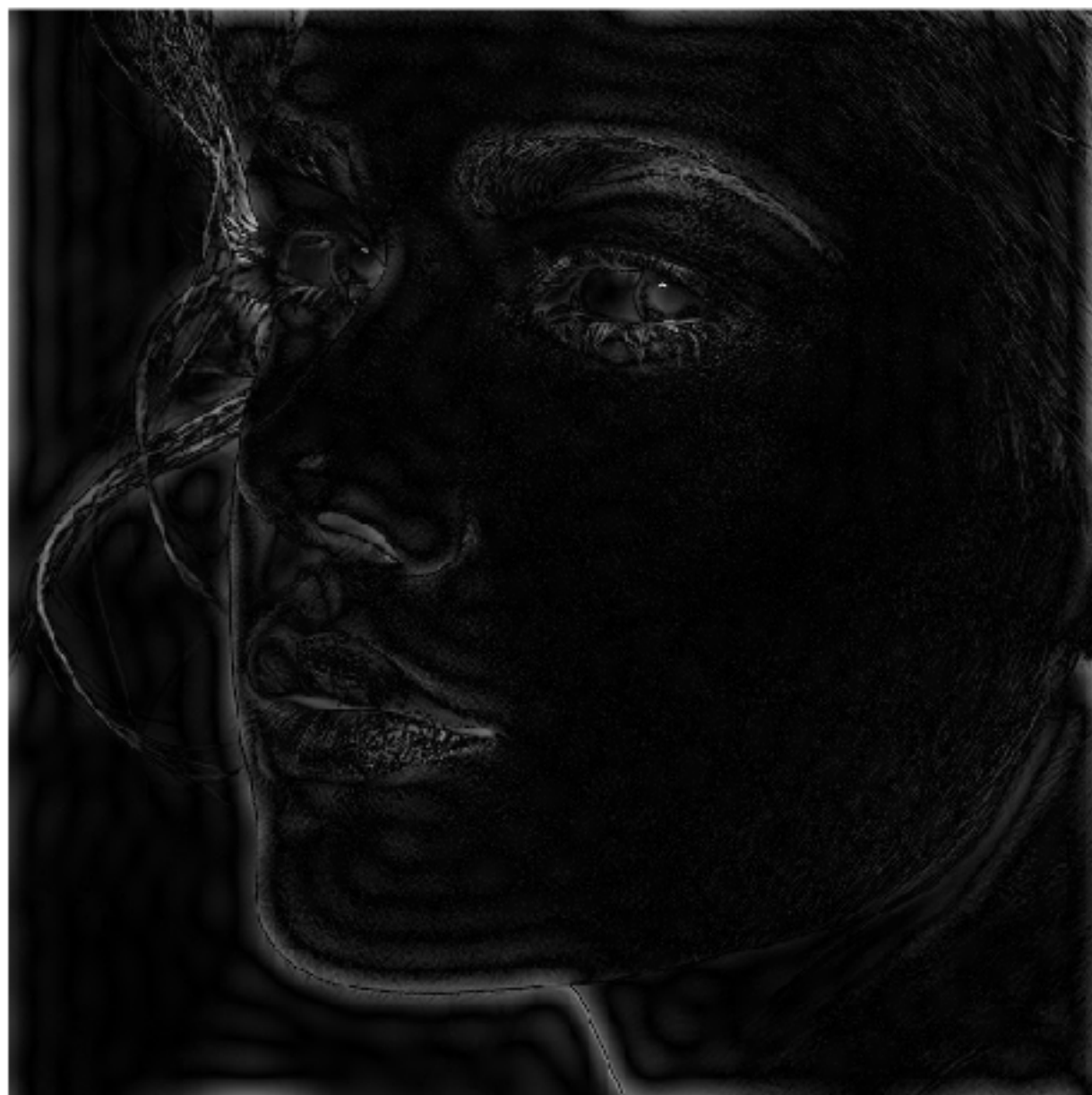

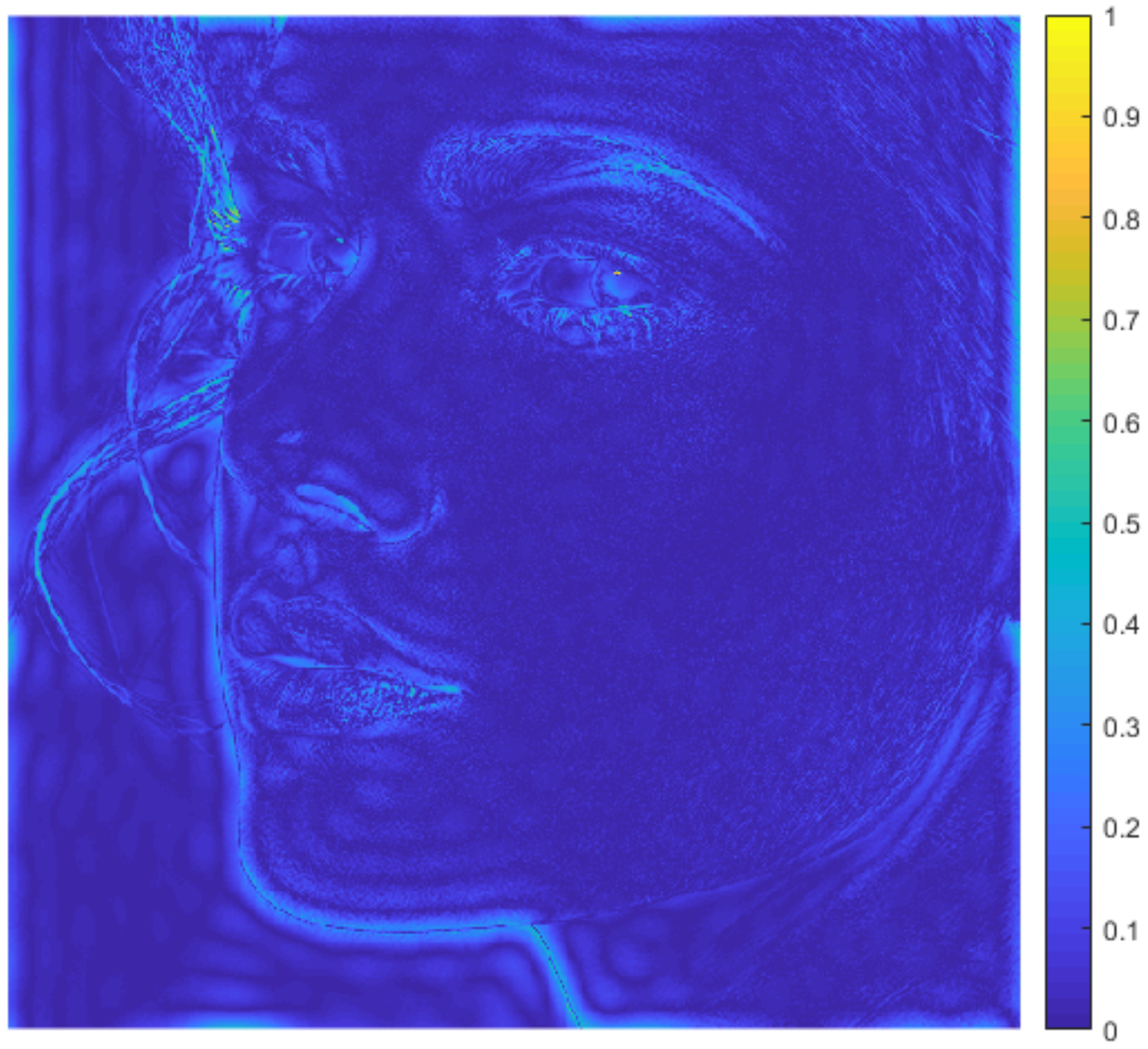

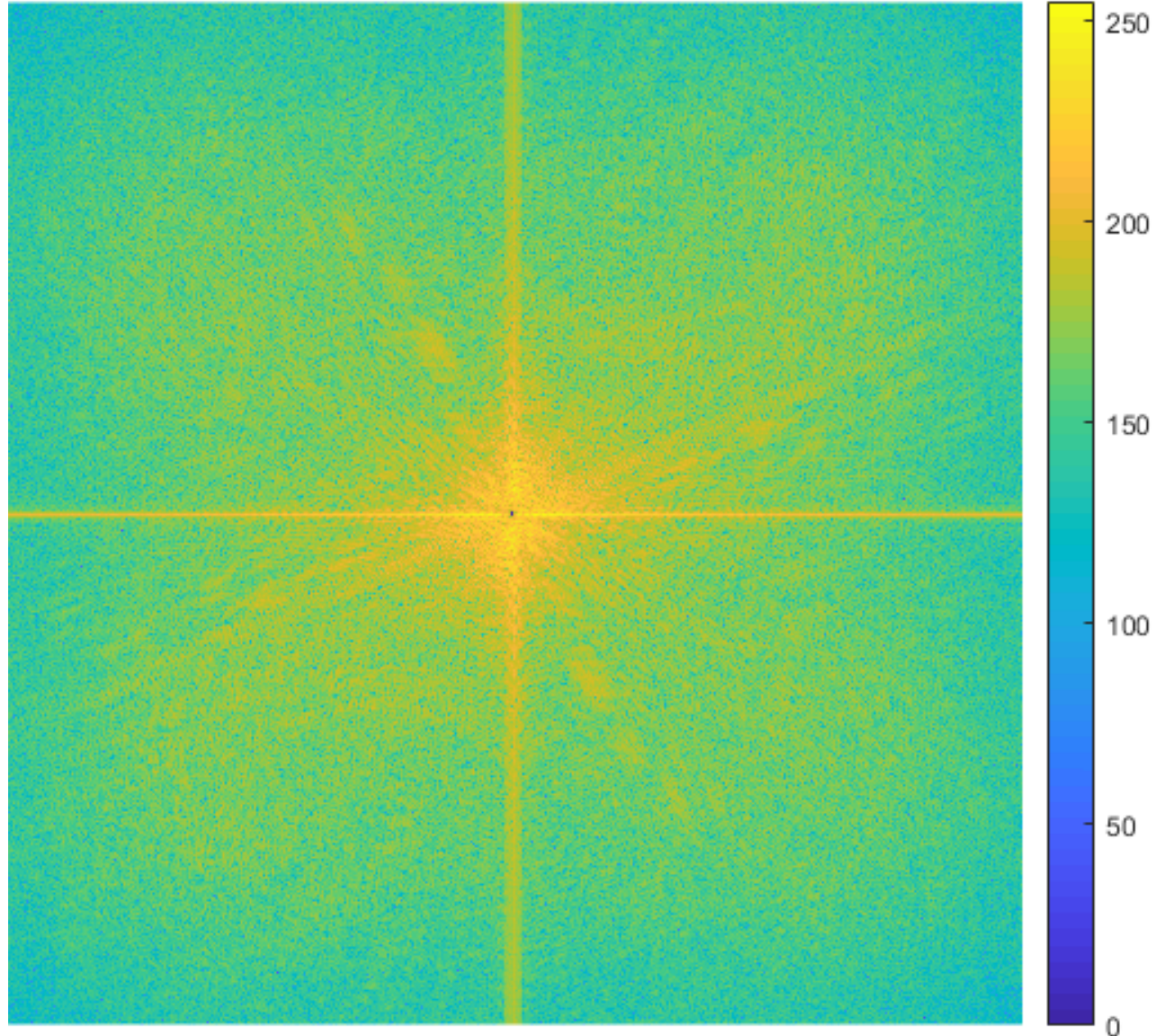

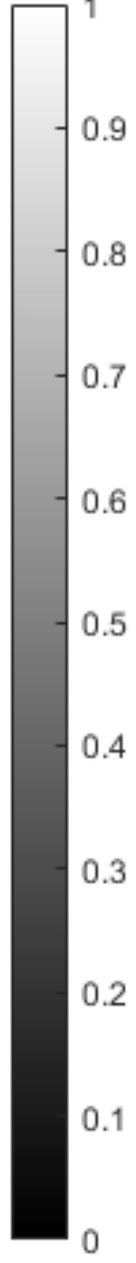

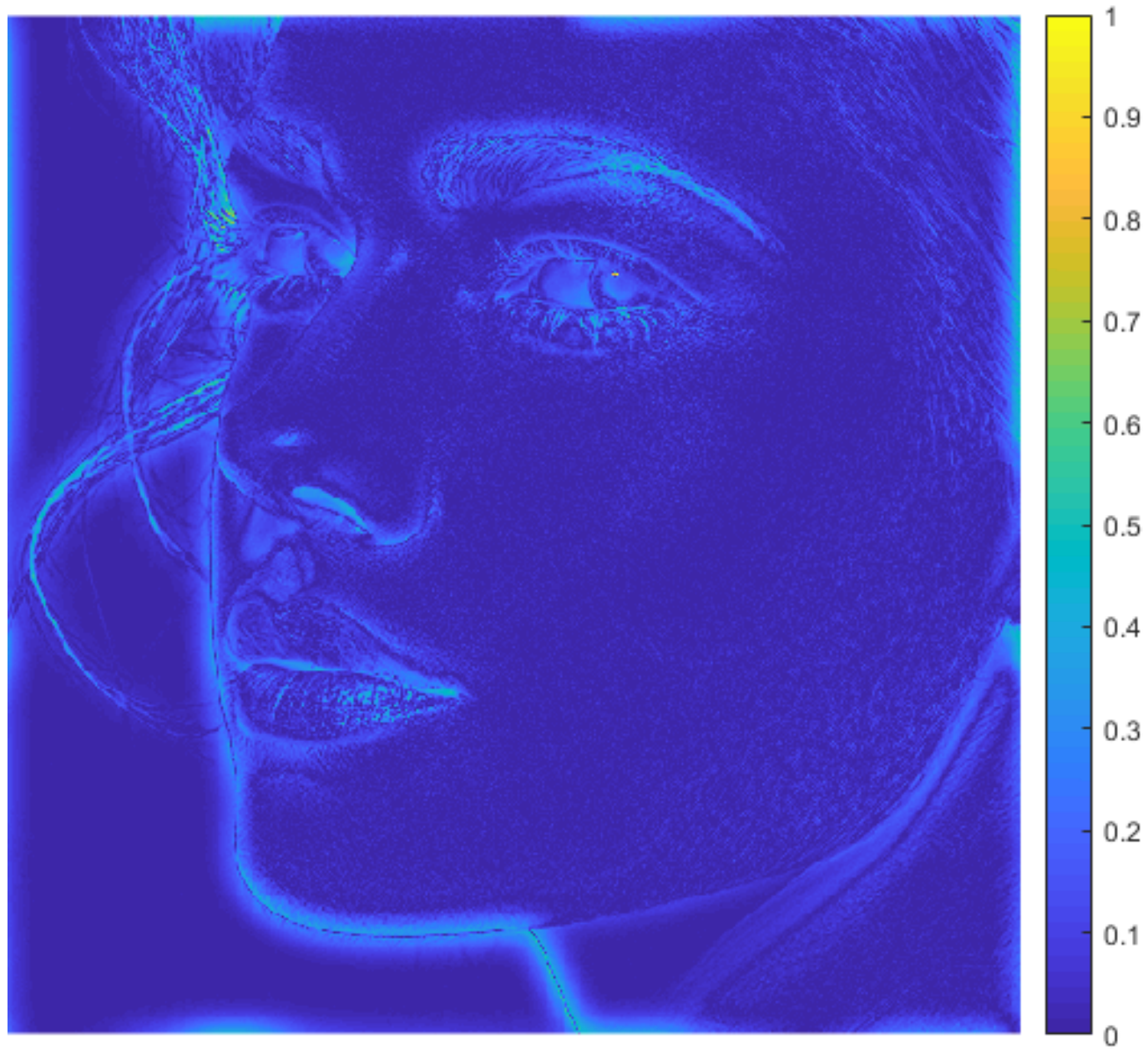

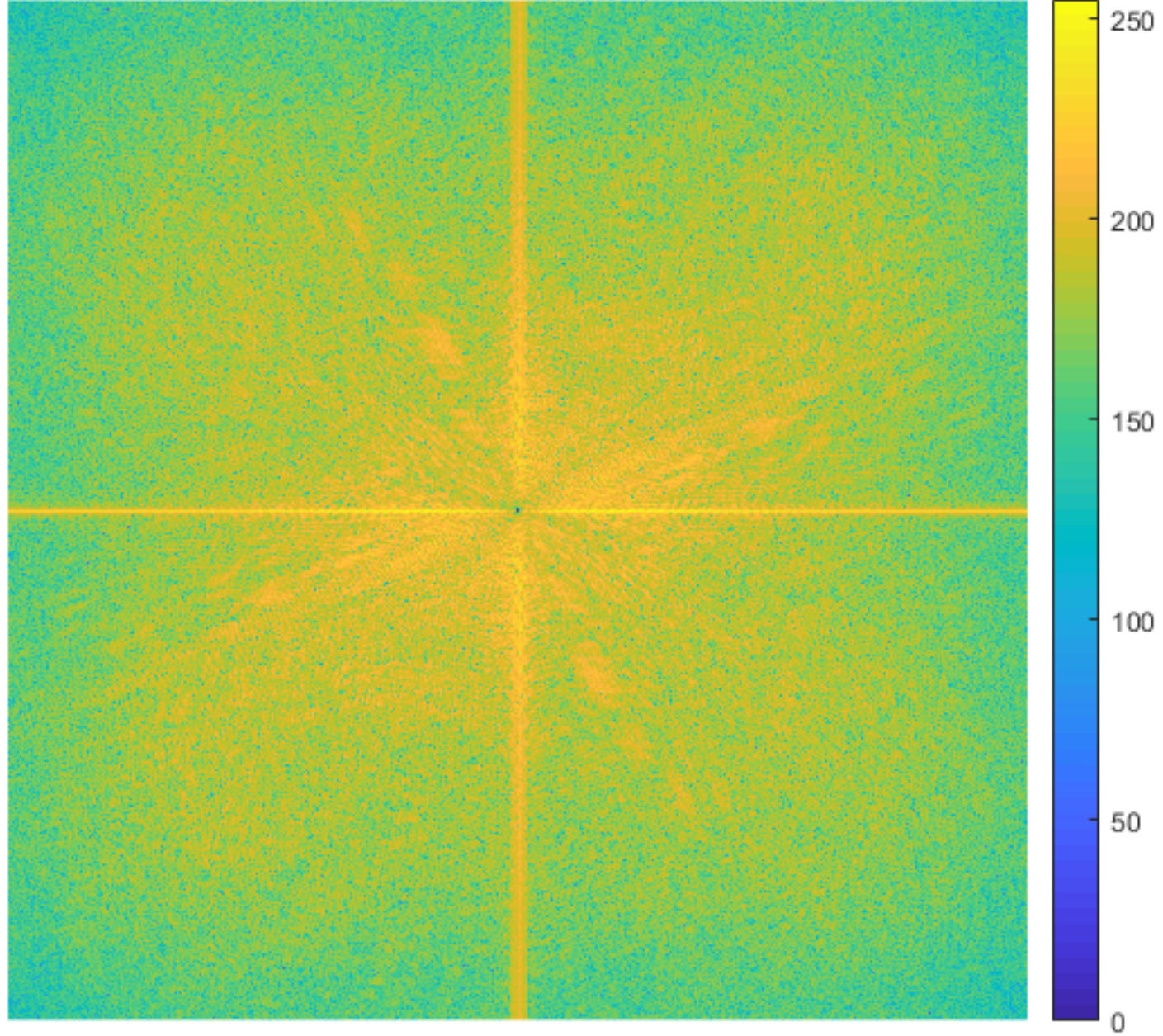

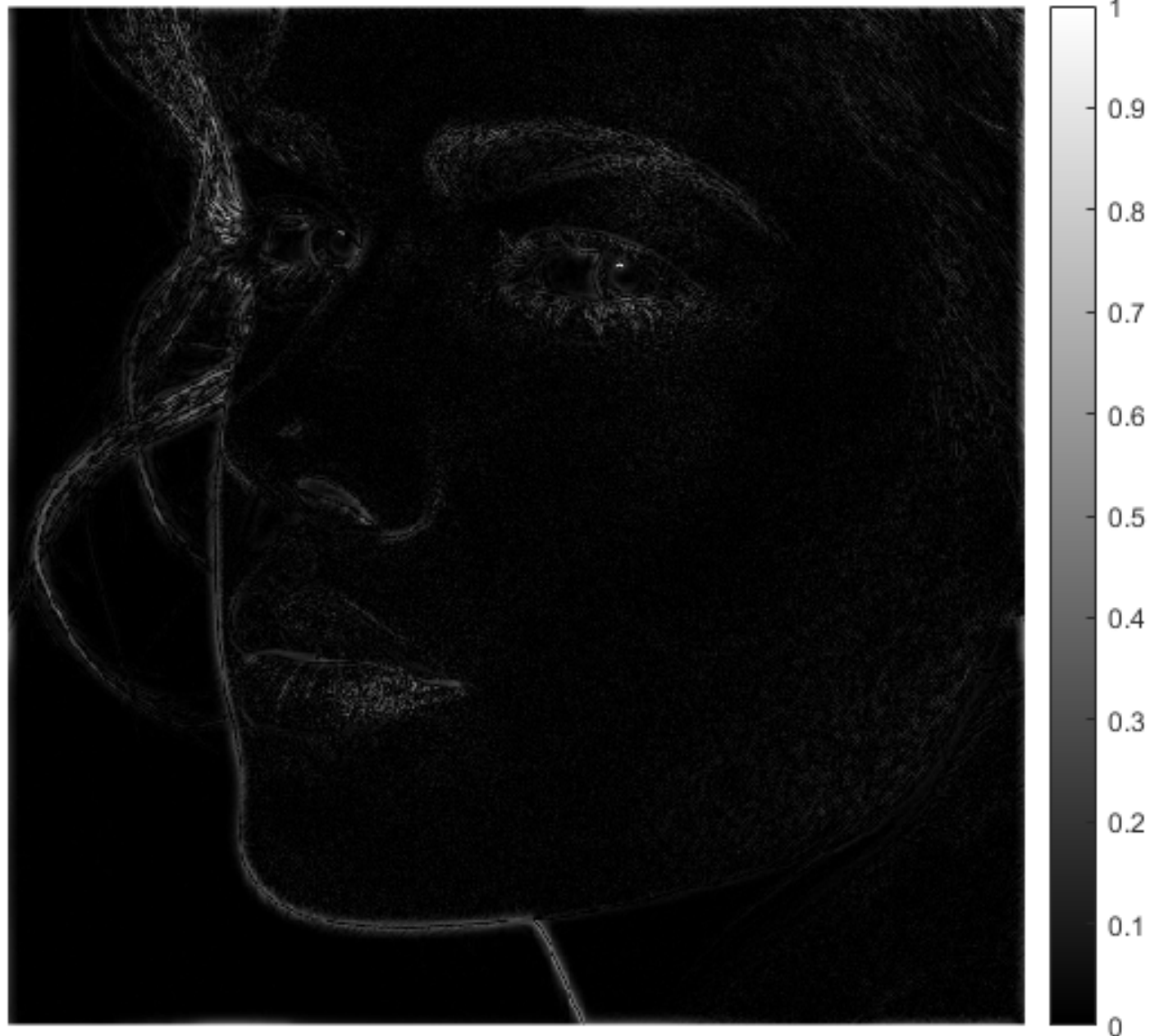

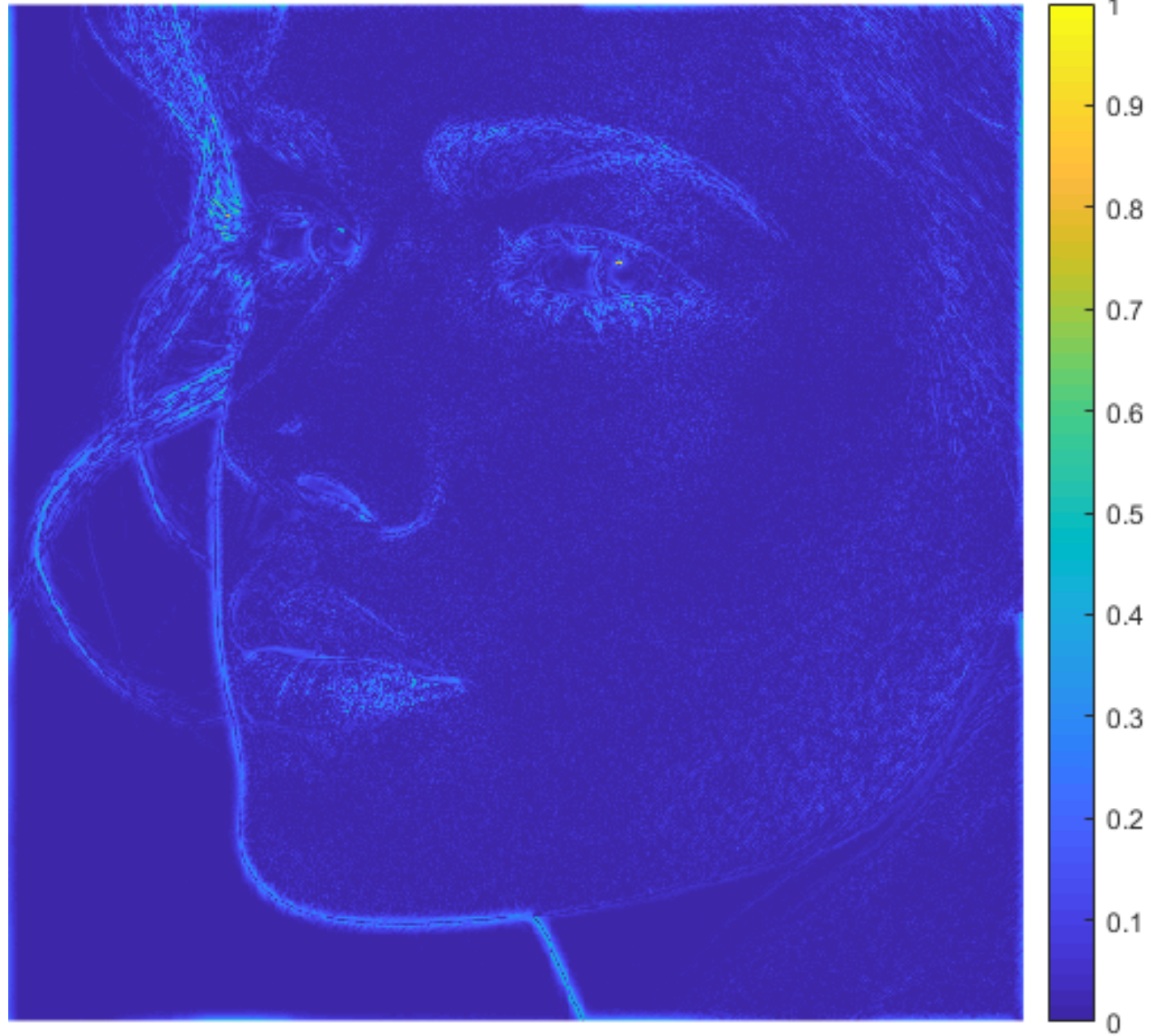

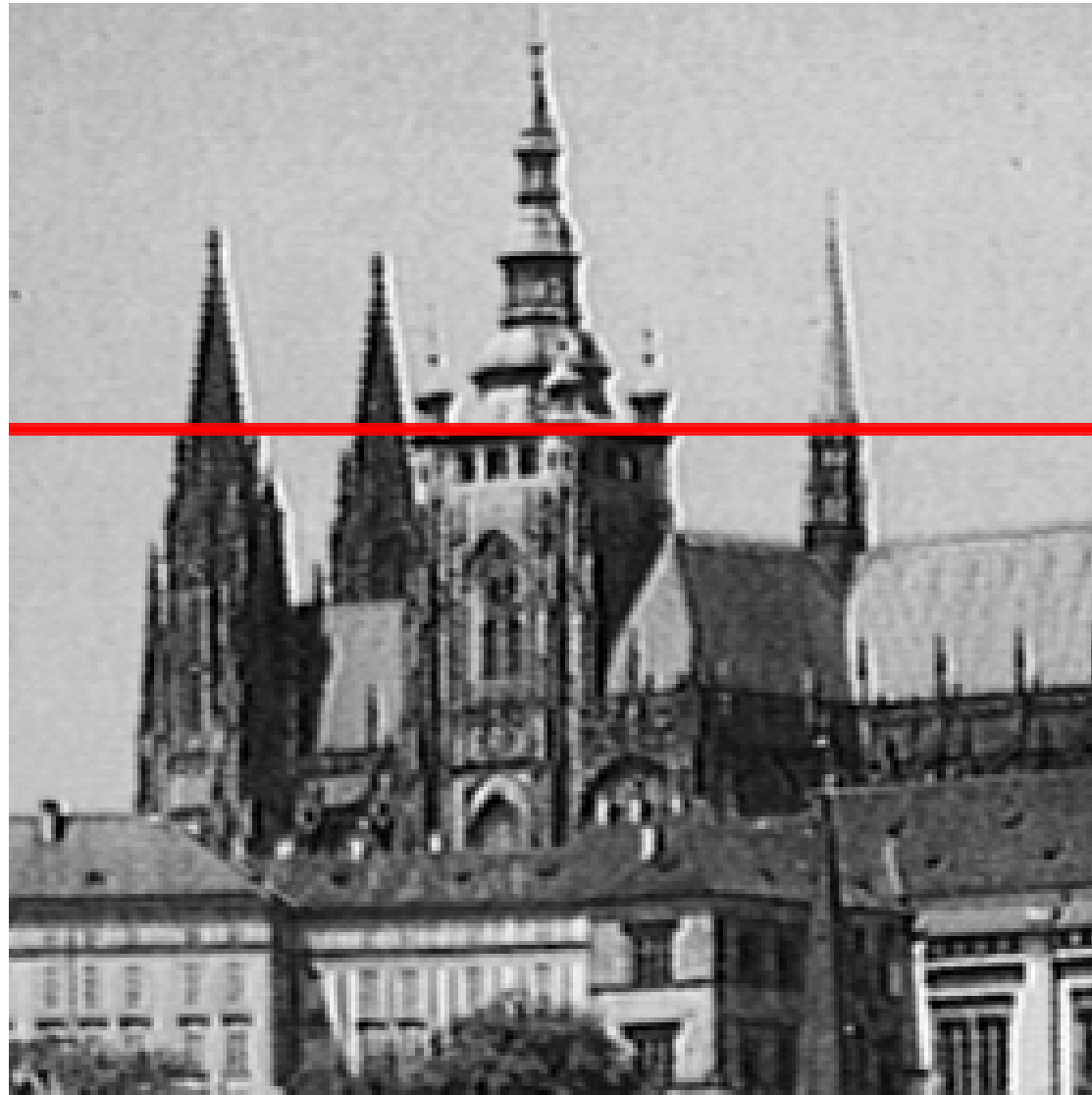

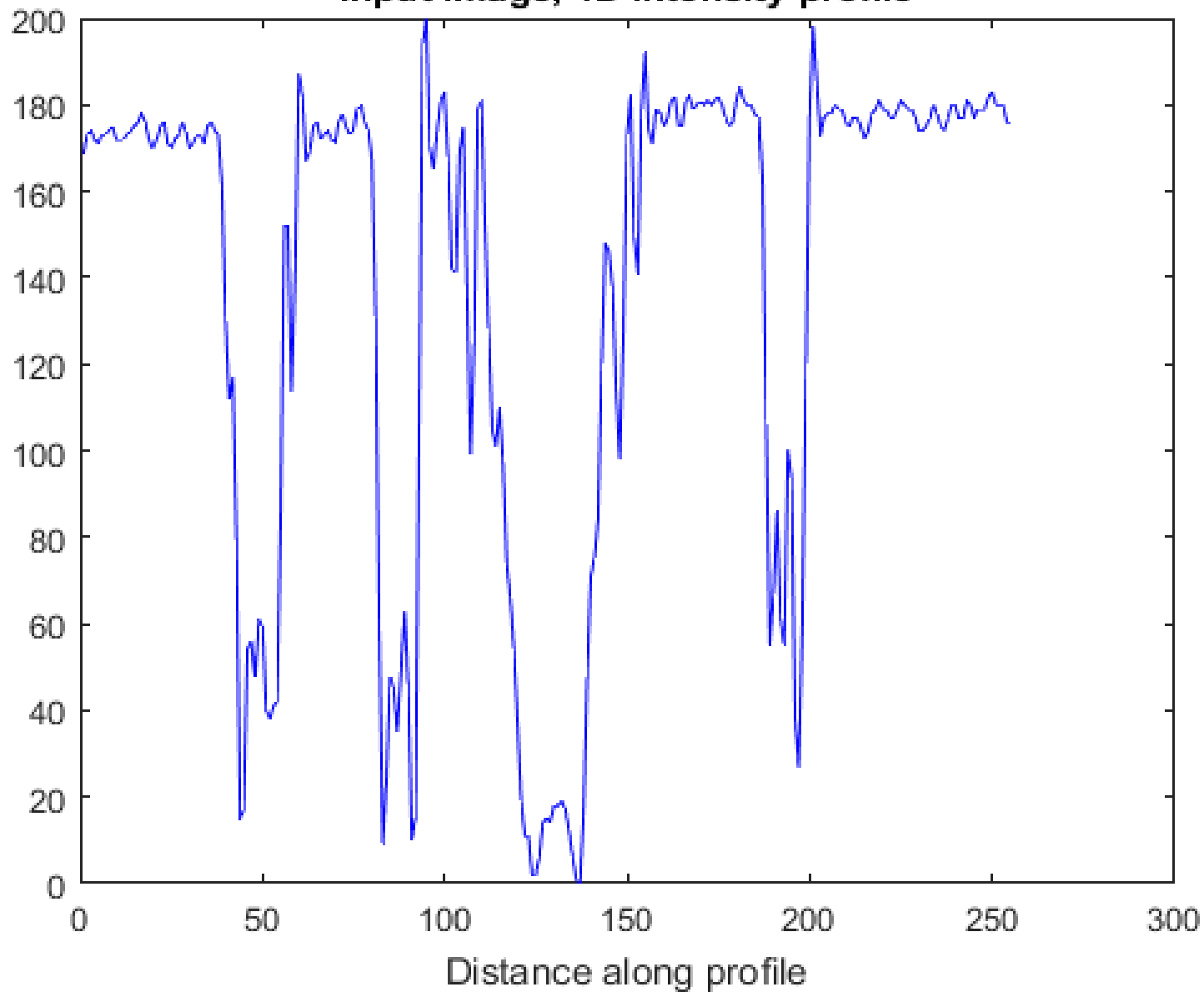
Input image

Input image, line for profile in red

Input image, 1D intensity profile

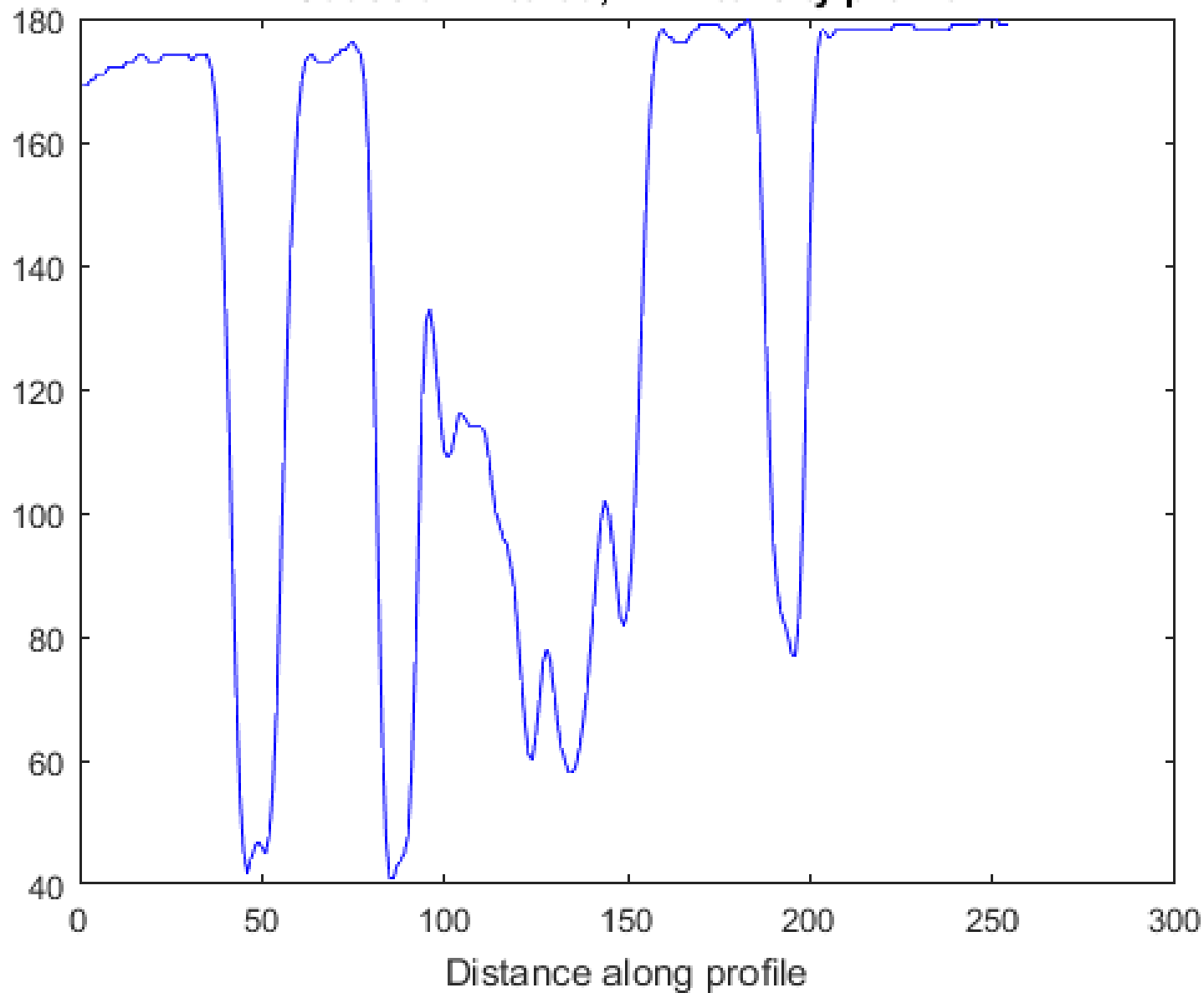
Gaussian filtered

Gaussian filtered, line for profile in red

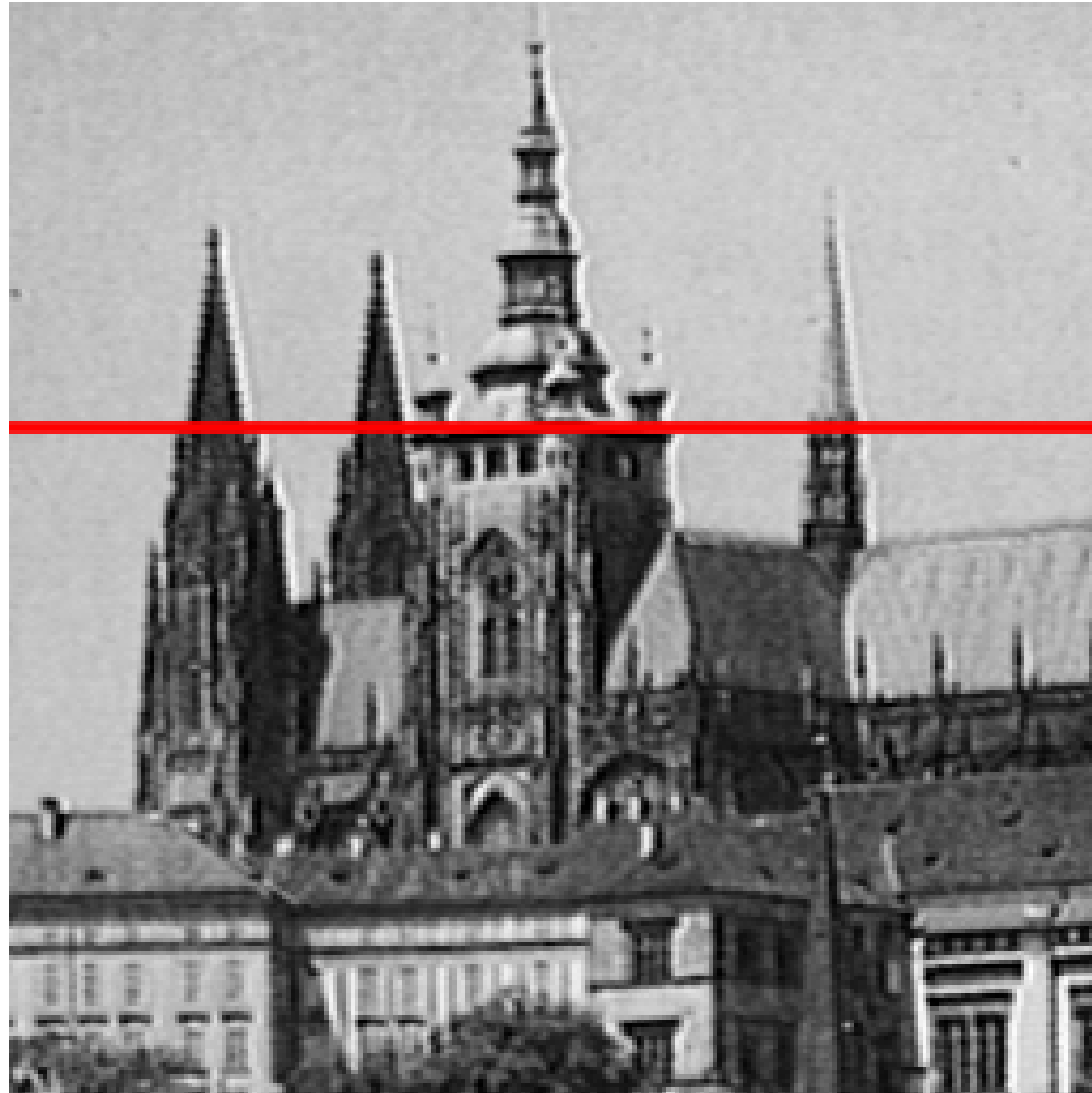
Gaussian filtered, 1D intensity profile

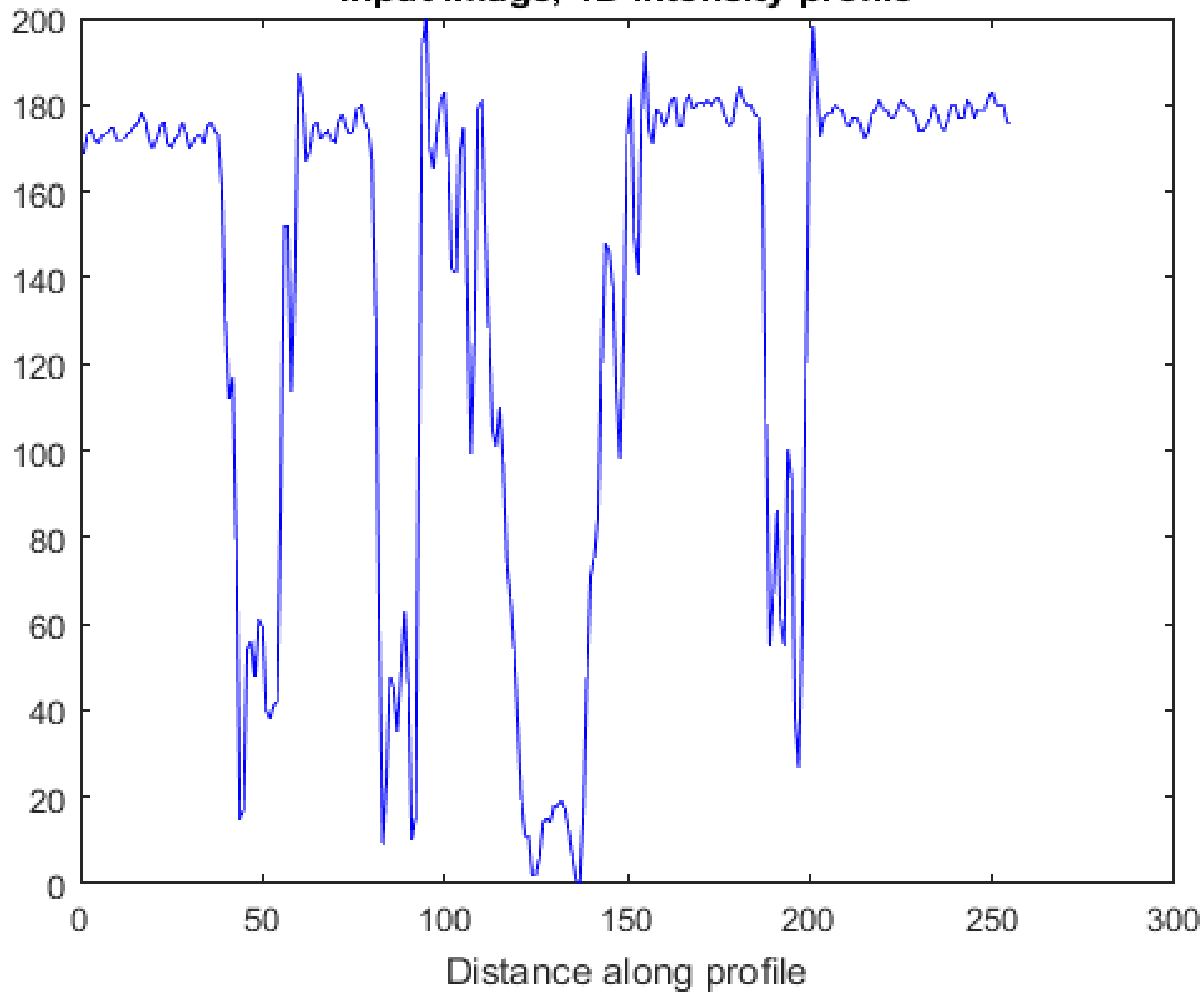
Input image

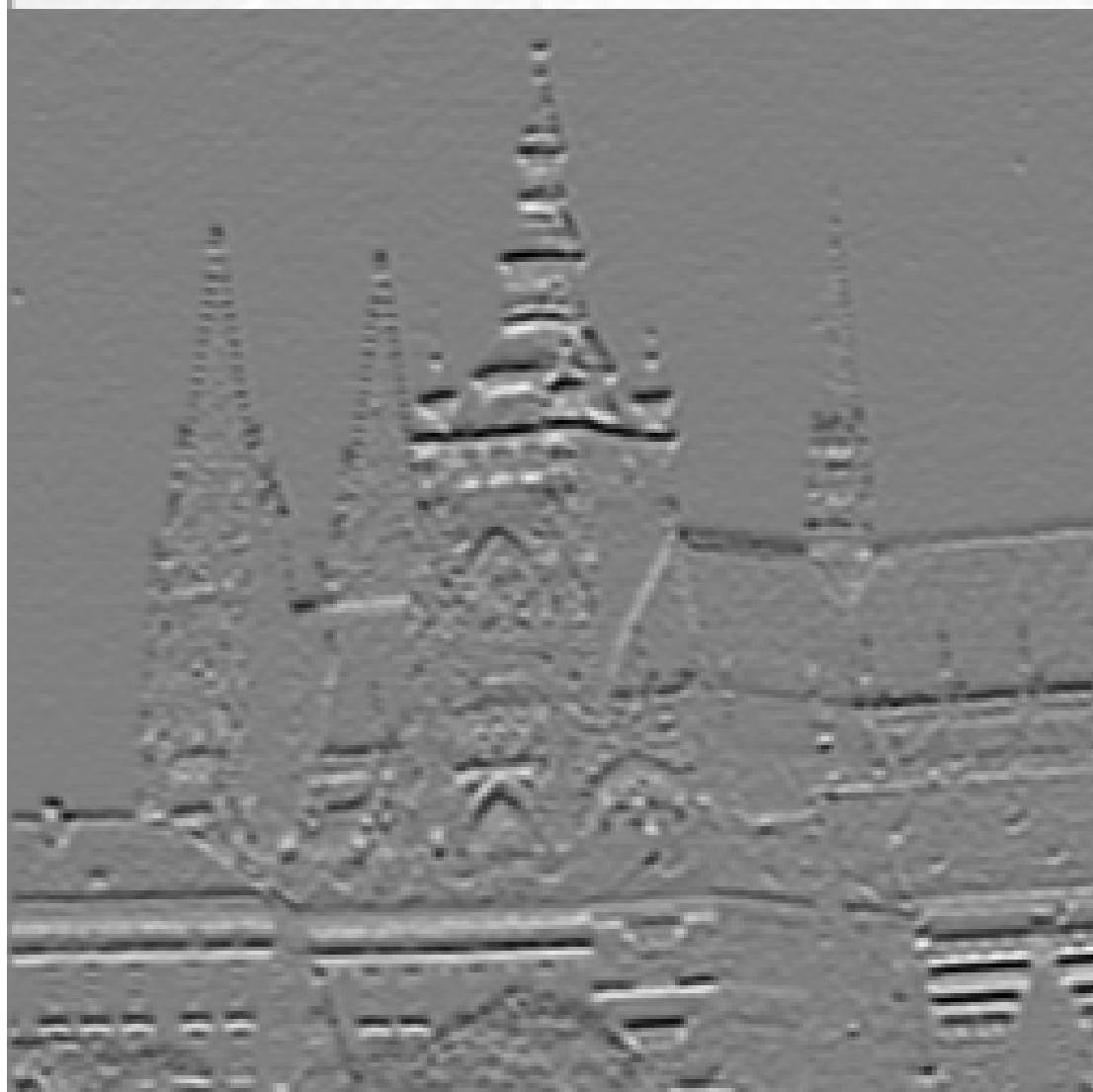
Input image, line for profile in red

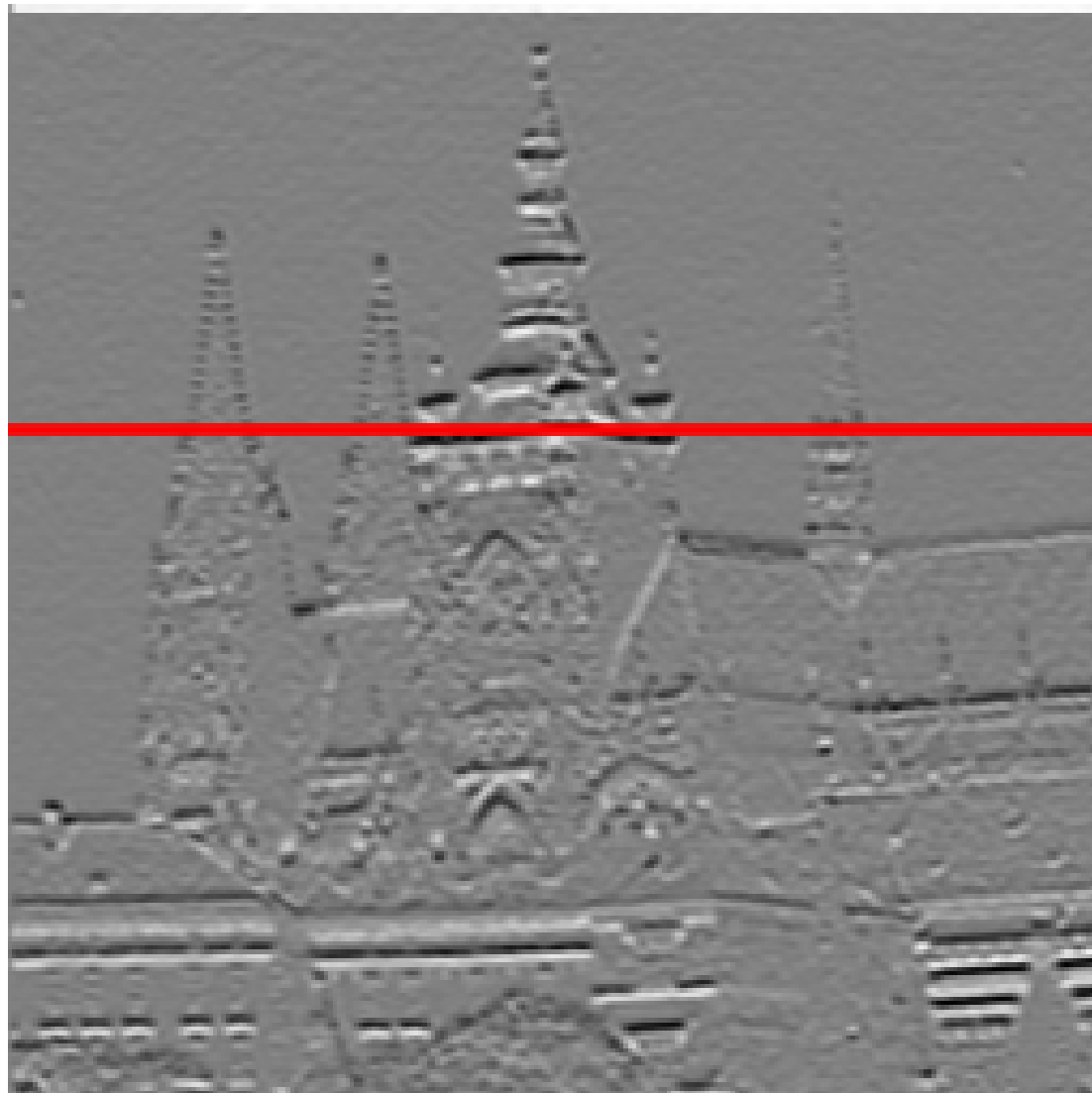
Input image, 1D intensity profile

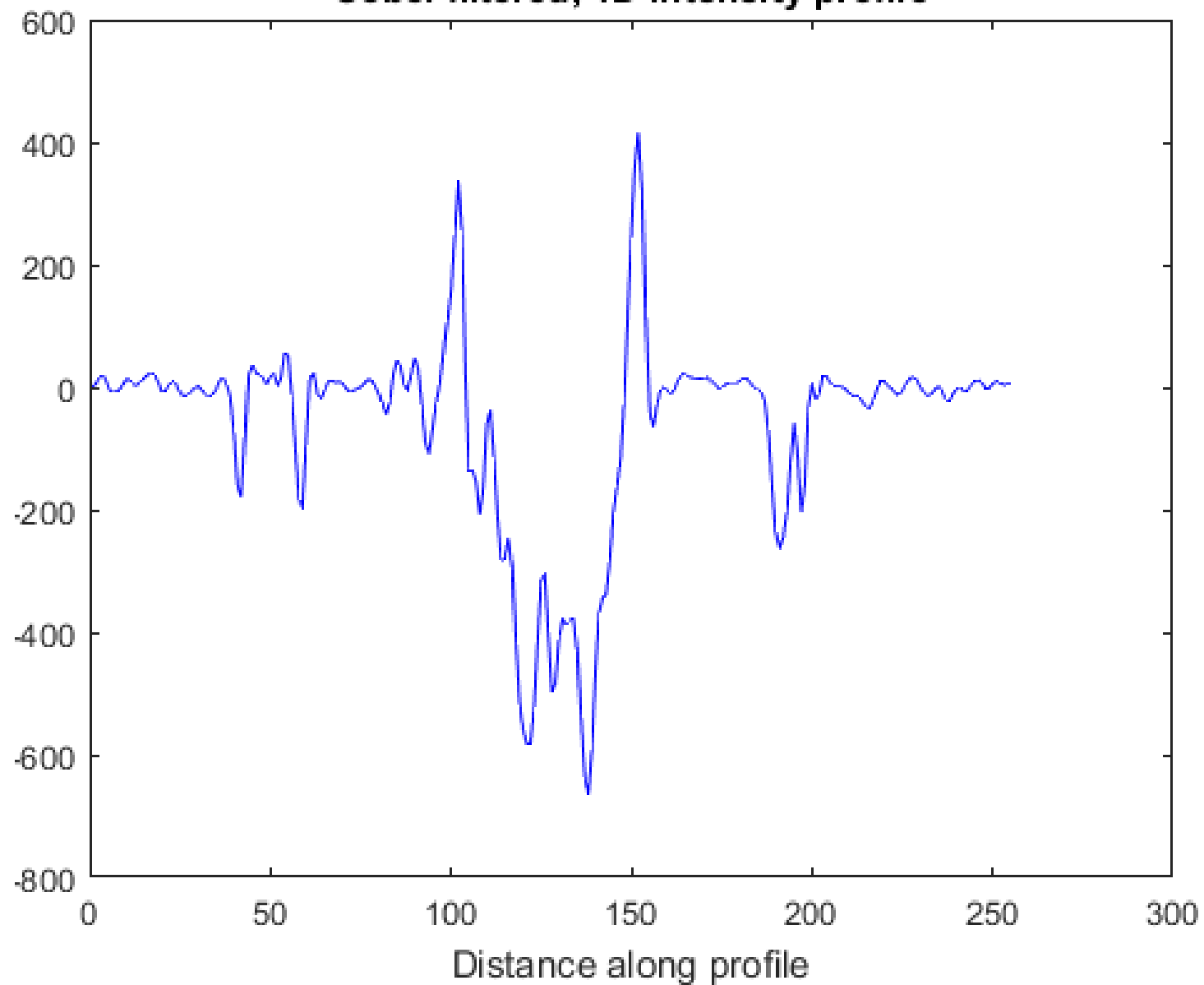
Sobel filtered

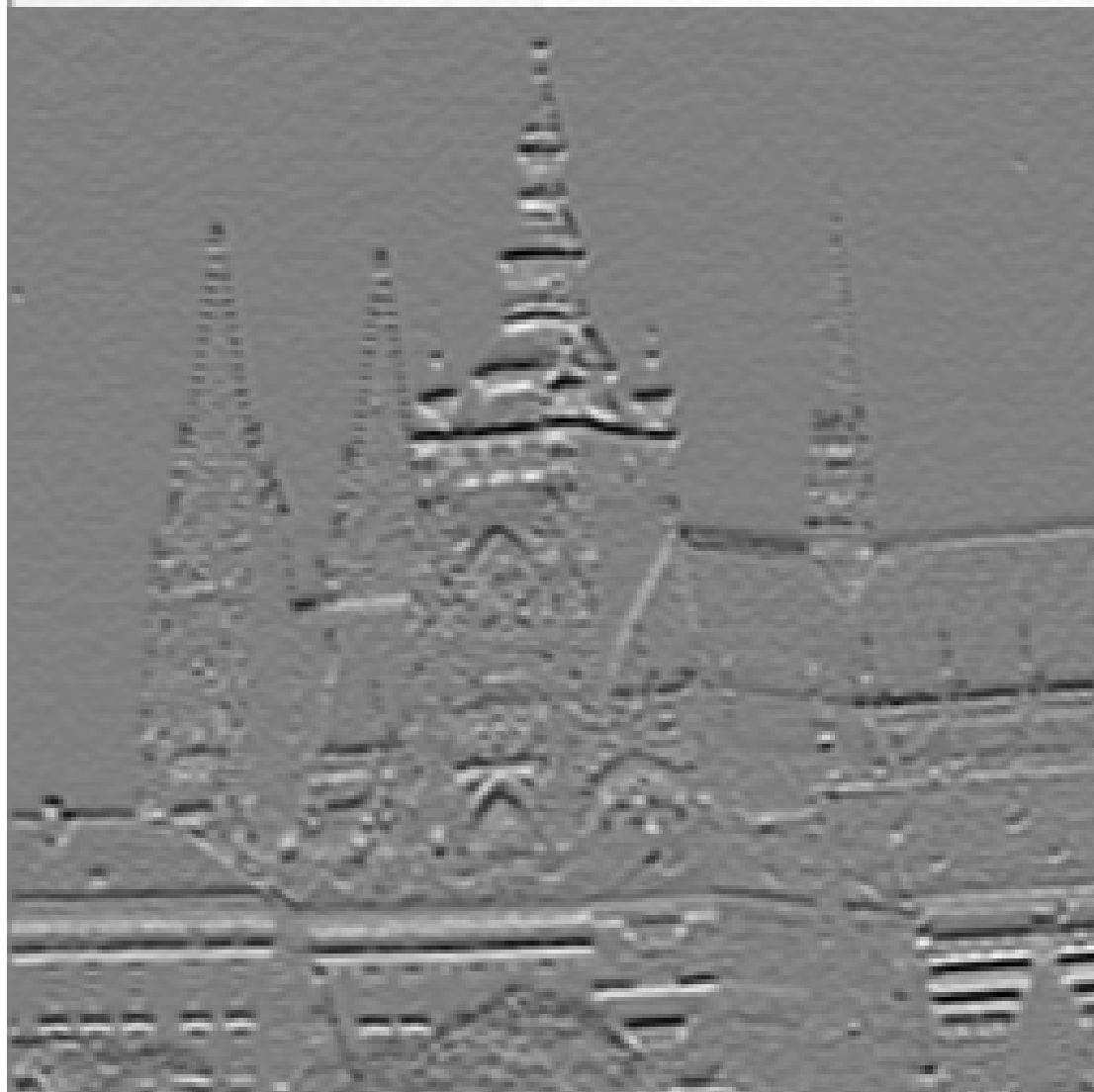
Sobel filtered, line for profile in red

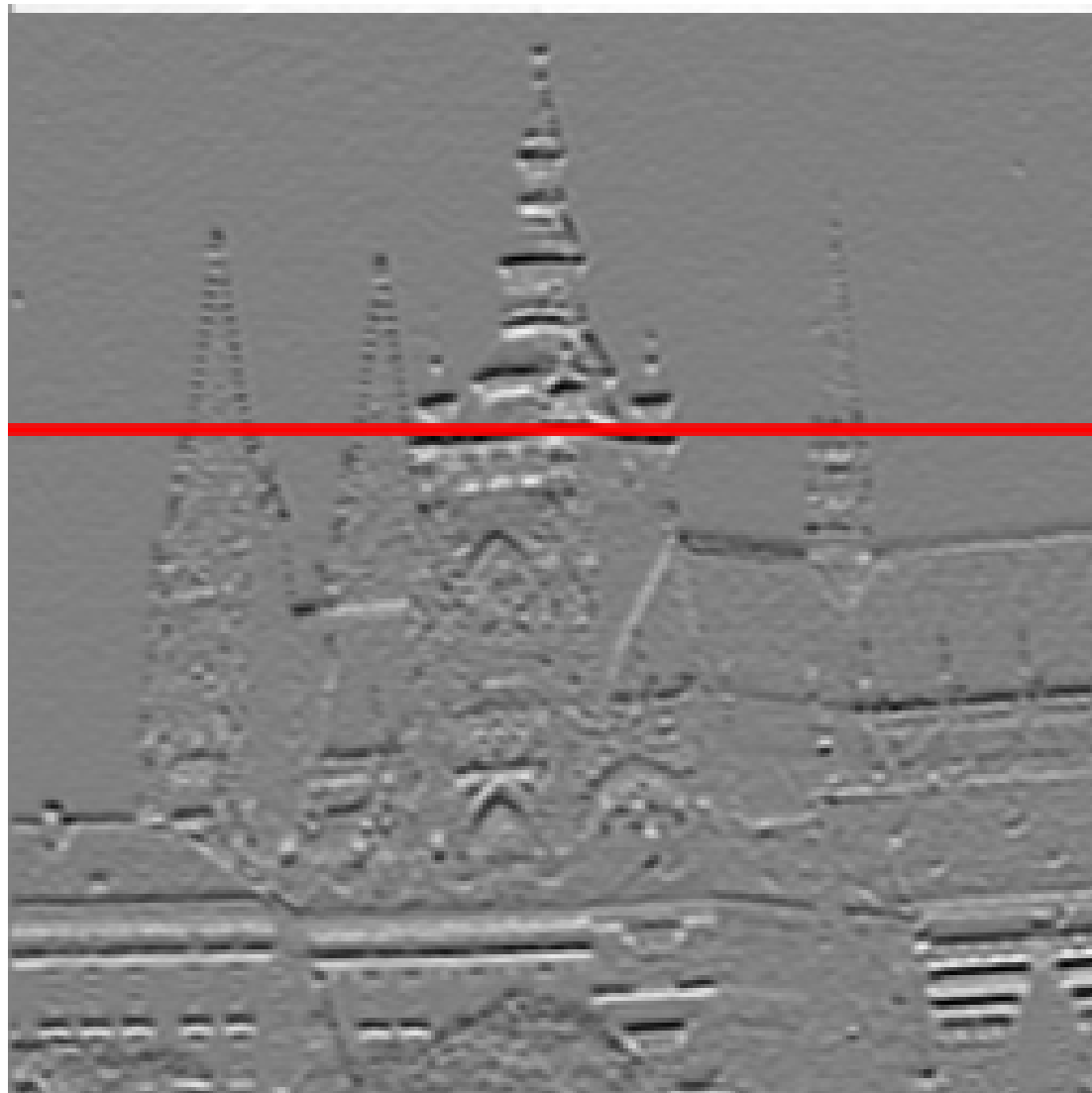
Sobel filtered, 1D intensity profile

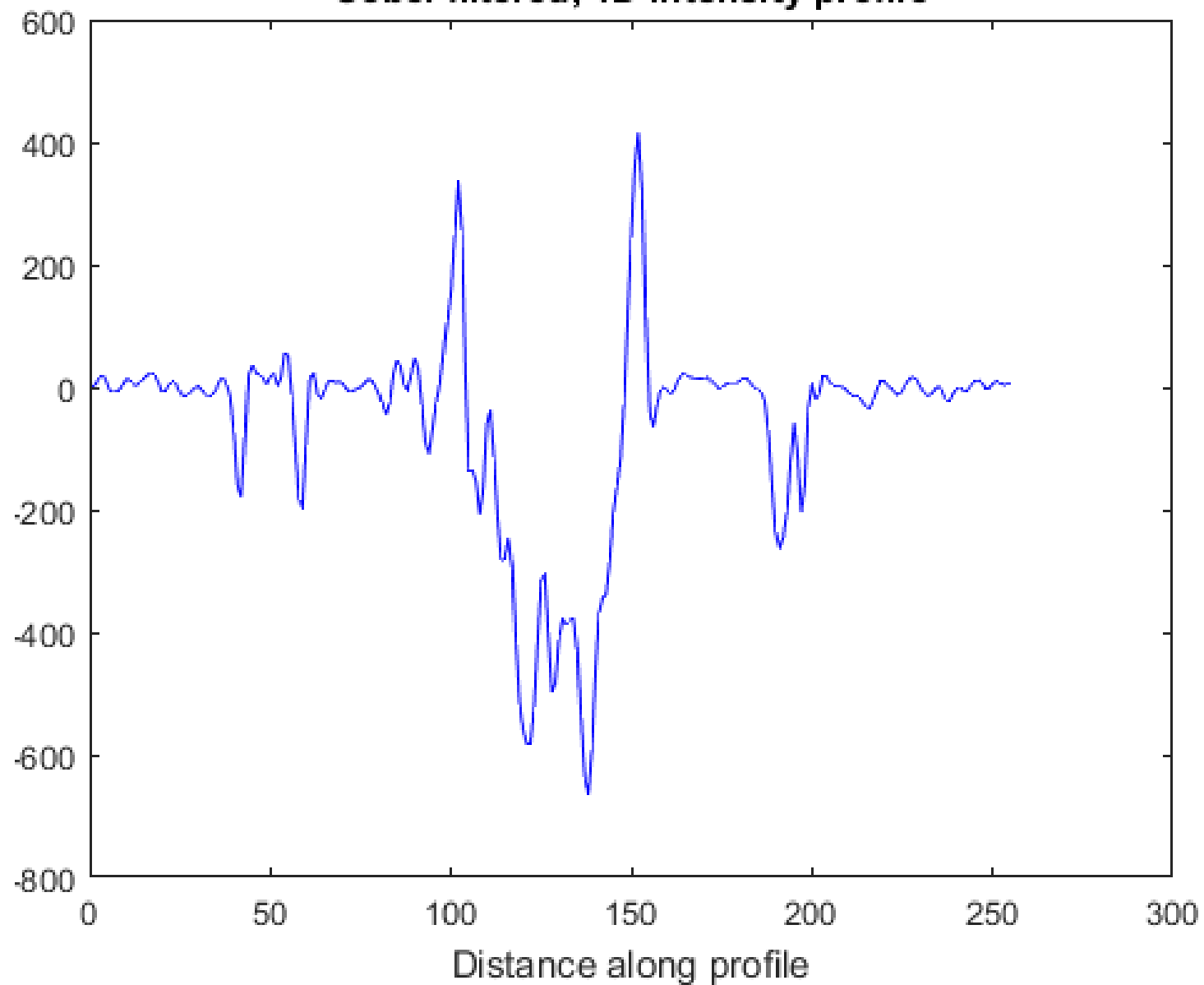
Sobel filtered

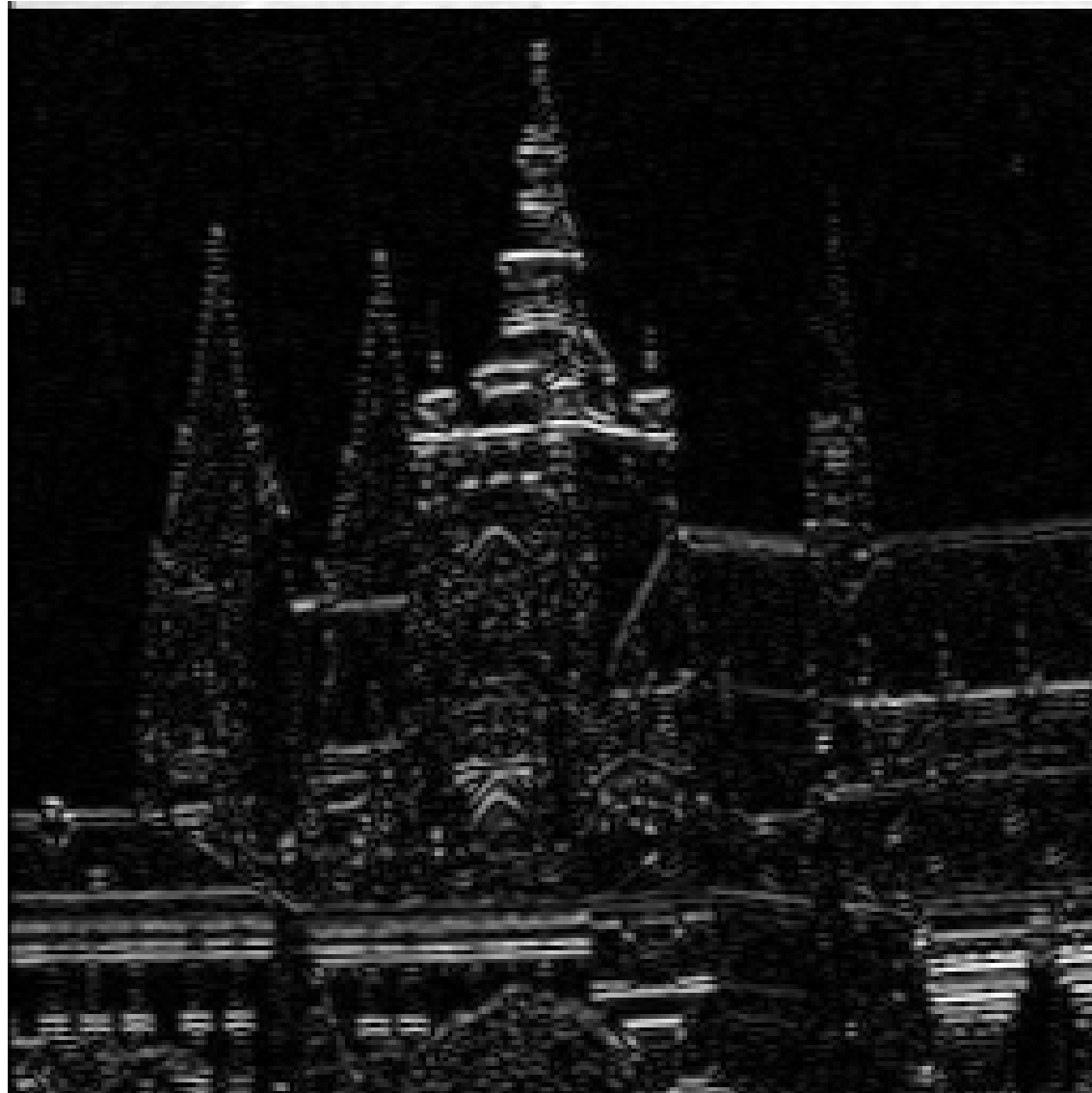
Sobel filtered, line for profile in red

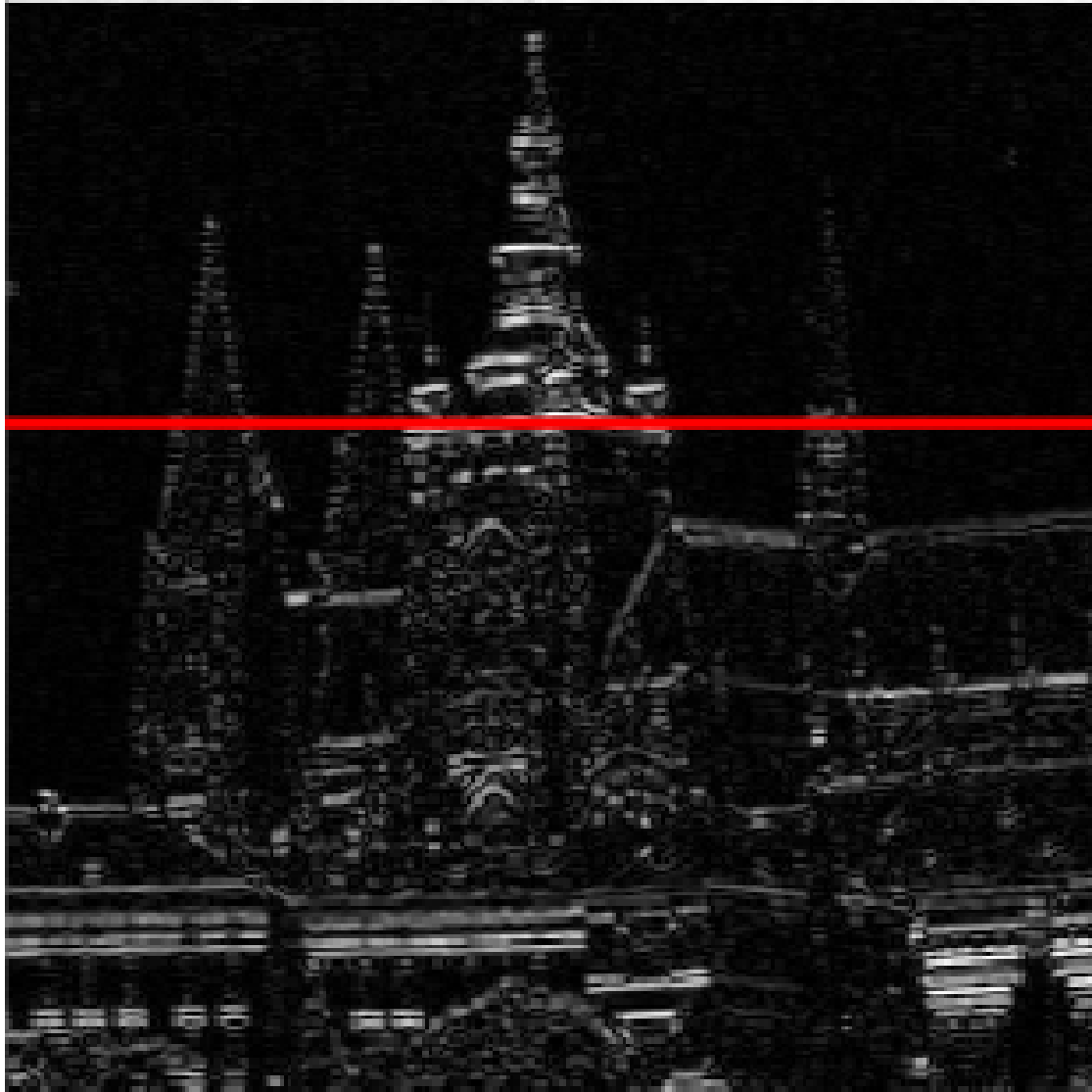
Sobel filtered, 1D intensity profile

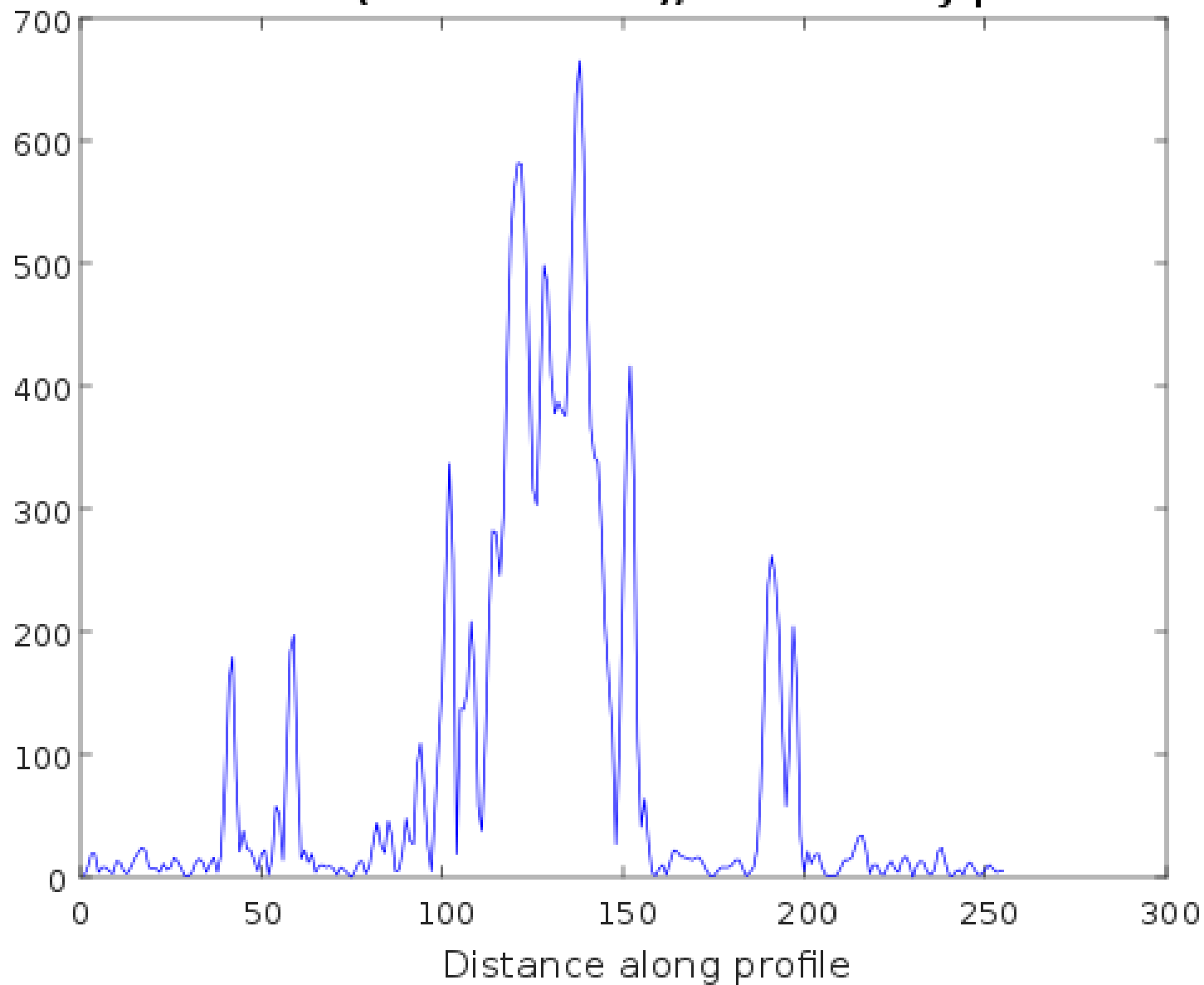
Abs(Sobel filtered)

Abs(Sobel filtered)

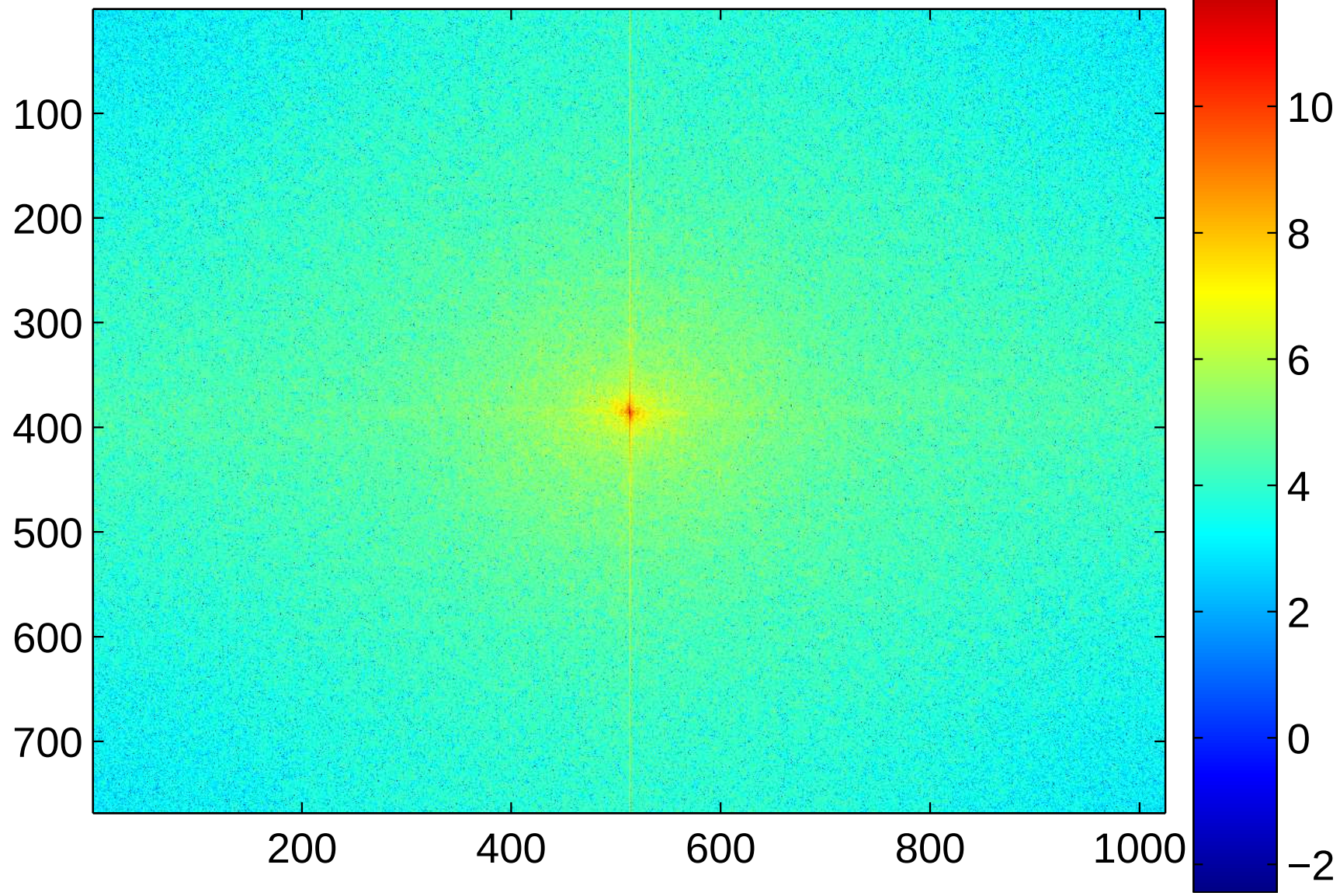

Abs(Sobel filtered), 1D intensity profile

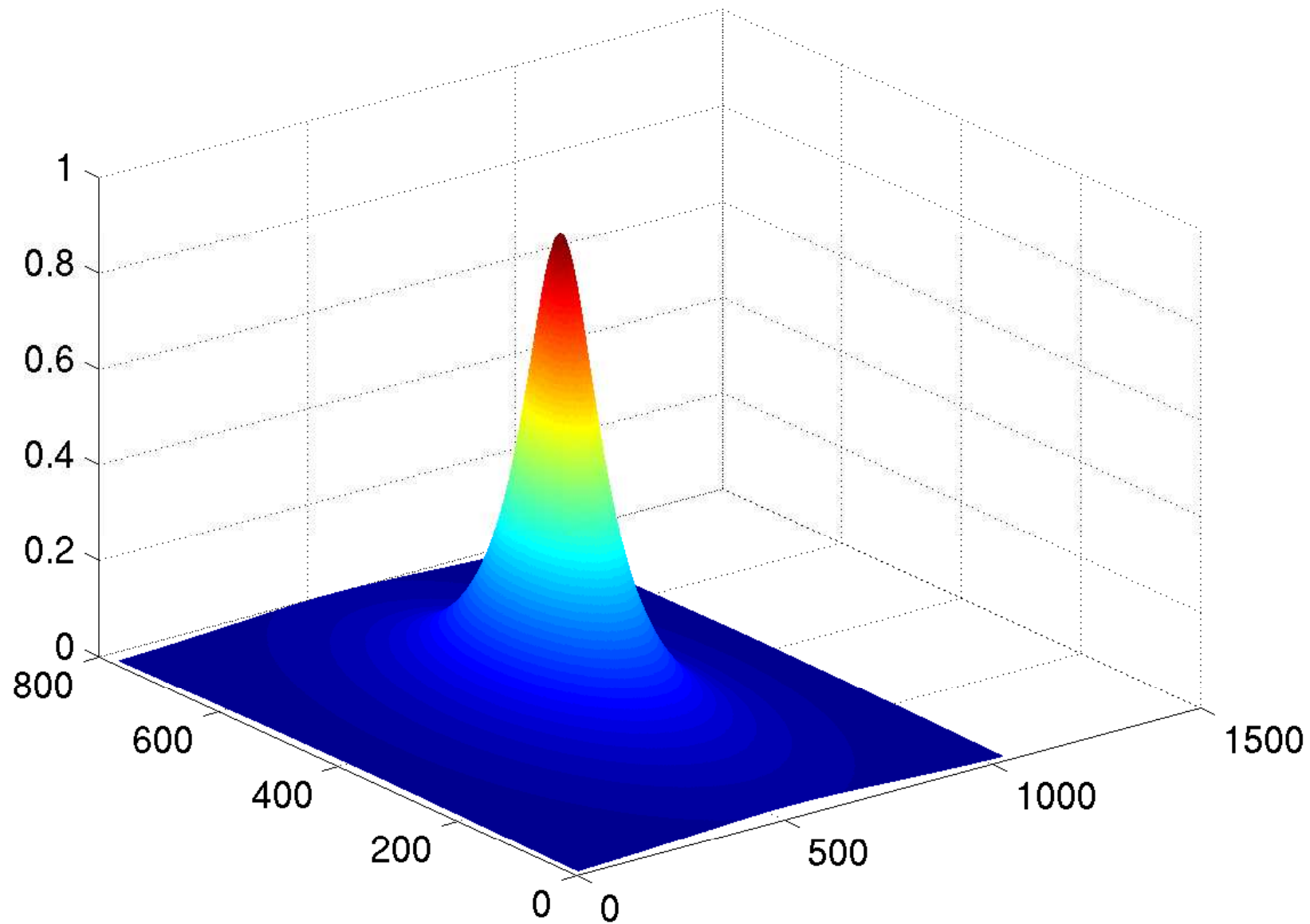

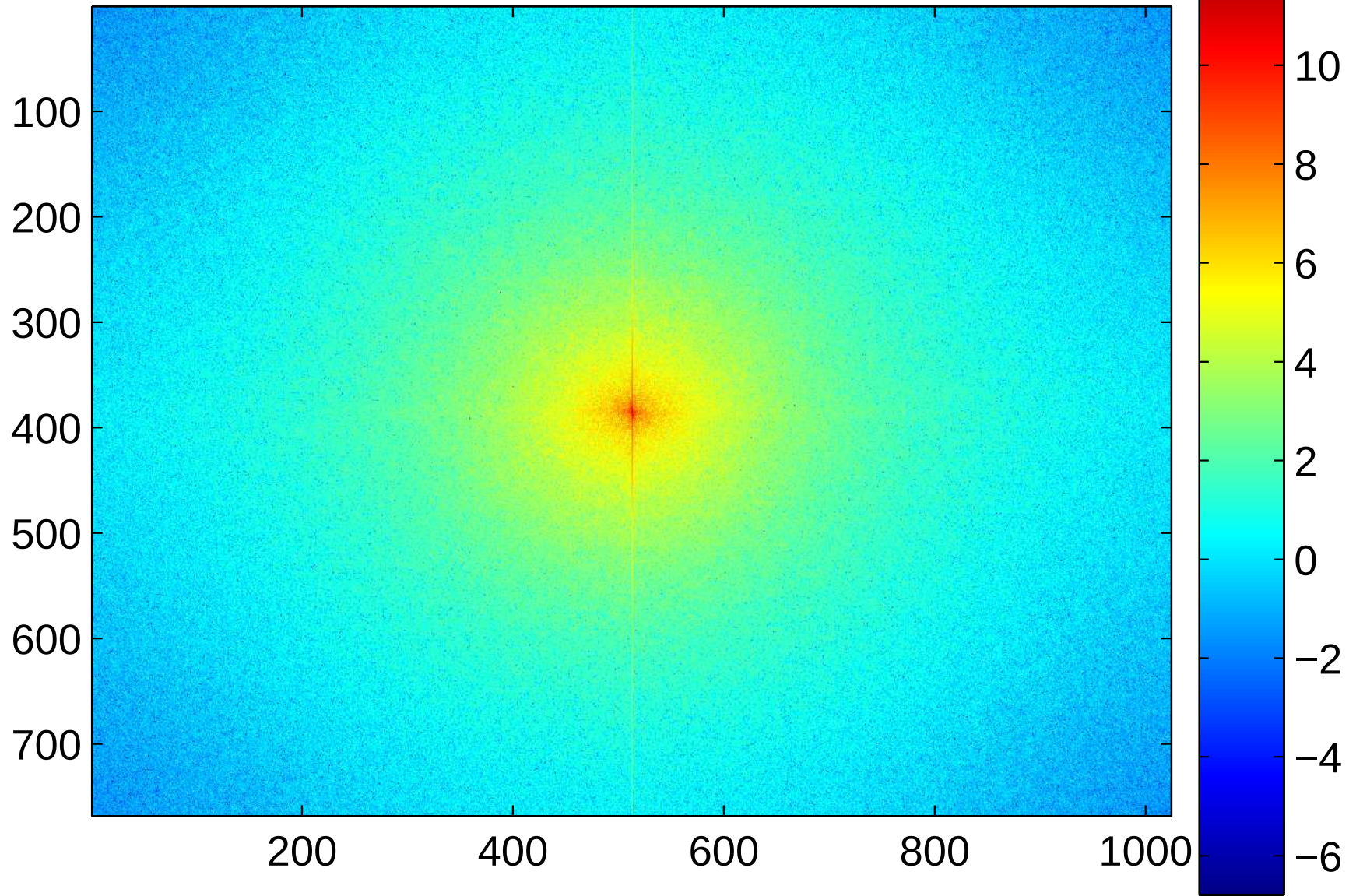
Shifted $\log(\text{abs}(\text{FFT}))$ of the original image

lp Butt filter n=1, cutoff=66

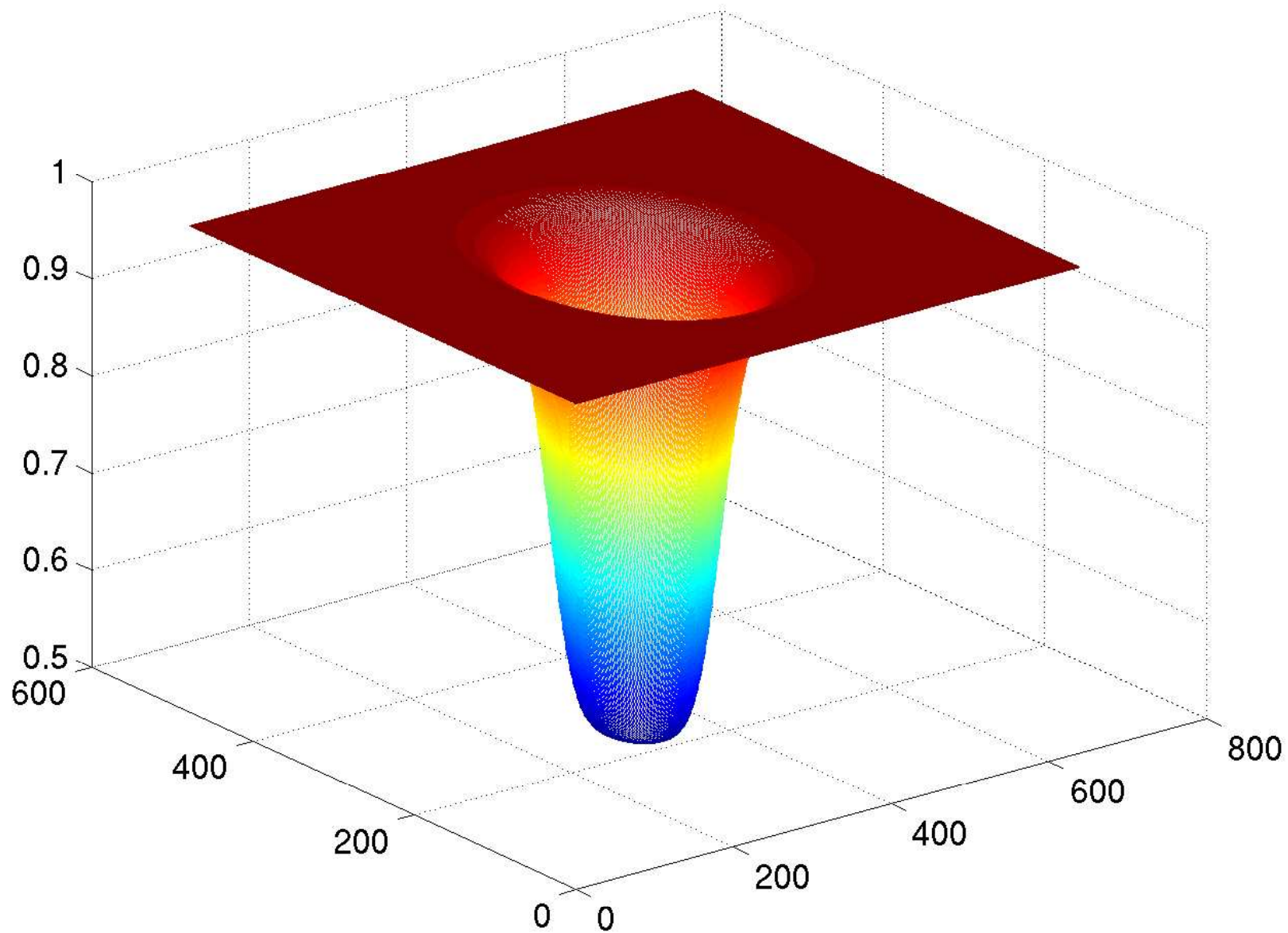
Shifted $\log(\text{abs}(\text{FFT}))$ of the filtered image

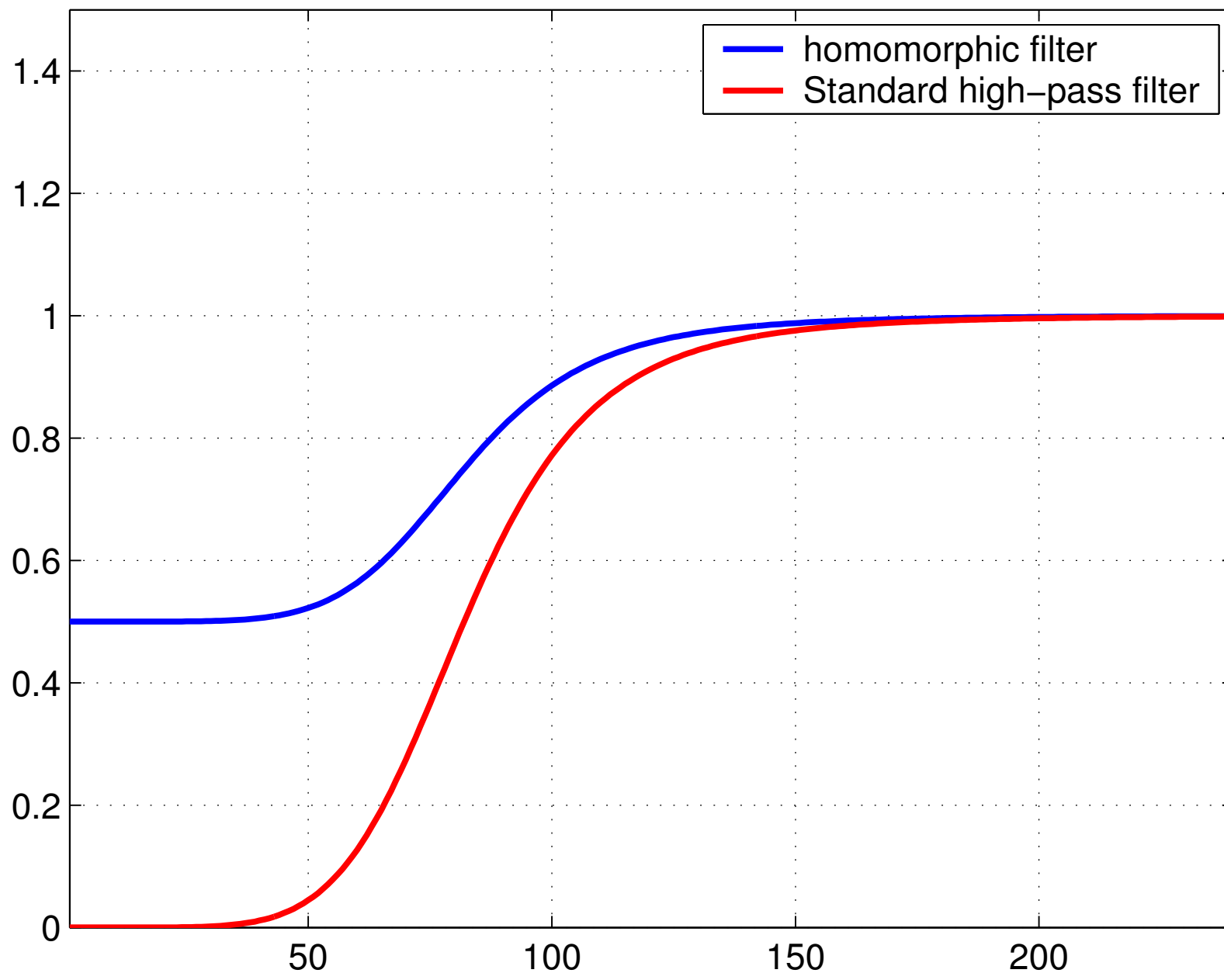

Homomorphic filter made by adaptation of Buttherworth highpass

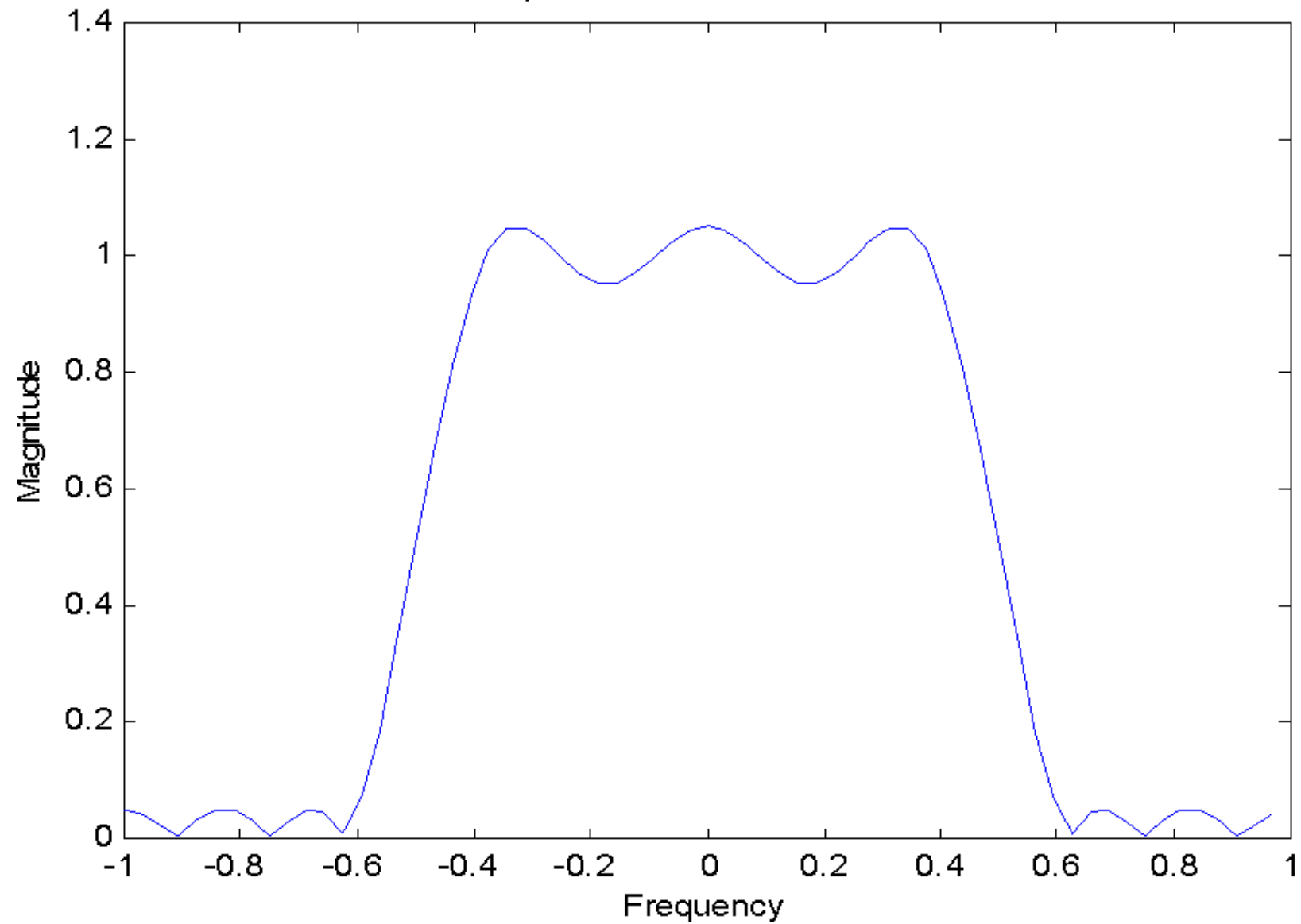

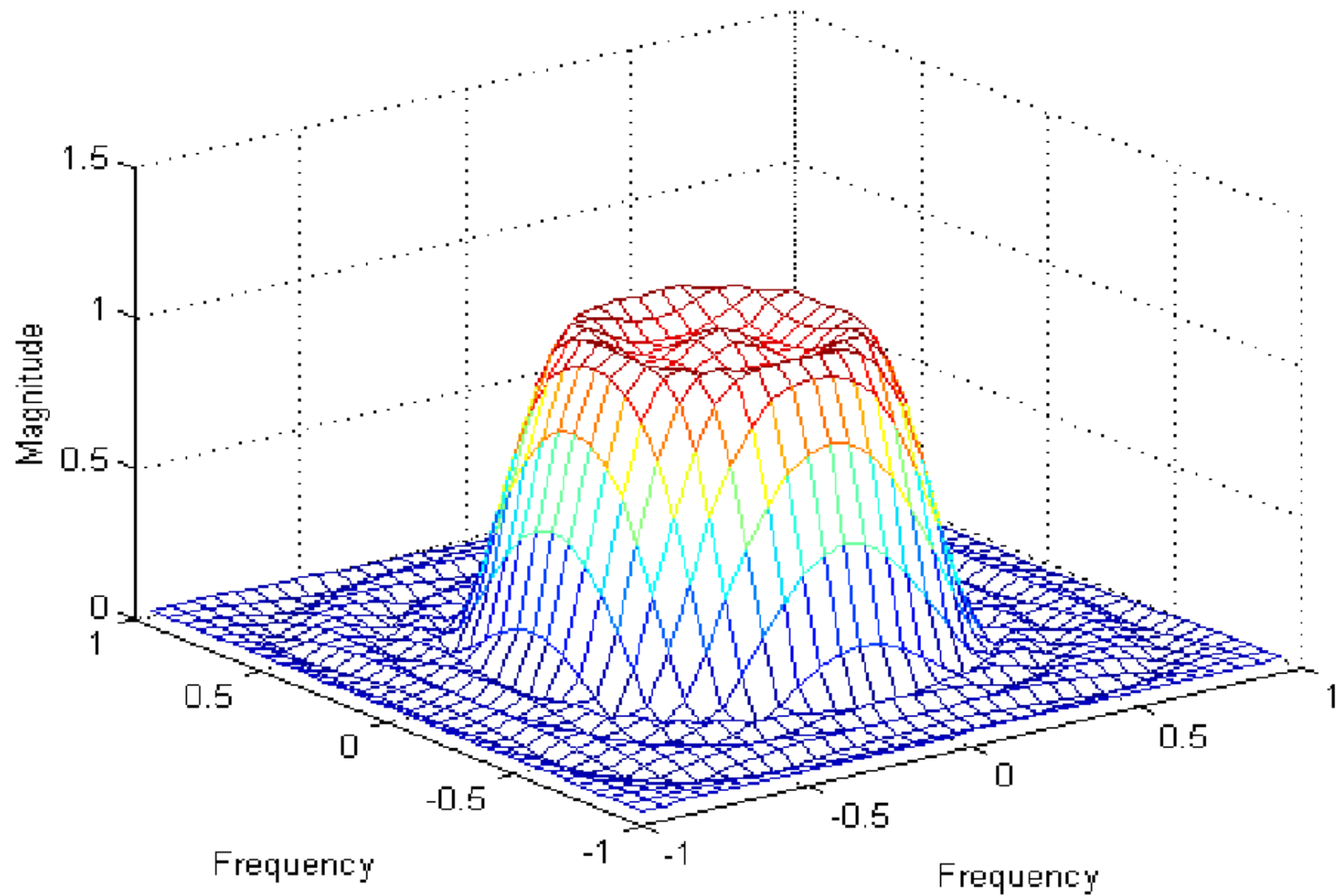

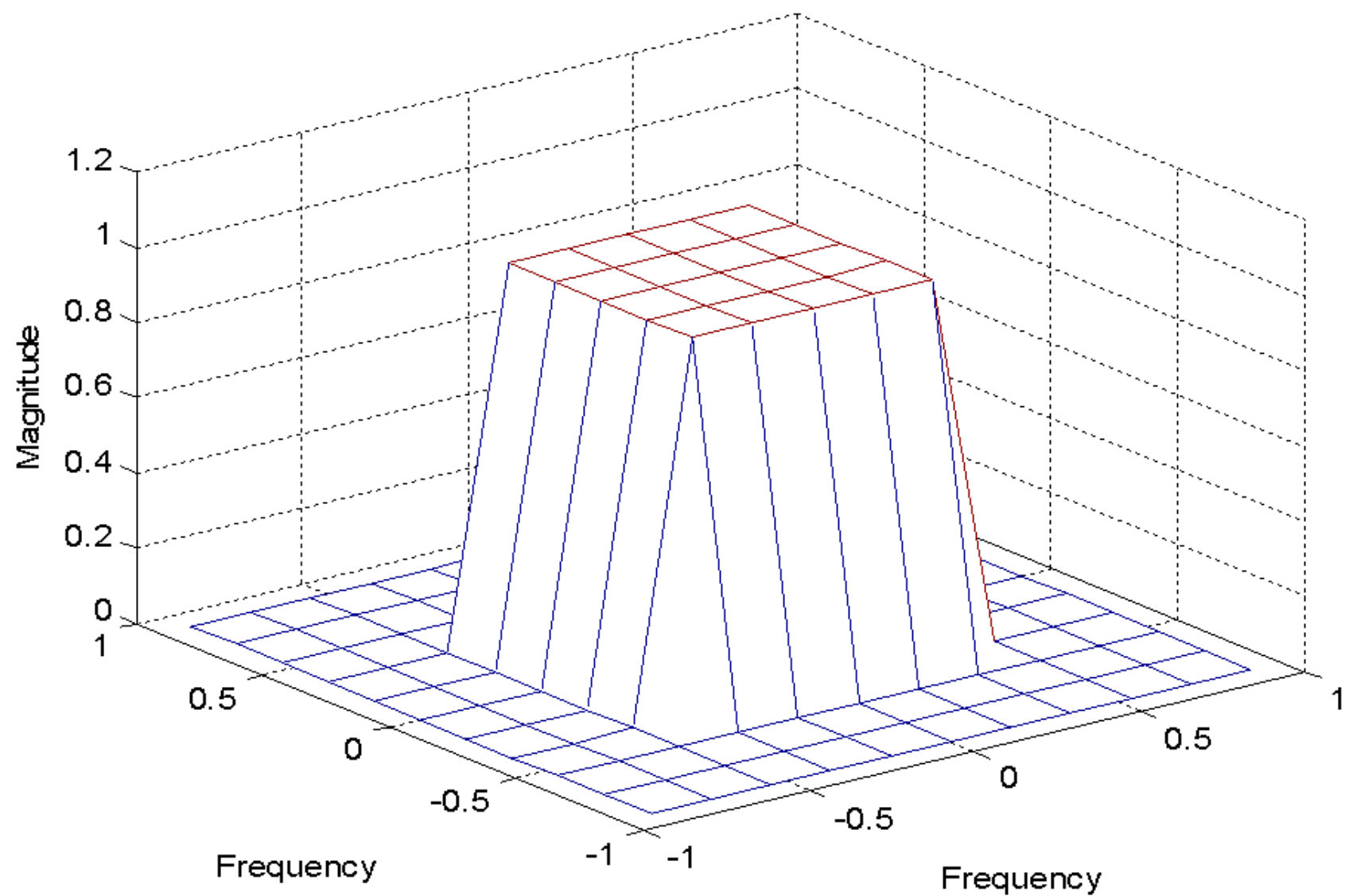
1D optimal Parks-McClellan filter

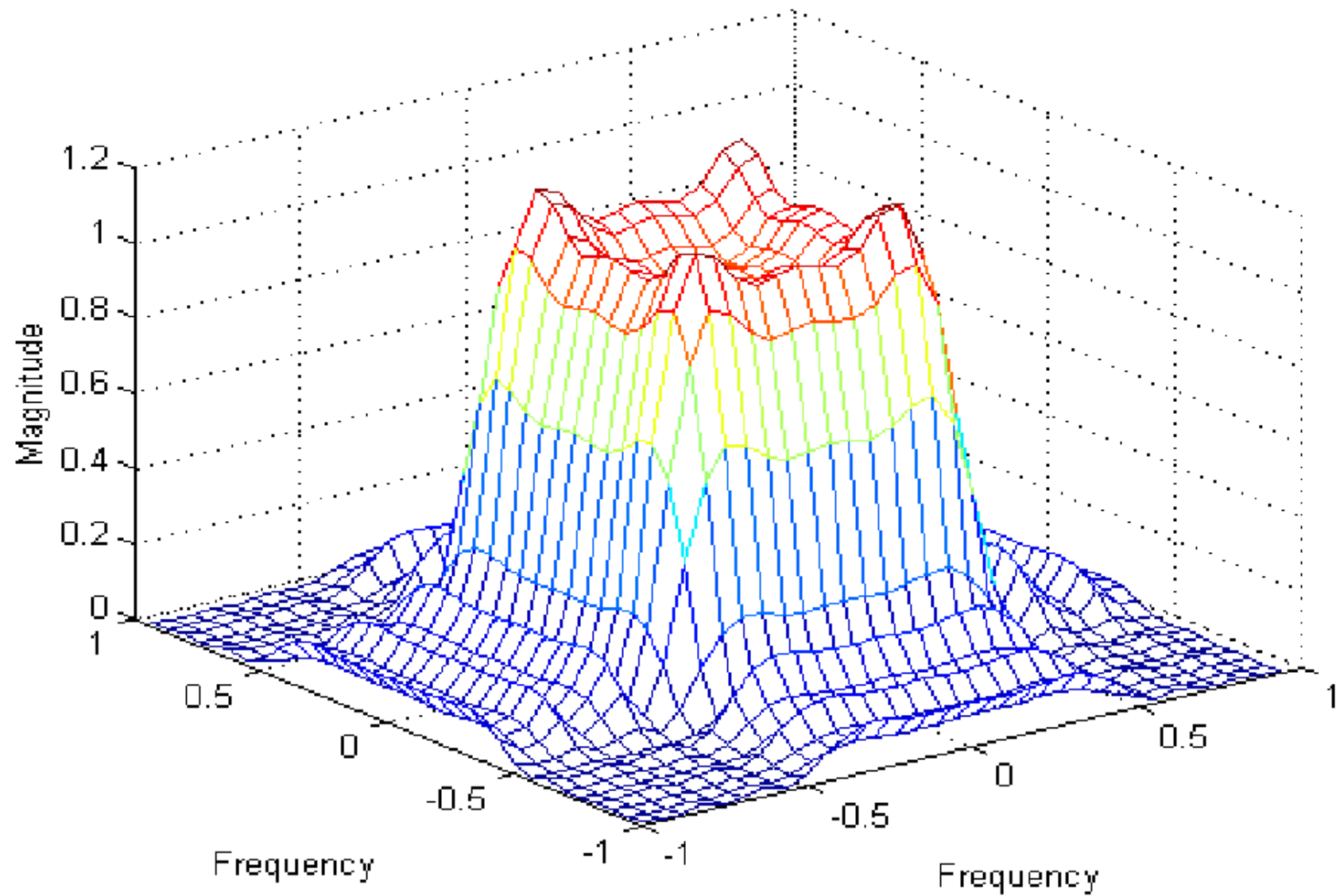
1D optimal Parks-McClellan filter

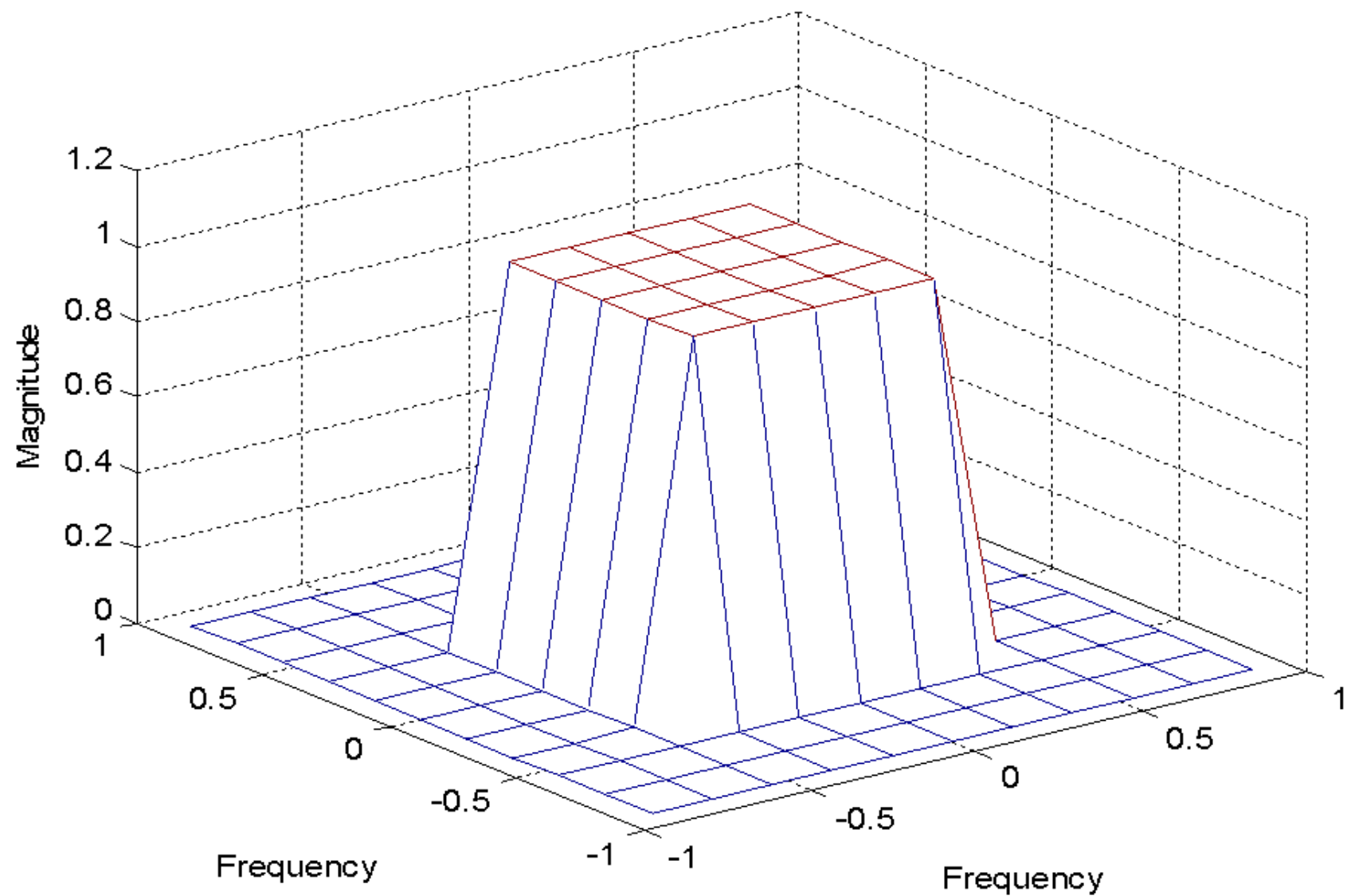
Ideal frequency response

Actual filter frequency response

Given filter ideal response

Hamming window smoothed filter

